

การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ
ในนักเรียนระดับประถมศึกษา

สารนิพนธ์
ของ
วนิดา สิงห์มณี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มีนาคม 2553

การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ
ในนักเรียนระดับประถมศึกษา

สารนิพนธ์
ของ
วนิดา สิงห์มณี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ
ในนักเรียนระดับประถมศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
วนิดา สิงห์มณี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มีนาคม 2553

วนิดา สิงห์มณี. (2553). การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาลีผล.

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายและประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรัชชาธร จำนวน 104 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบคำถามปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประเมินมูลค่าด้วยวิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า (CVM) เป็นแบบสอบถามแบบ Bidding Games โดยการต่อรองหลายครั้ง สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-49 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน เจ้าของกิจการหรือธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน มีความสัมพันธ์เป็นบิดา-มารดาของนักเรียน นักเรียนเป็นเพศชายและหญิงและเรียนในระดับชั้นที่ 1-6 ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ยอมรับพฤติกรรมก้าวร้าว โกหก ทำลายสิ่งของ ส่งเสียงร้องกรี๊ด ทำร้ายสัตว์หรือคนในครอบครัวของเด็กว่าเป็นเรื่องปกติ แต่ยอมรับพฤติกรรมดีของเด็กว่าเป็นเรื่องปกติในระดับปานกลาง ผู้ปกครองเห็นด้วยอย่างมากว่าพฤติกรรมของเด็กจะเกิดผลกระทบต่อสังคมและอนาคตของเขาแต่พฤติกรรมของเด็กก่อให้เกิดความเครียดในครอบครัวระดับปานกลาง ผู้ปกครองเห็นด้วยมากกว่าการเล่นเกมทำให้เสียการเรียนและทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้ปกครองเห็นด้วยมากกว่าครอบครัวควรทำกิจกรรมร่วมกันและควรส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน ผู้ปกครองเห็นด้วยระดับปานกลางว่าการเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญ ผู้ปกครองคาดหวังกับผลการเรียนของเด็กมาก ผู้ปกครองเห็นว่าครอบครัวเด็กนักเรียนเป็นหน้าที่ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ผู้ปกครองเห็นด้วยมากกว่าการฝึกสมาธิจะช่วยปรับปรุงพฤติกรรม และผู้ปกครองเห็นด้วยมากกว่าความฉลาดทางอารมณ์สำคัญกว่าความฉลาดทางปัญญา

สำหรับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรัชชาธร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1,125 บาท

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ส่วนปัจจัยบุคคลเช่น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อครอบครัวของผู้ปกครอง ไม่มี

ความสัมพันธ์ต่อมูลค่าความเต็มใจจ่าย สำหรับปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติที่มีความสัมพันธ์ต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายได้แก่ ระดับการยอมรับของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมทำลายสิ่งของ ทัศนคติของผู้ปกครองว่าการเล่นเกมนำให้เสียการเรียน ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อผลการเรียนของเด็ก ทัศนคติถึงความสำคัญของการเรียนกวดวิชา ทัศนคติต่อหน้าที่การอบรมเด็กนักเรียนของผู้ปกครองและ สำหรับปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายได้แก่ การยอมรับพฤติกรรมก้าวร้าว ความดีของเด็ก ส่งเสียงร้องกรี๊ดเมื่อไม่พอใจ ทัศนคติการเล่นเกมนำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทัศนคติการทำกิจกรรมของครอบครัวและกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน ทัศนคติต่อประโยชน์ของการฝึกสมาธิ และการเห็นความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ทัศนคติเหล่านี้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง

WILLINGNESS TO PAY OF PARENT FOR MEDITATION PROJECT
ON PRIMARY SCHOOL PUPILS

ABSTRACT
BY
WANIDA SINGMANEE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University
March 2010

Wanida Singmanee. (2010). *Willingness To Pay of Parent For Meditation Project on Primary School Pupils*. Master's Project, M.Econ. (Managerial Economics). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot University. Project Advisor: Rawipan Saleepon.

This research aims to study factors affecting to the willingness to pay of parent for meditation project on primary school pupils (elementary education pupils). Populations of this research are students of primary school in meditation promotion program and population samplings are the 104 parents of Pratchhthorn school students. The questionnaire was used as a tool for data collection and the contingent valuation method (CVM) was used as a tool for value evaluation. The statistics applied to analyse data are percentage, mean, standard deviation and Chi-square test.

The result revealed that most parents were female, were 30-49 years old, had a bachelor degree, were marital status, were employee and entrepreneur, had family's income more than 40,000 baht per month, had 4-5 family members, were father or mother of students, the students were male and female and studied in grade 1-6.

Most of parents did not accept students' behavior which include aggressive, lie, destroy, screaming and hurt animal or family member but they accepted stubborn in fair level. The parents strongly agreed that student's behavior affected to social and to students' future but they agreed in fair level that student's behavior affected to the family's pressure. The parents strongly agreed that not also the game play affected to students' study level but also affected to their aggressive. The parents strongly agreed that members of family should have activity together and should encourage students to have activity in vacation. The parents agreed in fair level that make up lesson did not necessary and high expect to achievement of students. The parents' opinion were the admonish of students were the duty of parents and school. The parents strongly agreed that meditation would improve students' behavior. The parents strongly agreed that Emotional Quotient (EQ) were more important than Intelligent Quotient (IQ).

The value of parents' willingness to pay was concluding that the parents had 1,125 baht for willingness to pay for meditation project on primary school.

The personal factors which affecting to willingness to pay was family's member. The personal factors which did not affecting to willingness to pay were age, occupation and family's income per month. The acknowledge and attitude factors which affecting to willingness to pay were accepting level of destroy behavior, parents' attitude of game play

affected to students' study level, parents' expectation of study level, the necessary of make up lesson, the duty of student admonishment. The acknowledge and attitude factors which not affecting to willingness to pay were aggressive, stubborn, screaming, game play, family activities, benefit of meditation and benefit of EQ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริม
การฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา ของ วนิตา สิงห์มณี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การ
จัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีผล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราษฎร์นิยม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีผล)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ประภาพร เฟื่องฟูสกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณ์)

วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาลีผล อาจารย์ประภาพร เฟื่องฟูสกุล อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี ที่ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงให้สารนิพนธ์มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว คุณไชยรัตน์ ครู อาจารย์ทุกท่าน ผู้ซึ่งให้ชีวิต ความรัก อบรมสั่งสอน และกำลังใจมาโดยตลอด ตลอดจนเพื่อน ๆ เศรษฐศาสตร์การจัดการ เจ้าหน้าที่ของสำนักเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ที่ให้คำแนะนำและคอยเตือนและเป็นกำลังใจเสมอในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงคณะครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่โรงเรียนปรัชชาธร ที่ให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาทุกระดับชั้นเรียน สามารถยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของคนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อจะได้นำพาประเทศไทยให้เจริญรุ่งเรืองได้

วนิดา สิงห์มณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
พื้นที่ในการวิจัยประชากรและระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	6
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	6
นิยามศัพท์	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ทฤษฎีส่วนเกินผู้บริโภค	12
แนวคิดเกี่ยวกับวิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า	13
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติ	25
แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กรวยประถมศึกษา	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรมและการฝึกสมาธิ	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	91
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	96
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก.....	102
ภาคผนวก ข.....	107
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	111

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามอายุ ปี พ.ศ. 2544-2551.....	2
2 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามการศึกษา ปี พ.ศ. 2544-2551.....	2
3 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกฐานความผิด ปี พ.ศ. 2544-2551.....	3
4 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามสาเหตุ ปี พ.ศ. 2544-2551.....	4
5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง CV และ EV กับค่า WTP และ WTA.....	15
6 แสดงค่าขอบล่างและค่าขอบบน.....	22
7 แสดงวิธีการคำนวณหาค่าความเต็มใจที่จ่าย (WTP).....	51
8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	55
9 แสดงจำนวนและร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามการรับรู้และทัศนคติด้านต่าง ๆ.....	58
10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามมูลค่าความเต็มใจจ่ายของ ผู้ปกครอง.....	63
11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับเพศของผู้ปกครอง.....	64
12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับอายุของผู้ปกครอง.....	64
13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับระดับการศึกษา ของผู้ปกครอง.....	65
14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับสถานภาพสมรส.....	66
15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับอาชีพของผู้ปกครอง.....	66
16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับรายได้ ของครอบครัวต่อเดือน.....	67
17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับจำนวน สมาชิกในครัวเรือน.....	68
18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับความสัมพันธ์ ผู้ปกครองกับนักเรียน.....	68
19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับเพศของนักเรียน.....	69

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับ ระดับชั้นของนักเรียน.....	69
21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับ ความก้าวร้าวของเด็ก.....	70
22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับ ความดีของเด็ก.....	71
23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับ การโกหกของเด็ก.....	71
24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับ การทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจของเด็ก.....	72
25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับ การส่งเสียงร้องกรี๊ดเมื่อไม่พอใจของเด็ก.....	73
26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับ การทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัว.....	73
27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับความคาดหวังให้ บุตรหลานมีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย.....	74
28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติ การลงโทษเมื่อทำผิด.....	75
29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติพฤติกรรมเกร ในปัจจุบันจะก่อปัญหาสังคมในอนาคตเสมอ.....	75
30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติพฤติกรรม ของบุตรหลานกับความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัว.....	76
31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติพฤติกรรม ของบุตรหลานส่งผลกระทบต่ออนาคตของเขา.....	77
32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติการเล่นเกม ทำให้เสียการเรียน.....	77
33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติการเล่นเกม ทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว.....	78
34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติ การทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว.....	79

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติ กิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน.....	79
36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับความคาดหวัง ในผลการเรียนดีมาก.....	80
37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับความสำคัญ ของการเรียนกวดวิชา.....	81
38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการอบรม บุตรหลานได้เองโดยไม่ต้องให้ไปฝึกสมาธิ.....	81
39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการอบรมเด็ก เป็นหน้าที่สถานศึกษา.....	82
40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติ การฝึกสมาธิจะช่วยให้ปรับปรุงพฤติกรรม.....	83
41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติ ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์.....	84
42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติ.....	85

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง.....	11
2 แสดงส่วนเกินผู้บริโภค.....	13
3 แสดงฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมที่อธิบาย Bid Curve ของ การเสนอค่าเริ่มต้น A ค่ามัธยฐานของ WTP และค่าเฉลี่ย WTP.....	19
4 แสดงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์จากคำถามปิดชั้นเดียว.....	21
5 แสดงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์จากคำถามปิดสองชั้น.....	22

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนี้พบว่าวิถีชีวิตของคนในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวขนาดเล็กซึ่งแตกต่างจากเดิมที่เป็นครอบครัวขยาย ขนาดของครอบครัวลดลงจากจำนวนเฉลี่ย 5 คน ต่อหนึ่งครอบครัวในปี 2523 เป็น 4 คนต่อหนึ่งครอบครัวในปี 2533 คาดว่าในปี 2553 จะเหลือเพียง 3 คนต่อหนึ่งครอบครัว(ชูชัย ศุภวงศ์. 2539: 2) การเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ซึ่งการพัฒนาที่มุ่งเน้นแต่ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมต้องเปลี่ยนไป จากเดิมที่มีชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่แตกต่างกันมาก มาเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะของการผูกพันด้วยสัญญา และกฎข้อบังคับ ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างกันเป็นการกระทำตามหน้าที่ มีชีวิตแบบต่างคน ต่างอยู่ ไม่ช่วยเหลือกันและกัน และคอยจะหาผลประโยชน์จากผู้อื่นเสมอ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาความเลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาการเสื่อมโทรมของศีลธรรมและจิตใจของคน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการจราจร และปัญหาการคอร์รัปชัน

ครอบครัวเป็นหน่วยเล็กที่สุดในสังคม ที่มีความสำคัญในการอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลของชาติให้เจริญเติบโต มีพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจอย่างเหมาะสม ส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพ ดำรงตนให้เป็นคนดี คนเก่งอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข การจะฝึกฝนเด็กในปัจจุบันควรประกอบด้วยการพัฒนาด้านสติปัญญาและการควบคุมอารมณ์ควบคู่กันไป เพราะการมีสติปัญญาอย่างเดียวอาจทำให้บุคคลเอาชนะอุปสรรคและเอาชนะผู้อื่นได้ แต่ไม่อาจตอบสนองความสมบูรณ์ของชีวิต อีกทั้งไม่สามารถเอาชนะตนเองได้ ยิ่งในสังคมปัจจุบันนี้ สติปัญญาอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอ ต้องมีการควบคุมอารมณ์เข้ามาช่วยเติมเต็มความสุขของบุคคลและสังคม

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จะพบว่า คดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2551 มีแนวโน้มการถูกดำเนินคดีเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี โดยเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี ซึ่งมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีอายุ 10 – 14 ปี (ตาราง 1)

ตาราง 1 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามอายุ ปี พ.ศ. 2544-2551

อายุ	ปี พ.ศ.							
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
10-14 ปี	1,849	4,496	4,313	5,177	5,872	8,078	8,888	7,183
15-18 ปี	29,599	30,789	25,602	28,131	30,208	40,140	42,240	39,798
รวม	31,448	35,285	29,915	33,308	36,080	48,218	51,128	46,981

ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2552: ออนไลน์).

และเมื่อพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามการศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2551 (ตาราง 2) พบว่า เยาวชนที่ถูกดำเนินคดีมากที่สุด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาคือระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือมากกว่า และไม่เคยได้รับการศึกษากับอื่น ๆ เรียงตามลำดับ

ตาราง 2 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามการศึกษา ปี พ.ศ. 2544-2551

การศึกษา	ปี พ.ศ.							
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ไม่เคยได้รับ								
การศึกษา	736	389	498	586	1,024	2,333	2,235	1,872
ประถมศึกษา	11,381	12,526	10,305	11,001	11,951	14,522	15,350	13,673
มัธยมศึกษา								
ตอนต้น	12,827	14,970	12,433	13,836	15,050	19,197	20,434	18,455
มัธยมศึกษา								
ตอนปลายหรือ								
สูงกว่า	5,813	6,607	5,420	5,885	6,381	9,521	10,019	9,894
อื่น ๆ	691	793	1,259	2,000	1,674	2,645	3,090	3,087
รวม	31,448	35,285	29,915	33,308	36,080	48,218	51,128	46,981

ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2552: ออนไลน์).

และเมื่อพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ โดยจำแนกตามฐานความผิด ปี พ.ศ. 2544-2551 พบว่า คดียาเสพติดมีแนวโน้มลดลงมาจากปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ.2547 และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2551 ส่วนคดีลักทรัพย์ ชีวิตและร่างกาย อาวุธ และคดีอื่น ๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีจนถึงปี พ.ศ.2550 กลับมีแนวโน้มลดลง สำหรับคดีเกี่ยวกับเพศ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปี 2549 กลับมีแนวโน้มลดลง แต่สำหรับคดีก่อความสงบมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นทุกปีจนถึงปี พ.ศ. 2551

ตาราง 3 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ปี พ.ศ. 2544-2551

ฐานความผิด	ปี พ.ศ.							
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
เกี่ยวกับทรัพย์	7,374	7,949	8,886	10,496	10,733	14,314	14,764	12,658
ชีวิตและร่างกาย	2,175	3,054	4,843	5,969	6,112	8,284	7,784	6,661
เพศ	1,026	1,479	1,735	2,416	2,680	3,652	2,154	1,916
ความสงบสุข เสรีภาพชื่อเสียง และการปกครอง	397	681	1,016	1,149	1,271	1,731	3,247	2,989
ยาเสพติดให้โทษ อาวุธและวัตถุ ระเบิด	16,563	16,723	5,897	5,310	6,542	8,803	10,279	11,207
ความผิดอื่น ๆ	933	1,380	1,957	2,031	2,404	3,414	3,650	3,251
รวม	2,980	4,019	5,581	5,937	6,338	8,020	9,250	8,299
รวม	31,448	35,285	29,915	33,308	36,080	48,218	51,128	46,981

ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2552: ออนไลน์).

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามสาเหตุ ปี พ.ศ. 2544-2551 พบว่า สาเหตุของการก่อคดีส่วนใหญ่อันเนื่องมาจาก การคบเพื่อน ส่วนสาเหตุ การทะเลาะวิวาท สภาพฐานะทางเศรษฐกิจ ถูกผู้อื่นชักจูง สภาพครอบครัว ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ คีตกะนองและอื่น ๆ มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน สาเหตุที่น้อยที่สุดคือการป่วยทางจิต

ตาราง 4 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามสาเหตุ ปี พ.ศ. 2544-2551

สาเหตุ	ปี พ.ศ.							
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ป่วยทางจิต						135	79	73
ทะเลาะวิวาท						2,515	2,432	2,154
สภาพฐานะทาง								
เศรษฐกิจ	4,587	3,004	2,400	2,381	2,510	3,375	3,505	3,182
ผู้อื่นชักจูง/บังคับ						1,849	1,870	1,364
สภาพครอบครัว	3,842	4,538	3,220	2,760	3,129	3,867	3,060	2,487
การคบเพื่อน	14,814	19,116	15,310	17,213	19,035	19,374	20,215	18,774
รู้เท่าไม่ถึงการณ์	4,425	4,375	4,484	4,735	4,853	5,722	5,539	4,748
คึกคะนอง						5,566	7,839	8,582
อื่น ๆ	3,780	4,252	4,501	6,219	6,553	5,815	6,589	5,617
รวม	31,448	35,285	29,915	33,308	36,080	48,218	51,128	46,981

ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2552: ออนไลน์).

จากปัญหาและสาเหตุของปัญหาข้างต้นจะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนที่ก่อเหตุขาดความตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น หรือที่เรียกว่าขาดความฉลาดทางอารมณ์ มีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เช่น ปาริชาติ แสงแก้ว (2551) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบพุทธต่อความฉลาดทางปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกสมาธิแบบพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางปัญญารุ่งขึ้น และยังมีงานวิจัยของ รพีพร ศิลาวรรณ (2546) ได้ศึกษาผลการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่าการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มทดลอง ทั้งระยะก่อนและหลังการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ ของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่ ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าเด็กที่ได้รับการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ จะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น เพราะในทางพุทธศาสนา การปฏิบัติธรรมและฝึกสมาธิจะทำให้เกิดสติปัญญาและพัฒนาจิตใจของผู้ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี และในปัจจุบันนี้พุทธศาสนิกชนนิยมไปปฏิบัติธรรมและฝึกสมาธิ

ตามวัดและสถานที่ปฏิบัติธรรมกันอย่างแพร่หลายเป็นหมู่คณะ สำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทางวัดและสถานที่ปฏิบัติธรรมจะไม่เรียกเก็บโดยตรงจากผู้ปฏิบัติธรรมแต่พุทธศาสนิกชนจะบริจาคให้ตามจิตศรัทธาของแต่ละคนสำหรับเด็กและเยาวชน การเดินทางไปปฏิบัติธรรมและฝึกสมาธิจะต้องเพิ่มความระมัดระวังในเรื่องความปลอดภัยเป็นพิเศษ เนื่องจากเด็กและเยาวชนยังมีความซุกซนและไม่สามารถรับผิดชอบตนเองได้อย่างสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นแล้วสถานที่ปฏิบัติธรรมจำเป็นต้องมีผู้ใหญ่คอยดูแลอย่างใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการที่ท่านผู้ปกครองจะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ารับการปฏิบัติธรรมและฝึกสมาธิ จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการดูแลและรักษาความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน

การศึกษาถึงจำนวนเงินที่ผู้ปกครองเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay) เพื่อสะท้อนความคาดหวังของผู้ปกครองถึงประโยชน์ที่เด็กและเยาวชนจะได้รับจากการปฏิบัติธรรมและฝึกสมาธิแล้วยังแสดงถึงค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติธรรมและฝึกสมาธิที่ผู้ปกครองยินดีจะจ่ายเพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชน และยังอาจใช้เป็น "ราคาอ้างอิง" สำหรับการกำหนดโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิเป็นหลักสูตรเพิ่มเติมของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาภายใต้ราคาที่ผู้ปกครองเต็มใจจ่ายได้อีกด้วย

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา
2. เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา

ความสำคัญของงานวิจัย

โครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นโครงการที่ผู้วิจัยสนใจขึ้นมา โดยใช้ช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีสถานที่ฝึกสมาธิคือค่ายปัญญาภูมิธรรม ศูนย์ปฏิบัติธรรมอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มีระยะเวลาฝึกสมาธิ 5 วัน ความสำคัญของงานวิจัยครั้งนี้คือเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษารวมทั้งมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองเพื่อสื่อให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาอย่างไรและสามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายทางการศึกษาได้

ขอบเขตของงานวิจัย

พื้นที่ในการวิจัย ประชากรและระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนปรัชชาธร เลขที่ 114 ถนนสวนสยาม แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10230 โทรศัพท์หมายเลข 02-9179906-7 เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดโรงเรียนเอกชน เปิดสอนระดับอนุบาล 1-3 และระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวนนักเรียนในปัจจุบัน 238 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาล 97 คน ระดับประถมศึกษา 141 คน

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากจำนวนนักเรียนในปัจจุบัน 141 คน ดังนั้นจำนวนประชากรของผู้ปกครองจึงเท่ากับ 141 คน ในช่วงระยะเวลา 2 เดือน คือ พฤศจิกายน – ธันวาคม 2552

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้ใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากร โดยคำนวณจากสูตร Yamane (จิรพรรณ กุลติลก. 2548: 46) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างมีค่า 0.5 ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 95%

$$\begin{aligned} n &= \frac{141}{1 + 141(0.05)^2} \\ &= \frac{141}{1 + 141(0.0025)} \\ &= \frac{141}{1.3525} \\ &= 104.2514 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างจำนวน 104 คน

โดยมีวิธีการเก็บกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกสถานที่คือโรงเรียนปรัช
ชาธร แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการแจก
แบบสอบถามให้กับผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเท่านั้น และไม่เกินกลุ่มตัวอย่างที่
ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ 104 ตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรที่ศึกษาตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่าย เป็น
ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองและปัจจัยการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

1.1.2 อายุ

- 20-29 ปี
- 30-39 ปี
- 40-49 ปี
- 50-59 ปี
- 60 ปีขึ้นไป

1.1.3 ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่ามัธยมต้น
- มัธยมต้น
- มัธยมปลายหรือปวช.
- อนุปริญญาหรือปวส.
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

1.1.4 สถานภาพสมรส

- โสด
- สมรส
- หย่าร้าง

1.1.5 อาชีพ

- แม่บ้าน
- ข้าราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ
- พนักงานบริษัทเอกชน
- ธุรกิจส่วนตัว

1.1.6 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

- ต่ำกว่า 10,000 บาท
- 10,000 – 20,000 บาท
- 20,001 – 30,000 บาท
- 30,001 – 40,000 บาท
- 40,001 บาท ขึ้นไป

1.1.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

- ไม่เกิน 3 คน
- จำนวน 4-5 คน
- จำนวน 6 คนขึ้นไป

1.1.8 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน

- บิดา-มารดา
- ปู่-ย่า/ตา-ยาย
- ลุง-ป้า
- น้ำ-อา

1.1.9 เพศของนักเรียน

- ชาย
- หญิง

1.1.10 ระดับชั้นที่นักเรียนศึกษาอยู่

- ประถมศึกษาปีที่ 1
- ประถมศึกษาปีที่ 2
- ประถมศึกษาปีที่ 3
- ประถมศึกษาปีที่ 4
- ประถมศึกษาปีที่ 5
- ประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 ปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง

1.2.1 การยอมรับพฤติกรรมของนักเรียน

1.2.2 ทัศนคติต่อผลกระทบที่ได้รับจากพฤติกรรมของนักเรียน

1.2.3 ทัศนคติต่อการเล่นเกมของนักเรียน

1.2.4 ทัศนคติต่อการทำกิจกรรมของนักเรียน

1.2.5 ทักษะคิดต่อผลการเรียนของนักเรียน

1.2.6 ทักษะคิดต่อหน้าที่อบรมนักเรียน

1.2.7 ทักษะคิดต่อการฝึกสมาธิของนักเรียน

1.2.8 ทักษะคิดต่อความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายผู้ปกครองด้วยวิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า (Contingent Valuation Method: CVM) และใช้แบบสอบถามคำถาม แบบ Bidding Games โดยให้การตอบหลายครั้ง (Interactive Bidding)

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับประถมศึกษาที่ 1 – 6 โรงเรียนปรัชชาธร สังกัดโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดา ญาติหรือผู้ซึ่งมีหน้าที่ดูแลให้คำแนะนำสั่งสอนและมีอำนาจตัดสินใจในเรื่องการศึกษาเป็นผู้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตของนักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของตนเอง

จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนผู้ที่พักอาศัยในบ้านและเป็นสมาชิกในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย น้ำ อา ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกัน

การฝึกสมาธิ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้จิต มีการจดจ่อกับสิ่งใด สิ่งหนึ่ง ไม่วอกแวก อีสรจากความคิดทั้งปวง จิตใจมีพลังทำให้สมองสามารถรับสิ่งใหม่ ๆ ได้ดีขึ้น

โครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ หมายถึง โครงการที่ผู้วิจัยสมมุติขึ้นมา โดยใช้ช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีสถานที่ฝึกสมาธิคือค่ายปัญญาภูมิธรรม ศูนย์ปฏิบัติธรรม อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มีระยะเวลาฝึกสมาธิ 5 วัน

ความฉลาดทางปัญญา (Intelligence Quotient: IQ) หมายถึง ความสามารถโดยรวมของบุคคลในทุก ๆ ด้าน เช่น การรับรู้ เรียนรู้ ไหวพริบ ความเข้าใจ การจดจำ การคิดเชิงรูปธรรม และนามธรรม เป็นต้น

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Qoutient: EQ) หมายถึง วุฒิภาวะทางอารมณ์ของบุคคลด้านสมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วย การตระหนักรู้ตนเอง การควบคุมตนเอง การสร้างแรงจูงใจ และด้านสมรรถนะทางสังคม ประกอบด้วย การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ทักษะทางสังคม

ราคาเสนอ (Bid) หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้สัมภาษณ์ถูกสัมภาษณ์ในคำถามปลายเปิดว่า “คุณเต็มใจจ่ายเงินจำนวนนี้เพื่อสนับสนุนโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิของนักเรียนระดับประถมศึกษาหรือไม่?” และผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบเพียงว่า “เต็มใจ” หรือ “ไม่เต็มใจ”

ราคาเสนอเริ่มต้น (Starting Bid) หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้สัมภาษณ์เริ่มต้นถามผู้ถูกสัมภาษณ์ในคำถามปลายปิดข้างต้น

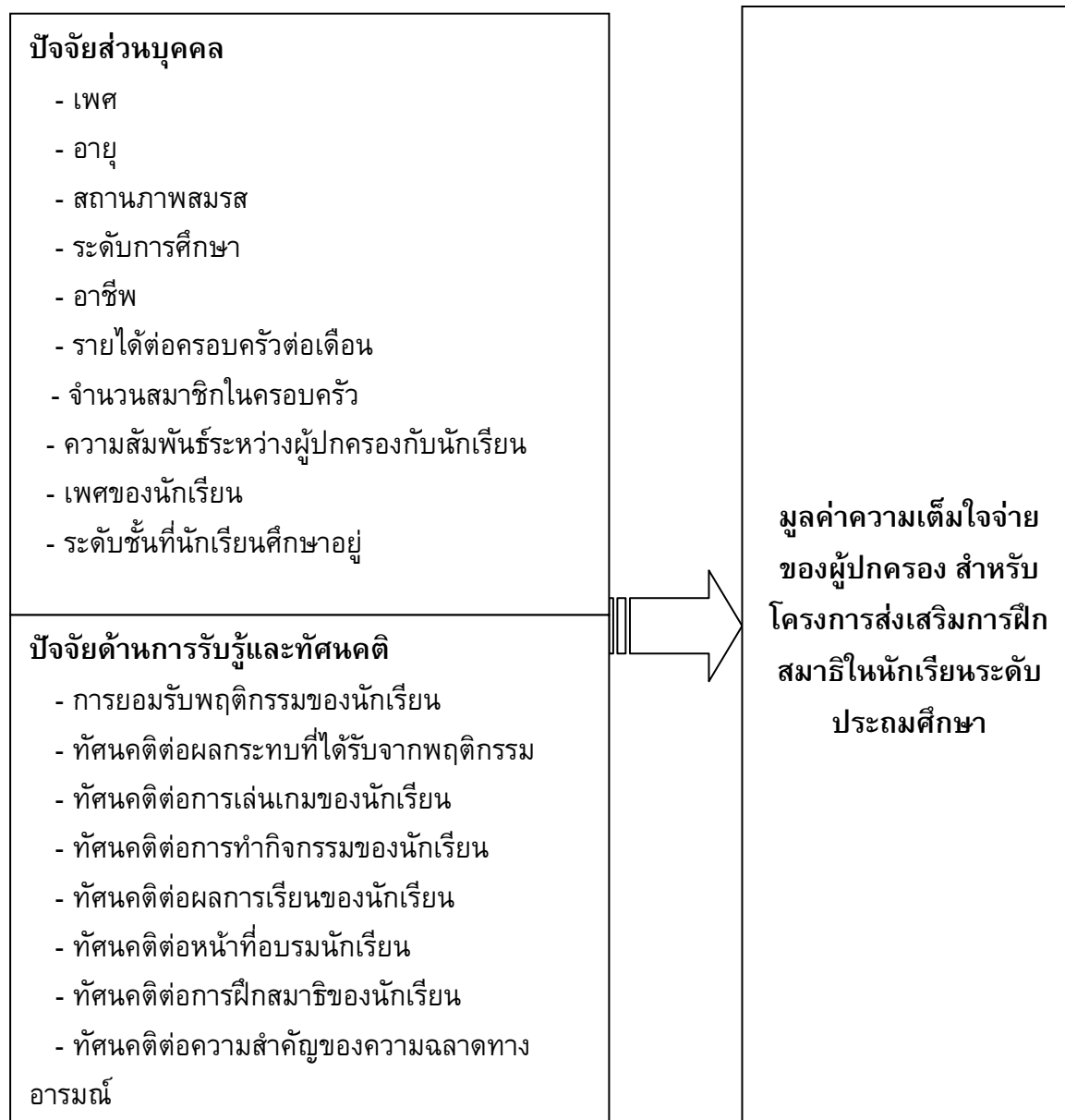
ราคาเสนอถัดไป (Next Bid) หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ขยับขึ้น/ลง เพื่อถามผู้ถูกสัมภาษณ์ในคำถามปลายเปิดดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ได้มูลค่าความเต็มใจจ่ายที่สูงสุด

ความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay: WTP) หมายถึง จำนวนเงินสูงสุดที่ผู้ปกครองแต่ละคนเต็มใจจ่ายเพื่อแลกกับพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน
2. การรับรู้พฤติกรรมและทัศนคติด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 ศึกษาปัจจัยมีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเข้าใจง่ายของผู้ปกครอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 ทฤษฎีส่วนเกินผู้บริโภค (Consumer's Surplus)

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (Contingent Valuation Method: CVM)

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติ

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษา

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรมและการฝึกสมาธิ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

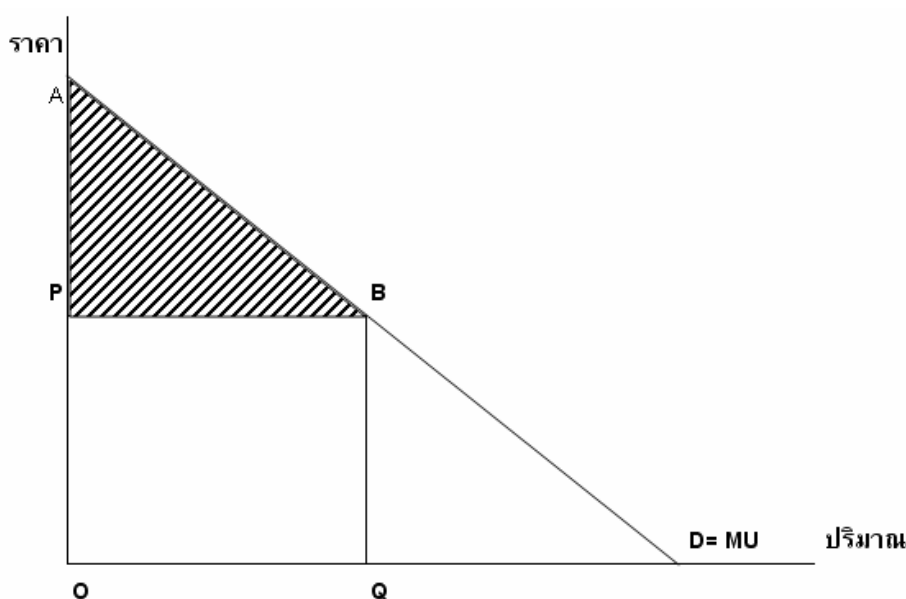
1.1 ทฤษฎีส่วนเกินผู้บริโภค (Consumer's Surplus)

โดยปกติผู้บริโภคจะได้รับอรรถประโยชน์จากสินค้าหน่วยต้น ๆ สูงมากกว่าหน่วยถัดไป เมื่อเป็นเช่นนี้เขาจะยินดีจ่ายเงินซื้อสินค้าในหน่วยแรก ๆ สูงกว่าหน่วยหลัง ๆ แต่ราคาสินค้าที่ผู้บริโภคจ่ายจริงนั้น มักจะต่ำกว่าราคาที่เขายินดีที่จะจ่าย ดังนั้นอรรถประโยชน์หรือความพอใจเกินเงินที่จ่ายในการซื้อสินค้า ซึ่งเรียกว่า ส่วนเกินผู้บริโภค (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2544: 115)

ดังนั้นส่วนเกินผู้บริโภค จึงหมายถึง ผลต่างระหว่างรายจ่ายที่ผู้บริโภคนยินดีจ่ายกับราคาที่จ่ายออกไปจริง ๆ สำหรับการซื้อสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งในจำนวนหนึ่ง

จากภาพประกอบ 2 ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าและบริการเป็นจำนวน OQ หน่วย ในราคาหน่วยละ OP สินค้าหน่วยแรก ๆ ก่อนถึง OQ อรรถประโยชน์ของสินค้าสูงกว่าเงินที่ผู้บริโภคนยินดีจ่าย ฉะนั้นในหน่วยต้น ๆ ก่อนถึง OQ ผู้บริโภคถึงได้รับอรรถประโยชน์ส่วนเกิน

จำนวนเงินทั้งหมดที่ผู้บริโภคจ่ายไปในการซื้อสินค้าจำนวนดังกล่าวคือพื้นที่ OQBP เพราะฉะนั้น ส่วนเกินผู้บริโภคคือ อรรถประโยชน์หรือความพอใจที่ผู้บริโภคได้รับเกินเงินที่ผู้บริโภคจ่ายไปซึ่งจำนวนดังกล่าวได้แก่พื้นที่ ABP

ภาพประกอบ 2 แสดงส่วนเกินผู้บริโภค

การหาส่วนเกินผู้บริโภคแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือวิธีการหาส่วนเกินผู้บริโภคจากความยินดีที่ผู้บริโภคจะจ่าย (Willingness To Pay) และจากความเต็มใจจ่ายที่ผู้บริโภคจะยอมรับชดเชยอันเนื่องจากการที่เขาต้องเสียสิทธิในสินค้า (Willingness To Accept Compensation) ในทฤษฎีประโยชน์สุทธิต่างกันทั้งสองวิธีไม่จำเป็นต้องมีค่าเท่ากัน อันเนื่องมาจากผลทางด้านรายได้ เพราะว่าเมื่อผู้บริโภคจ่ายเงินเป็นมูลค่าสูงสุดจะมีผลเสมือนทำให้รายได้ของเขาลดลง ซึ่งทำให้เส้นอุปสงค์เลื่อนลงมาทางด้านซ้ายมือ ส่วนในกรณีที่ผู้บริโภคได้รับการชดเชยอย่างเต็มที่จะมีผลเสมือนทำให้รายได้ของเขาเพิ่มขึ้นซึ่งทำให้เส้นอุปสงค์เลื่อนไปทางขวามือ เราจึงสรุปได้ว่า ในกรณีสินค้าปกติผลทางด้านรายได้จะทำให้ส่วนเกินผู้บริโภคที่ได้รับจากความเต็มใจจ่ายมีค่าน้อยกว่าหรืออย่างมากจะมีค่าเท่ากับที่ได้รับจากความเต็มใจที่ผู้บริโภคได้รับการชดเชย ความแตกต่างดังกล่าว จะมีค่าน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ กล่าวคือ ถ้ามีค่าสูงจะมีผลทำให้ความแตกต่างนี้สูงตามไปด้วย

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (Contingent Valuation Method: CVM)

สมมุติฐานข้อหนึ่งของทฤษฎีผู้บริโภคตามแนวคิดของ Neo-Classic คือผู้บริโภคแต่ละคนมีความเป็นเหตุและเป็นผล และตัดสินใจเลือกบริโภคหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ตนได้รรถประโยชน์สูงสุด ซึ่งการตัดสินใจของผู้บริโภคทั้งหลายแสดงอยู่ในรูปของฟังก์ชันอุปสงค์ของผู้บริโภค ภายใต้งบประมาณที่จำกัดของตนเอง นั่นคือ การบริโภคสินค้าและบริการชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นย่อมต้องลดการบริโภคสินค้าและบริการอีกชนิดหนึ่งลง ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเพียงสินค้าและ

บริการในตลาดเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสินค้าและบริการที่ไม่ผ่านตลาด (non-marketed good and services)

ทั้งนี้ Freeman (1993: 12) มีความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวข้างต้น โดยเห็นว่า วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมทางเศรษฐกิจควรจะเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของบุคคลแต่ละคน อันจะนำไปสู่สวัสดิการสังคมที่ดีขึ้น และสวัสดิการมิได้ขึ้นอยู่กับการบริโภคสินค้าในตลาดเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงสินค้าและบริการที่ไม่ผ่านตลาด จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

สำหรับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่สามารถอธิบายการประเมินค่าสิ่งแวดล้อมโดยวิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า หรือ CVM คือ ทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมผู้บริโภค (Theory of Consumer Behavior) ซึ่งแสดงถึงพฤติกรรมผู้บริโภคภายใต้ข้อสมมุติที่ว่า ผู้บริโภคแต่ละบุคคลมีเหตุผลในการเลือกบริโภค กล่าวคือ ผู้บริโภคจะเลือกระหว่างทางเลือกต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจหรืออรรถประโยชน์สูงสุดภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งสามารถแสดงในรูปสมการได้ดังนี้ (Fisher, Anthony C. 1996: 55)

$$\text{Max } u(x,z)$$

$$\text{s.t. } px = y$$

โดย u คือ ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ของผู้บริโภค

x คือ เวกเตอร์สินค้าเอกชน

z คือ เวกเตอร์สินค้าสิ่งแวดล้อม

p คือ เวกเตอร์ของราคา

y คือ รายได้

จากสมการดังกล่าวสามารถหาฟังก์ชันอุปสงค์ธรรมดา (Ordinary demand functions) ได้ดังนี้

$$X_i = h_i(p, z, y) \quad i = 1, \dots, n$$

โดย i คือ ลำดับของสินค้า

ทั้งนี้ สามารถแสดงอยู่ในรูปของฟังก์ชันอรรถประโยชน์ทางอ้อม (Indirect utility function)

$$V(p, z, y) = u[h(p, z, y), z]$$

โดยที่ ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ขึ้นอยู่กับราคาสินค้า รายได้ และสินค้าสิ่งแวดล้อม

ถ้ากำหนดให้มียังน้อย 1 หน่วยของเวกเตอร์ z เพิ่มขึ้นโดยที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้วโดยที่ $z^1 > z^0$ ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ ณ ระดับก่อนและหลังจากการเปลี่ยนแปลงสามารถแสดงได้ดังสมการ

$$[u_1 = v(p, z^1, y)] > [u_0 = v(p, z^0, y)]$$

ทั้งนี้มูลค่าของการเปลี่ยนแปลงในรูปตัวเงินสามารถวัดได้ตามแนวคิดของฮิกซ์ (Hicksian measures) สองวิธีคือ Compensating Variation และ Equivalent Variation ซึ่งวัดระดับการ

เปลี่ยนแปลงของอรรถประโยชน์สามารถแสดงได้ในรูปของฟังก์ชันอรรถประโยชน์ทางอ้อม ดังสมการ

ค่า Compensating Variation หรือ ค่า C วัดได้จาก

$$[v(p, z^1, y-C)] = [u_0 = v(p, z^0, y)]$$

ค่า Compensating Variation หรือ ค่า C เป็นจำนวนเงินทั้งหมดเพื่อการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมระดับ z^0 เป็นระดับสิ่งแวดล้อม z^1 ที่ดีขึ้น ซึ่งค่า Compensating Variation ดังกล่าวยังสามารถสะท้อนถึงความเต็มใจจ่ายสูงสุด (Maximum WTP) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการสำรวจด้วยวิธี CVM เป็นการศึกษาที่พยายามให้ผู้ตอบแสดงค่าดังกล่าวออกมา

ขณะที่ค่า Equivalent Variation หรือ ค่า E สามารถวัดได้จากสมการ

$$[v(p, z^1, y)] = [v(p, z^0, y+E)]$$

ค่า Equivalent Variation หรือ ค่า E เป็นจำนวนเงินทั้งหมดที่ผู้บริโภคต้องการได้รับการชดเชยหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมไปสู่ระดับที่ดีขึ้น หรือความเต็มใจจะได้รับต่ำสุด (Minimum WTA to forego)

โดยสรุป ถ้าสิ่งแวดล้อมได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ค่า $C > 0$ และค่า $E > 0$ ค่า C จะแทนความเต็มใจจ่ายสูงสุด (Maximum WTP to obtain) และค่า E แทนความเต็มใจจะได้รับต่ำสุด (Minimum WTP to forego) ในทางตรงกันข้าม หากเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่เลวลง ค่า $C < 0$ และ ค่า $E < 0$ ในกรณีนี้ค่า C จะแทนความเต็มใจจะได้รับ และค่า E แทนความเต็มใจจ่ายเพื่อหลีกเลี่ยง (Carson, R.T; & W.M. Hanemann. 2005: 44)

การประเมินมูลค่าโดยวิธีสมมุติเหตุการณ์สามารถวัดค่าสวัสดิการของสังคมได้โดย Freeman (2003) ได้สรุปความเชื่อมโยงระหว่าง Compensating Variation (CV) และ Equivalent Variation (EV) กับค่าความเต็มใจจ่าย (WTP) และค่าความเต็มใจจะรับ (WTA) ไว้ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง CV และ EV กับค่า WTP และ WTA

การวัดค่าของสวัสดิการสังคม (Welfare measure)	กรณีราคาเพิ่มขึ้น (Price increase)	กรณีราคาลดลง (Price decrease)
EV กรณีสถานะเปลี่ยนไป (In the change)	WTP to avoid	WTA to forego
CV กรณีสถานะเดิม (In status quo)	WTA to accept	WTP to obtain

ที่มา: Freeman, A Myrick. (1993). *The Measurement of Environmental and Resource Value: Theory and Methods*. หน้า 15.

การประเมินมูลค่าโดยการใช้ CVM นั้น มุ่งเน้นที่จะทราบความพอใจของผู้บริโภคในสถานการณ์สมมุติที่เกี่ยวกับจำนวนเงินสูงสุดที่บุคคลหรือครัวเรือนยินดีที่จะจ่ายเพื่อให้ได้รับคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติที่ดีขึ้น หรือในกรณีที่เกี่ยวกับจำนวนเงินต่ำสุดที่บุคคลหรือครัวเรือนต้องการที่จะได้รับการชดเชยเมื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมลง (Michell; & Carson. 1989: 42)

การประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมโดยใช้ CVM 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มที่ใช้มูลค่าความเต็มใจจะจ่าย (Willingness To Pay: WTP) และ (2) กลุ่มที่ใช้มูลค่าความเต็มใจที่จะได้รับ (Willingness To Accept Compensation: WTA) ซึ่งทั้งค่า WTP และ WTA มีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์สวัสดิการตามแนวคิดของฮิกซ์ (Hicksian welfare) ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา WTP และ WTA แล้ว จะพบว่ามีค่าแตกต่างกัน คือ WTP อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณ แต่ WTA ไม่ได้ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบค่าทั้งสองย่อมพบว่าค่า WTA มีค่าสูงกว่ามาก (Freeman. 1993: 31)

การประเมินมูลค่าโดยวิธีวิธีนี้มีข้อดีและหลายประการ คือมีการอธิบายคุณลักษณะต่าง ๆ ของสินค้าและบริการที่ทำการประเมินมูลค่าทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งสามารถประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมได้ทุกประเภท ทั้ง Use Value และ Non-Use Value แต่ก็มีข้อเสียด้วยคือ เป็นการสำรวจโดยการใช้แบบสอบถามซึ่งใช้ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายสูง

นอกจากนี้ Mitchell and Carson (1989: 145) ยังได้กล่าวถึงความเอนเอียงในการใช้ CVM ไว้ 4 ประการดังนี้

1. ความเอนเอียงจากกลยุทธ์ที่ใช้ (strategic bias or strategic behavior) เนื่องจากผู้ถูกสัมภาษณ์มักไม่เปิดเผยความพอใจที่แท้จริงออกมา เนื่องจากถ้าทราบว่าจะต้องมีการจ่ายจริงก็จะระบุนความเต็มใจจ่ายสูง แต่ถ้าผู้ตอบเกรงว่าอาจถูกเรียกเก็บเงินจริงมักจะระบุนความเต็มใจจ่ายต่ำ

2. ความเอนเอียงด้านข้อมูล (information bias) อาจเกิดจากการให้ข้อมูลแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ชัดเจนหรือไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่มีความเข้าใจอย่างแท้จริงเลยทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อคำถามในแบบสอบถามได้ถูกต้อง

3. ความเอนเอียงจากการใช้เครื่องมือ (instrument bias) อาจเกิดขึ้นจากความไม่เหมาะสมของคำถามที่ใช้ถามถึงความเต็มใจจ่ายหรือความเต็มใจรับ หรืออาจเกิดความเอนเอียงจากการกำหนดมูลค่าที่ใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการจ่าย (starting point bias)

4. ความเอนเอียงจากการตั้งสมมุติฐาน (hypothesis bias) เกิดจาก 2 สาเหตุ คือการอธิบายเงื่อนไขการจ่ายให้แก่ผู้สัมภาษณ์ไม่ชัดเจน และผู้ถูกสัมภาษณ์ขาดแรงจูงใจในการตอบมูลค่าเนื่องจากทราบว่าเป็นเพียงการสมมุติเหตุการณ์

การลดความเอนเอียงต่าง ๆ สามารถทำได้โดยการออกแบบเครื่องมืออย่างระมัดระวัง การประชุมกลุ่ม (Focus group) การทดสอบแบบสอบถาม (Pre-testing) ควบคู่กับการพิจารณาระดับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามกับรูปแบบการใช้คำถามเพื่อให้ระบุนมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (Hoevenagel. 1994: 21)

การประเมินมูลค่าโดยอาศัยวิธี CVM เพื่อสอบถามมูลค่าความเต็มใจจ่ายนั้นมีรูปแบบการตั้งคำถามหลายรูปแบบ โดยรูปแบบคำถามที่นิยมกันทั่วไปมี 2 แบบหลัก ดังนี้

1. คำถามปลายเปิด (Open-Ended Question)

วิธีนี้เป็นการสอบถามผู้ตอบด้วยคำถามปลายเปิดว่าผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเต็มใจจะจ่ายเงินเท่าใดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความเต็มใจจ่ายมากที่สุด (Maximum Willingness to Pay) ตัวอย่างเช่น สอบถามว่าท่านมีความเต็มใจจะจ่ายเป็นจำนวนเงินเท่าไรสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การตั้งคำถามเช่นนี้ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบค่อนข้างยาก จึงมีโอกาสดังต่อไปนี้ที่จะไม่ตอบ หรืออาจเกิดปัญหา Strategic bias โดยผู้ตอบอาจจะบอค่าความเต็มใจจ่ายที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าความเป็นจริง และอาจเกิดค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายสูงมาก (Michell; & Carson. 1989: 32)

2. คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) หรือ Dichotomous Choice Approach)

เทคนิคนี้สอบถามมูลค่าความเต็มใจจ่ายโดยการระบุจำนวนเงินให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบรับหรือปฏิเสธมูลค่าที่เสนอขึ้น เนื่องจากแนวคิดนี้เชื่อว่าคนส่วนใหญ่จะไม่พยายามระบุมูลค่าที่แน่นอนหรือการระบุค่าที่แน่นอนออกมาทำได้ยาก ดังนั้นการระบุจำนวนเงินให้ผู้ถูกสัมภาษณ์พิจารณาเพื่อยอมรับหรือปฏิเสธจึงนับเป็นข้อดีของเทคนิคนี้

วิธี CVM โดยการสอบถามผู้ตอบด้วยคำถามปลายปิด ยังจำแนกออกเป็นหลายรูปแบบ คือ

2.1 คำถามปิดชั้นเดียว (Close-Ended Single Bid)

เป็นการสอบถามความเต็มใจจ่ายด้วยคำถามปิดโดยเสนอราคาเดียว เพื่อให้ผู้ตอบตอบว่าเต็มใจจะจ่ายหรือไม่จ่าย ตัวอย่างเช่น สอบถามผู้ตอบคำถามว่า ท่านเต็มใจจะจ่ายเงินจำนวน B หรือไม่เพื่อส่งเสริมโครงการฝึกสมาธิ

ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์จากคำถามปิดชั้นเดียวมี 2 เหตุการณ์ คือปฏิเสธที่จะจ่าย (NO) หรือตอบรับที่จะจ่าย (YES) โดยความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ทั้งสองได้แก่

$$\Pr(\text{No to B}) = \Pr(B > \text{maximum WTP}) \quad \text{และ}$$

$$\Pr(\text{Yes to B}) = \Pr(B \leq \text{maximum WTP})$$

อย่างไรก็ดี การศึกษาของ Michell & Carson (1989) และ Hanemann et al.(1991) แสดงให้เห็นว่า การประมาณค่าความเต็มใจจ่ายที่ได้จาก Close-Ended Single Bid ไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากมีความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายสูง และเสนอให้ใช้แบบจำลอง CVM แบบคำถามปิดสองชั้น หรือ Double Bounded Dichotomous น่าจะดีกว่า

2.2 คำถามปิดสองชั้น (Double Bounded Close-Ended)

การสอบถามความเต็มใจจ่ายด้วยการตั้งคำถามปิดสองชั้น คือ ในขั้นแรกจะสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามว่าเต็มใจจะจ่ายสำหรับค่าเริ่มต้นที่เสนอ (First Bid หรือ Initial Bid) หรือไม่ ใน

ขั้นที่สอง ถ้าหากผู้ตอบเต็มใจที่จะจ่ายในขั้นแรก จะสอบถามต่อในขั้นที่สองด้วยการเพิ่มราคาที่เสนอขึ้นเป็น Upper Bid เช่นเพิ่มราคาที่เสนอเป็นสองเท่าของราคาที่เสนอครั้งแรกเพื่อสอบถามว่าผู้ตอบจะยังเต็มใจจ่ายหรือไม่ ในทางตรงกันข้าม หากในคำถามขั้นแรกผู้ตอบไม่เต็มใจจะจ่ายตามค่า First Bid ที่ได้เสนอ ในการถามขั้นที่สองจะสอบถามด้วยค่าที่ลดลง เช่นลดราคาที่เสนอลงครึ่งหนึ่งของราคา First Bid เพื่อสอบถามว่า จะเต็มใจจ่าย ณ ระดับ Lower Bid หรือไม่

ตัวอย่างเช่น คำถามในขั้นแรกสอบถามว่า ท่านเต็มใจจะจ่ายเงินจำนวน B เพื่อสนับสนุนโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิหรือไม่ ถ้าเต็มใจจะจ่ายในขั้นแรก จะสอบถามต่อด้วยมูลค่าสูงขึ้น คือ B^u แต่ถ้าไม่เต็มใจจะจ่ายในขั้นแรกจะสอบถามต่อด้วยมูลค่าที่ลดลง คือ B^l

จากการสอบถามด้วยคำถามปิดสองขั้นจะได้ความน่าจะเป็น 4 เหตุการณ์ คือ

$$\begin{aligned} P(YY) &= Pr^{yy}(B, B^u) &&= Pr (B^u \leq \max WTP) \\ P(YN) &= Pr^{yn}(B, B^u) &&= Pr (B < \max WTP < B^u) \\ P(YN) &= Pr^{yn}(B, B^l) &&= Pr (B \geq \max WTP \geq B^l) \\ P(NN) &= Pr^{nn}(B, B^l) &&= Pr (B > \max WTP \text{ and } B^l > \max WTP) \end{aligned}$$

2.3 Contingent Ranking Approach

Contingent Ranking Approach เป็นวิธีการสอบถามความเต็มใจจ่ายโดยสมมุติสถานการณ์ที่ต้องการประเมินค่าไว้หลาย ๆ โครงการ และกำหนดตัวเลขมูลค่าสมมุติเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ลำดับความสำคัญของสถานการณ์ตัวอย่างเช่น

1. บริจาคเงิน 1,000 บาทต่อปี เพื่อฝึกสมาธิในสถานศึกษาระยะเวลา 5 วัน
2. บริจาคเงิน 1,200 บาทต่อปี เพื่อฝึกสมาธิในวัดกรุงเทพฯระยะเวลา 5 วัน
3. บริจาคเงิน 1,500 บาทต่อปี เพื่อฝึกสมาธิในวัดต่างจังหวัดระยะเวลา 5 วัน

ผลจากการเรียงลำดับโครงการที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญสูงสุดจนถึงน้อยสุด จะนำมาใช้ในการคำนวณมูลค่าการฝึกสมาธิในสถานศึกษา วัดในกรุงเทพฯและวัดต่างจังหวัด

2.4 Bidding Games

Bidding Games แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ การใช้การต่อรองครั้งเดียว (Single bidding) และการใช้การต่อรองหลายครั้ง (Iterative bidding) โดยที่การใช้การต่อรองครั้งเดียวผู้สัมภาษณ์จะอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าที่ต้องการประเมินมูลค่าและสมมุติสถานการณ์แล้วจึงสอบถามความเต็มใจจ่ายของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยระบุจำนวนเงินเริ่มต้นแล้วให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อรองได้เพียงครั้งเดียว ในขณะที่การใช้การต่อรองหลายครั้ง จะสอบถามความเต็มใจจ่าย โดยระบุจำนวนเงินเริ่มต้นเช่นเดียวกับการใช้การต่อรองครั้งเดียว แต่เปิดโอกาสให้ต่อรองได้หลายครั้งได้หลาย ๆ ครั้ง โดยค่อยลดหรือเพิ่มจำนวนเงินจนผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าไม่เต็มใจจ่าย สำหรับราคาที่มากที่สุดที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าเต็มใจจะจ่าย คือความเต็มใจจะจ่ายมากที่สุดนั่นเอง และในทางตรงกันข้าม หากผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าไม่เต็มใจจะจ่าย เมื่อลดราคาลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งราคาต่ำสุดจนผู้ถูกสัมภาษณ์เต็มใจจะจ่ายอีกครั้ง

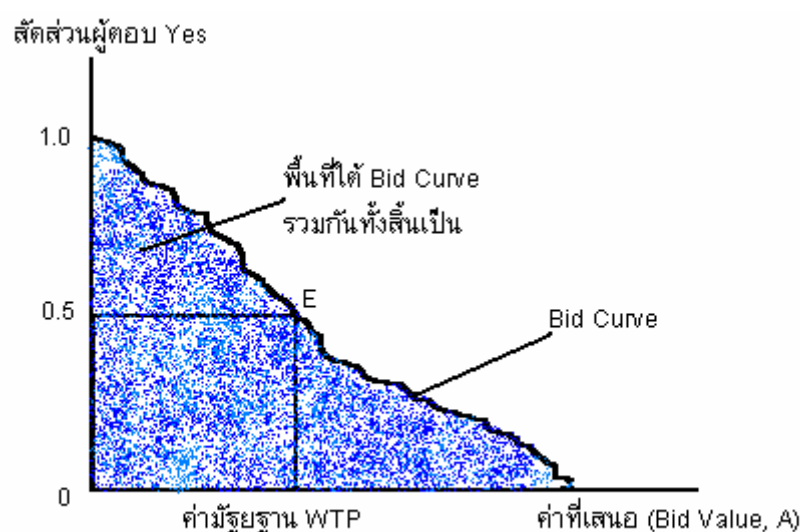
2.5 Payment Card

เป็นเทคนิคที่อาศัยการ์ดแสดงค่าจำนวนเงินตามค่ารายได้ของผู้บริโภคที่จะจ่ายสำหรับสินค้านั้น ๆ ใน 1 ปี ประกอบในการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถระบุความเต็มใจจ่ายง่ายขึ้น แต่วิธีนี้มีความยุ่งยากในการแบ่งระดับรายได้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการ์ดแต่ละใบ

นอกจากรูปแบบคำถามดังกล่าวแล้ว การสอบถามความเต็มใจจ่ายอาจทำได้โดยวิธี Trade-off Games เป็นการเสนอทางเลือกต่าง ๆ ระหว่างคุณภาพของโครงการฝึกสมาธิกับจำนวนเงินที่เต็มใจจ่าย เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตัดสินใจเลือก จนกระทั่งรู้สึกว่ามีทางเลือกอื่นที่ดีกว่าทางเลือกนี้แล้ว หรือโดย Delphi Technique ซึ่งเป็นเทคนิคที่สอบถามผู้เชี่ยวชาญโดยตรงแทนที่จะทำการสอบถามจากผู้บริโภค เทคนิคนี้จะทำการสอบถามผู้เชี่ยวชาญทีละคนโดยไม่ให้แต่ละคนทราบตัวเลขของคนอื่น ๆ เพื่อป้องกันการมีอิทธิพลต่อกัน

ในการประมาณค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่าย (Mean of WTP) หรือ ค่าความคาดหวังของความคาดหวังของความเต็มใจจ่าย (Expected Willingness To Pay: E(WTP)) จะให้ค่าความเต็มใจจ่ายที่ประมาณการได้แตกต่างกัน ขึ้นกับรูปแบบคำถามที่ใช้ว่าเป็นคำถามปิดชั้นเดียว คำถามเปิดสองชั้นหรือคำถามเปิดหลายชั้น ซึ่งความน่าจะเป็นของความเต็มใจจ่ายสามารถเขียนให้อยู่ในรูปฟังก์ชันการกระจายสะสม (cumulative distribution function: c.d.f.)

ถ้าให้ $G(A)$ เป็น ฟังก์ชันการกระจายสะสม (cumulative distribution function: c.d.f.) แสดงความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีจะจ่ายน้อยกว่าค่าที่เสนอหรือค่า A ดังนั้นฟังก์ชันความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็มใจจ่าย A หรือสูงกว่า A คือ $F(A) = 1 - G(A)$ สำหรับค่าเฉลี่ย WTP หรือ $\pi(A)$ คำนวณได้จากการรวมพื้นที่ใต้ฟังก์ชันความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเต็มใจจ่าย A (เรณู สุขารมณ์. 2541: 89-117) ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมที่อธิบาย Bid Curve ของการเสนอค่าเริ่มต้น A ค่ามัธยฐานของ WTP และค่าเฉลี่ย WTP

Cameron (1988: 65) อาศัยแนวคิดของฟังก์ชันค่าใช้จ่ายทางอ้อม (Indirect expenditure function) ในการประมาณค่า E (WTP) โดยใช้แบบจำลอง Censored Regression Model ในการประมาณค่า แบบจำลองนี้มีลักษณะเด่นที่คุณสมบัติของตัวแปร เนื่องจากไม่ทราบค่าความเต็มใจจ่ายที่แท้จริง (Real WTP) ทราบแต่เพียงว่ามีค่าสูงหรือต่ำกว่าค่าที่สอบถาม (ค่า Threshold)

กรณีที่สอบถามความเต็มใจจ่ายด้วยคำถามปิดขึ้นเดียว สามารถประมาณค่าแบบจำลองโดยวิธี Maximum Likelihood Estimation จากแบบจำลองดังสมการ

$$WTP = x\beta + \mu$$

โดย WTP คือ nx1 เวกเตอร์

X คือ nxk matrix ตัวแปรอิสระที่กำหนดขนาดของ WTP ตลอดจนค่าตัวแปรคงที่

β คือ kx1 เวกเตอร์ของ Unknown Parameter

และ μ คือ nx1 เวกเตอร์ ของ random error term โดยสมมุติให้มีการกระจายแบบปกติ และมีค่าความแปรปรวนคงที่ หรือ $N(0, \sigma^2)$ โดยที่ μ คือ nx1 เวกเตอร์ ของตัวแปรที่ชี้วัดค่า WTP ที่แท้จริงน้อยกว่าค่า Threshold A_i

$$\begin{aligned} P(I = 1|X_i) &= P(WTP_i \geq A_i) \\ &= P(X_i' \beta + \mu_i \geq A_i) \\ &= P(\mu_i \geq A_i - X_i' \beta) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P(I = 1|X_i) &= P(WTP_i < A_i) \\ &= P(X_i' \beta + \mu_i < A_i) \\ &= P(\mu_i < A_i - X_i' \beta) \end{aligned}$$

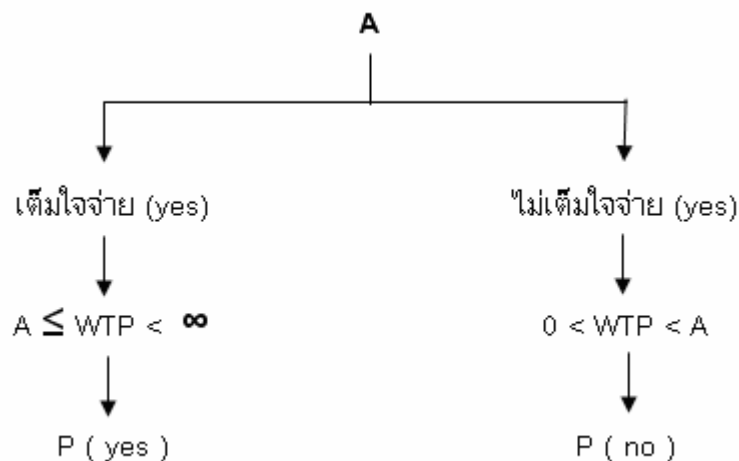
จากสมการ ข้างต้น เมื่อหารด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Error: σ) แล้วได้ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติมาตรฐาน Z (จาก $Z_i = \mu_i / \sigma$) ดังสมการ

$$\begin{aligned} P(WTP_i \geq A_i) &= P[Z_i > (A_i - X_i' \beta) / \sigma] \\ &= 1 - \Phi [(A_i - X_i' \beta) / \sigma] \\ (WTP_i < A_i) &= P[Z_i < (A_i - X_i' \beta) / \sigma] \\ &= \Phi [(A_i - X_i' \beta) / \sigma] \end{aligned}$$

โดยที่ Φ เป็นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายแบบปกติมาตรฐาน

สำหรับความเป็นไปได้ของเหตุการณ์จากคำถามปิดขึ้นเดียวมี 2 เหตุการณ์ดังแสดงในภาพประกอบ 4

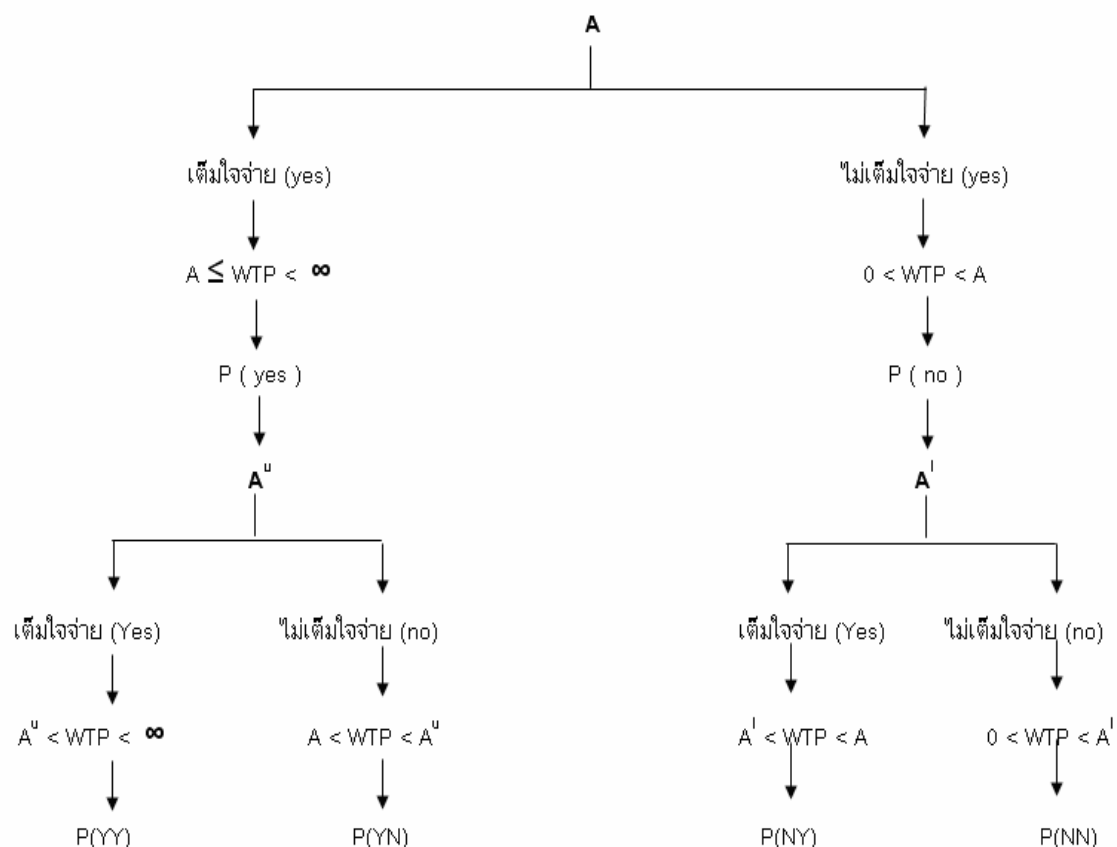
และจากประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยวิธี MLE จะได้ค่า β และ σ ซึ่งจะนำไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยของ WTP และค่ามัธยฐานของ WTP ในที่สุด

ภาพประกอบ 4 แสดงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์จากคำถามปิดชั้นเดียว

สำหรับกรณีคำถามปิดสองชั้น ไม่สามารถระบุค่า WTP ที่แท้จริง ทราบเพียงค่าขอบล่าง (Lower bound) และค่าขอบบน (Upper bound) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ค่า WTP เป็นตัวแปรสุ่มชนิดต่อเนื่อง โดยถูกกำหนดจากเวกเตอร์ตัวแปรอิสระ ซึ่งแบบจำลองที่ Cameron (1988: 54) ใช้ Censored Regression Model ประเมินค่าความเต็มใจจ่ายจากข้อมูลคำถามปิดสองชั้น หรือ Double Bound ด้วย Logistic Model

จากคำถามแบบปิดสองชั้นจะมีความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะตอบสนองต่อจำนวนเงินดังกล่าวทั้งหมด 4 เหตุการณ์ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แสดงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์จากคำถามปิดสองชั้น

ในการสอบถามผู้ตอบด้วยคำถามปิดสองชั้น อาจแบ่งสอบถามกลุ่มตัวอย่างด้วยมูลค่าเริ่มต้นหลายค่า ตัวอย่างเช่น กำหนดค่าที่ใช้ในการถามต่อรอบครั้งแรก (First-bid) หรือค่า A ทั้งหมด 2 ค่า ได้แก่ A_1 และ A_2 ดังนั้นความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ทั้งหมด 4 เหตุการณ์สามารถแสดงค่าขอบล่างและค่าขอบบนได้ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าขอบล่างและค่าขอบบน

จำนวนเงินเริ่มต้น (A)	จำนวนเงินครั้งที่ 2 (A^u หรือ A^l)	ความน่าจะเป็น	ค่าขอบล่าง (Lower bound)	ค่าขอบบน (Upper bound)
A_1	$2A_1$	P(Y Y)	$2A_1$	∞
		P(Y N)	A_1	$2A_1$
	$\frac{1}{2}A_1$	P(N Y)	$\frac{1}{2}A_1$	A_1
		P(N N)	0	$\frac{1}{2}A_1$

ตาราง 6 (ต่อ)

จำนวนเงินเริ่มต้น (A)	จำนวนเงินครั้งที่ 2 (A^u หรือ A^l)	ความน่าจะเป็น	ค่าขอบล่าง (lower bound)	ค่าขอบบน(upper bound)
A_2	$2A_2$	$P(YY)$	$2A_2$	∞
		$P(YN)$	A_2	$2A_2$
	$\frac{1}{2}A_2$	$P(NY)$	$\frac{1}{2}A_2$	A_2
		$P(NN)$	0	$\frac{1}{2}A_2$

ที่มา: ประกาย ชีระวัฒนากุล. (2550). ศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครโดยเทคนิคการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า กรณีศึกษาเขตจตุจักร: หน้า 65.

กรณีคำถามปิดสองชั้น สมการที่จะนำมาประมาณค่าความน่าจะเป็นสูงสุดคือฟังก์ชันความน่าจะเป็นร่วมกันของทุกเหตุการณ์ (Joint Density Function) ของ Likelihood Function แสดงได้ดังสมการ

$$L = P(YY) P(YN) P(NY) P(NN)$$

การประยุกต์ใช้วิธีการคอนทินเจนท์อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการประเมินค่าความเต็มใจจ่ายสินค้าที่ไม่มีตลาดจริง ด้วยวิธีการคอนทินเจนท์ ถึงแม้ว่าจะได้รับความนิยมประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลาย แต่ก็ยังมีข้อจำกัดและความเอนเอียงที่อาจเกิดขึ้นได้ อยู่พอสมควร การประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งที่นักวิจัยต้องคำนึงถึง ทั้งนี้ คาร์สัน (Carson, Flores; & Meade. 2000: 211) ได้เสนอขั้นตอนการประยุกต์ใช้วิธีคอนทินเจนท์อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญ 7 ขั้นตอน คือ

1. การจัดเตรียมและจัดกลุ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่ต้องการประเมินค่าให้ชัดเจน
2. การอธิบายเนื้อหารายละเอียดของสินค้าหรือโครงการที่กำหนดขึ้น เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ประเมินมูลค่าให้ชัดเจน
3. การกำหนดสถาบันหรือองค์กรที่จะทำการจัดหาหรือดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าหรือโครงการที่กำหนดขึ้น เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ประเมินมูลค่าให้ชัดเจน
4. การกำหนดรูปแบบการจ่ายเงินสำหรับสินค้าหรือโครงการให้ชัดเจน
5. การกำหนดวิธีการสำรวจความเต็มใจจ่ายให้ชัดเจน
6. การเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้มีการซักถามคำถามเพิ่มเติมได้และเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
7. การจัดกลุ่มข้อมูลลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ เช่น ทศนคติ คำถามย้อนกลับ รวมถึงข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ที่เป็นประโยชน์อย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้ Carson (2000: 143) ได้เสนอแนะการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความเต็มใจจ่ายและข้อควรคำนึงในการดำเนินการ 5 ประการ คือ

1. ทีมวิจัยต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับโครงการและผลของโครงการที่จะเกิดขึ้น โดยเครื่องมือที่ใช้ต้องผ่านการทดสอบก่อนสำรวจจริง (Pre-test) และทำการศึกษานำร่อง (Pilot study) ก่อน เพื่อทบทวนการออกแบบและปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยตามความเข้าใจของผู้ถูกสัมภาษณ์

2. กลุ่มประชากรที่จะทำการสุ่มตัวอย่างมีผลต่อการศึกษาดำเนินการและผลตอบแทนจึงจำเป็นต้องใช้ประชากรที่มากพอ สำหรับการศึกษเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของสินค้าหรือโครงการ

3. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะมีความแปรปรวนสูงเมื่อเป็นตัวแปรแบบต่อเนื่อง เช่น รายได้ จำนวนชั่วโมงทำงาน จำนวนตัวอย่างที่ใช้จึงควรอยู่ระหว่าง 100-2,000 ตัวอย่าง

4. ควรพิจารณาวิธีการที่ใช้ในการสำรวจความเต็มใจจ่ายกับอัตราการตอบรับราคาเสนอจากการสำรวจ (survey's response rate) ซึ่งการใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรงและใช้เครื่องมือประกอบเช่น รูปภาพ แผนที่ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มองภาพของสินค้าหรือโครงการได้ชัดเจนเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่วิธีการส่งจดหมายและการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ มักเกิดข้อจำกัดจากการมองไม่เห็นภาพของสินค้าหรือโครงการที่ชัดเจนของผู้ถูกสัมภาษณ์ รวมไปถึงการย้ายที่อยู่จริงของประชากรและจำนวนคู่สายโทรศัพท์ในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน

5. ควรกำหนดวิธีการจ่ายเงินให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่ศึกษาหรือธรรมเนียมปฏิบัติโดยทั่วไป เช่น การเก็บภาษี การเก็บค่าบริการ การเก็บค่าเข้าชม เป็นต้น และควรกำหนดลักษณะการจ่ายเงินที่ชัดเจน เช่น การจ่ายแบบเหมาจ่ายครั้งเดียว (Lump sum) ตลอดโครงการ หรือการจ่ายแบบต่อเนื่อง (Continuing payment) ตลอดโครงการ

นอกจากนี้แล้ว อติษฐ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2541: 47) ได้เสนอแนะขั้นตอนที่สำคัญในการใช้วิธีคอนทินเจนท์ สำหรับการประเมินมูลค่าสินค้าหรือโครงการ โดยทั่วไป 2 ขั้นตอน คือ

1. การอธิบายให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบถึงคุณลักษณะของสินค้าหรือโครงการให้ครบถ้วนเป็นสิ่งสำคัญ มิฉะนั้นแล้วผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่สามารถให้ข้อมูลที่แม่นยำได้และต้องอธิบายวิธีการจ่ายเงิน (payment vehicle) ให้ชัดเจน เช่น การเก็บภาษีเพิ่มเติม การให้บริการครั้งเดียวหรือบริการทุก ๆ ปี การจ่ายเบี้ยประกัน

2. การสัมภาษณ์ควรกระทำโดยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว จะดีกว่าการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือการกรอกแบบสอบถาม โดยผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องพยายามชี้ให้เห็นความสำคัญของโครงการและเฝ้าอำนวยความสะดวกให้ตอบคำถามมีความสะดวกคล่องตัว

นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างของ WTP และ WTA ถ้าให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมหรือโครงการที่เท่ากัน พบว่า WTA จะสูงกว่า WTP เนื่องจาก

1. การถามคำถาม WTP นั้นคนจะคำนึงถึงรายได้ที่มีอยู่ และมีความพอใจจะจ่ายตามระดับรายได้ของเขาเท่านั้น ส่วนคำถาม WTA คนจะสามารถเรียกค่าทดแทนเท่าไรก็ได้ ไม่มีรายได้เป็นของจำกัด

2. Loss Aversion Effect คือคนที่มี WTP ต่ำสำหรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เขาไม่เคยมีมาก่อน และจะมี WTA สูงเมื่อต้องสูญเสียของที่เคยมีอยู่

3. Risk Aversion คือคนจะป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในการเสนอมูลค่า WTP ให้ต่ำไว้ก่อน เพราะถ้าต้องจ่ายจริงจะได้ไม่ต้องเสียเงินมากและจะเสนอมูลค่า WTA สูงไว้ก่อนเพราะถ้าได้เงินชดเชยจริงจะได้รับเงินมาก

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ และทัศนคติ

1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันระหว่างความคิด ความเข้าใจ การรู้สึก ความจำ การลืม การเรียนรู้ และการตัดสินใจในการแสดงพฤติกรรม หลังจากที่บุคคลรู้สึกได้ต่อสิ่งเร้าและนำมาตีความหมายเกี่ยวกับสิ่งเร้า นั้น โดยปฏิสัมพันธ์ในตน (Self-interaction) การตีความเป็นการตัดสินใจของบุคคลนั้นว่าสิ่งเร้าที่เข้ามากระตุ้นเขานั้นคืออะไร มีความสำคัญอย่างไร และส่งผลให้เขาคิดว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นอย่างไรด้วย ทั้งนี้มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคคล (ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. 2548: 65)

Morgan อธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคคลไว้ 2 ประการ คือ

1. อิทธิพลจากภายนอกร่างกาย ได้แก่ ความเข้มข้น และขนาดของสิ่งเร้า (Intensively and Size) การทำซ้ำ (Repetition) การขัดกันของสิ่งเร้า (Contrast) การเคลื่อนไหว (Movement) เป็นต้น

2. อิทธิพลจากภายในร่างกาย ได้แก่ การจูงใจ (Motivation) ความคาดหวัง (Expectation) เป็นต้น

ในส่วนของลักษณะของผู้รับผู้รับนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางด้านกายภาพกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

1. ปัจจัยทางด้านกายภาพ อวัยวะรับสัมผัสของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย และจิตใจย่อมจะทำให้การรับรู้ของมนุษย์ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปได้ ซึ่งในการรับรู้สิ่งเร้าบางกลุ่มนั้นมนุษย์อาจจำเป็นต้องใช้อวัยวะรับสัมผัสมากกว่าหนึ่งชนิดในการรับรู้จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการรับรู้ยิ่งขึ้นด้วย ดังนั้น หากมนุษย์มีความสมบูรณ์ของอวัยวะรับสัมผัสย่อมทำให้ประสิทธิภาพในการรับรู้ของมนุษย์ที่ดีขึ้นอย่างแน่นอน

2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา อิทธิพลของความจำ อารมณ์ วุฒิภาวะ สติปัญญา ความสนใจ ความตั้งใจ ค่านิยม ประสบการณ์เดิม แรงจูงใจ ทัศนคติ ฯลฯ ล้วนมีผลต่อการเลือกรับรู้ และการแปลความหมายของมนุษย์ทั้งสิ้น ทั้งนี้รวมไปถึงสภาพความเป็นอยู่ของสังคมและลักษณะแวดล้อม วัฒนธรรม บรรทัดฐานทางสังคม จารีต ประเพณี ค่านิยม ล้วนเป็นปัจจัยในการกำหนดการรับรู้ของมนุษย์อันจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์ต่อไป

1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติไม่ได้เกิดโดยกำเนิดหรือพันธุกรรม แต่ทัศนคติเกิดขึ้นภายหลัง อาจเกิดจากการเรียนรู้ การเลียนแบบ หรือเกิดจากการได้รับแรงเสริมกำลัง ฯลฯ ก็ได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ทฤษฎีใหญ่ ๆ ได้คือ

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขและการให้แรงเสริม (Conditioning and Reinforcement Theories) เป็นทฤษฎีทัศนคติที่ใช้หลักการเรียนรู้ที่มีเงื่อนไขและแรงเสริมกำลัง คือจะให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดก็นำสิ่งนั้นมาเป็นเงื่อนไขหรือนำไปเกี่ยวโยง (Associate) กับอีกสิ่งหนึ่งที่ชอบ หรือสิ่งที่เขามีทัศนคติที่ดีอยู่แล้ว เขาจะเชื่อมโยงของสองสิ่งดังกล่าว และจะชอบในสิ่งที่ เป็นเงื่อนไขนั้นด้วย ตัวอย่างเวลาเราซื้อของขวัญให้คนของเรา เราจะเลือกในสิ่งที่เขาชอบมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อที่จะนำตัวเราเข้าไป Associate กับของขวัญที่เขาชอบ จะทำให้เขาชอบเรามากขึ้น หลักการดังกล่าวเป็นหลักการเรียนรู้ที่มีเงื่อนไข ซึ่งเป็นทฤษฎีของ Pavlov เรียกว่า Pavlov-Respondent Conditioning Theory หรือ Classical Conditioning Theory ซึ่งเป็นหลักการเรียนรู้ โดยการทดแทน (Substitution learning)

2. ทฤษฎีเครื่องล่อใจ (Incentive theories) สิ่งจูงใจต่าง ๆ จะทำให้คนเรามีทัศนคติต่อสิ่ง นั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง เช่น ผีน เป็นสิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อใจอย่างหนึ่ง ทัศนคติของคนทั่ว ๆ ไป จะมีทัศนคติต่างจากพวกชาวเขาที่ปลูกฝิ่น คนเราจะมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางที่ดีต่อสิ่งที่เป็น ประโยชน์หรือสิ่งที่ทำให้เราเกิดความพอใจ ชาวเขาที่ปลูกฝิ่นจะมีทัศนคติที่ดีต่อฝิ่น เพราะว่าฝิ่นทำให้พวกชาวเขาได้รับประโยชน์มากมายจากการปลูกฝิ่น คนเราจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใด เราต้องเชื่อ แล้วว่าสิ่งนั้นจะมีประโยชน์หรือสร้างความพอใจแก่เรา

3. ทฤษฎีการสอดคล้องของการรู้ (Cognitive Consistency Approach) เกี่ยวกับการรู้เรื่อง หรือของความคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งทำให้เกิดความรู้หลาย ๆ ด้านทั้งด้านดีและไม่ดี ถ้าเรารู้เรื่องใด ในทางที่ดีมากกว่าในทางไม่ดี ก็จะทำให้เกิดความสอดคล้องของการรู้ขึ้นทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ เมื่อใดเรารู้เรื่องใดในทางดีและไม่ดีพอ ๆ กัน อย่างนี้จะไม่มีความขัดแย้งความสับสนของการรู้ เกิด ความไม่สอดคล้องกัน เพราะฉะนั้นต้องฝึกให้มีการสอดคล้องของความรู้เพราะจะทำให้เกิดความ มั่นคง ความสมดุล ความเหมาะสม

ทัศนคติเป็นผลหรือขึ้นอยู่กับการณ์บุคคลประเมินผลสิ่งเร้า และแปรเปลี่ยนมาเป็น ความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม ทัศนคติของบุคคลจะแปรค่าได้ทั้งใน ด้านคุณภาพและความเข้มโดยจะครอบคลุมช่วงของทัศนคตินั้น ซึ่งจะแปรค่าได้ทั้งมาก ปานกลาง และน้อย นั่นคือ ทัศนคติจะมีค่าทั้งบวกและลบ ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เอง ทัศนคติขึ้นอยู่กับเป้าทัศนคติหรือสิ่งเร้าเฉพาะอย่างทางสังคม ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่ เป็นกลุ่มเดียวกันอาจสัมพันธ์กัน ทัศนคติเป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่ง เร้าในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งการเตรียมนั้นจะเป็นการเตรียมภายในของจิต มากกว่าภายนอกที่สังเกตเห็นได้ สภาวะของความพร้อมจะตอบสนองเป็นลักษณะซับซ้อนที่บุคคล จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วย ซึ่งเป็น

สิ่งที่อธิบายไม่ค่อยได้และบางครั้งไม่มีเหตุผล ทักษะคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม ทักษะคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อเป็นแนวทางในการทำนาย หรืออธิบายทักษะคติ ทักษะคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีทักษะคติในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันด้วยสาเหตุหลายประการเช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับอายุ ความเป็นปัญญา เป็นต้น ทักษะคติมีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อประสบการณ์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม

ขอบเขตของทักษะคติ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. สภาวะความพร้อมทางความคิดและความรู้สึกหรืออารมณ์ ซึ่งจะมีค่าทั้งบวกและลบ
2. พฤติกรรมในการตอบสนองต่อวัตถุและสถานการณ์ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยประเมินสิ่งเร้าและแปลเป็นความรู้สึก
3. เกิดจากการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความจริงและการตัดสินใจอย่างรอบคอบมากกว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง
4. ความรู้ของตนต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดและทิศทางการแสดงออก
5. ความรู้สึกและแนวโน้มของการปฏิบัติที่สามารถประเมินความพอใจและไม่พอใจของบุคคล สิ่งเหล่านี้มีลักษณะพลวัตร ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมที่สะท้อนสภาวะทางจิตใจของแต่ละบุคคลต่อสภาพแวดล้อมเป็นการเตรียมภายใน (Self-interaction)

ความเข้าใจเรื่องทักษะคติจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้ลดความวิตกกังวล มีความสนใจ เกิดความภูมิใจในตัวเอง มีความยืดหยุ่น มีความคิดในแง่บวก(ชาร์นซ์ อุดมไพจิตรกุล. 2548: 68-72) ได้แก่

1. การวัดทักษะคติเพื่อทำนายพฤติกรรม

เนื่องจากการวัดทักษะคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล ย่อมเป็นเรื่องแสดงว่าเขามีความรู้ด้านที่ดี หรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด ทักษะคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นจึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำไปในทำนองใดด้วย ดังนั้นการทราบทักษะคติของบุคคลย่อมช่วยให้ทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำไปในทำนองใดด้วยความสามารถในการทำนายพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นความต้องการของมนุษย์และสังคม เพราะจะเป็นแนวทางให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อบุคคลนั้นได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและอาจเป็นแนวทางให้ผู้อื่นสามารถควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ด้วย

2. การวัดทักษะคติเพื่อเข้าใจสาเหตุและผล

ทักษะคติต่อสิ่งต่าง ๆ นั้น เปรียบเสมือนสาเหตุภายในซึ่งมีกำลังผลักดันให้บุคคลกระทำต่าง ๆ กัน ทักษะคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนี้ อาจได้รับสาเหตุมาจากผลภายนอกด้วยส่วนหนึ่ง และทักษะคติของบุคคลอาจเป็นเครื่องกรองหรือหันเหอิทธิพลของสาเหตุจากภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลนั้นได้ ดังนั้น การจะเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ให้ชัดเจนบางกรณีจำต้องวัดทักษะคติของบุคคลต่าง ๆ ต่อสาเหตุภายนอกนั้นด้วย

3. การวัดทัศนคติเพื่อหาทางป้องกัน

การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไรนั้น เป็นสิทธิของแต่ละบุคคล แต่การที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมย่อมเป็นไปได้เมื่อประชาชนมีทัศนคติต่อสิ่งเดียวกัน คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและไม่เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคม

4. การวัดทัศนคติเพื่อหาทางแก้ไข

ในสังคมประชาธิปไตย บุคคลสามารถมีทัศนคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกันไปได้มาก แต่ในบางเรื่องจำเป็นที่จะต้องได้รับความคิดเห็นและทัศนคติสอดคล้องกัน เพื่อที่ประชาชนจะได้มีการกระทำที่พร้อมเพรียงกัน เช่น การรักษาความสะอาดบนท้องถนนและบ้านเรือนของตน เพื่อช่วยให้เกิดการกินดีอยู่ดีโดยทั่วกัน การวัดทัศนคติของประชาชนจะได้ข้อมูลที่ชี้บอกว่าประชาชนกลุ่มนั้น ๆ มีทัศนคติที่สอดคล้องกับนโยบายชาติ ซึ่งต้องการความร่วมมือจากประชาชน ดังนั้น การวัดทัศนคติจึงอาจแสดงให้เห็นว่าบุคคลมีลักษณะที่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอ เพื่อประโยชน์ในการหาทางแก้ไขทัศนคติที่ไม่ถูกต้องและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อไป

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษา

เด็กวัยประถมศึกษาอยู่ในช่วงอายุ 6-12 ปี การกล่าวถึงพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กประถมศึกษาจะขอแบ่งเป็น 2 ช่วง (สุขุมล เกษมสุข. 2547: 62) คือ

1.4.1 วัยเด็กตอนกลาง (Middle Childhood) อายุ 6-10 ปี

วัยเด็กตอนกลางอยู่ในช่วงอายุ 6-10 ปี เป็นวัยเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-4 การเรียนจะแตกต่างไปจากชั้นอนุบาล เพราะมีความยุ่งยากมากขึ้น เด็กต้องเรียนอ่าน เขียน คณิตเลข และเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังต้องเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับสังคมที่กว้างขึ้น มีระเบียบกฎเกณฑ์มากขึ้น ถ้าเด็กสามารถปรับตัวเรื่องการเรียนและโรงเรียนได้ เด็กจะมีความสุขและรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งจะช่วยให้พัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็กเป็นไปด้วยดี

1.4.1.1 พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการทางสติปัญญาของวัยเด็กตอนกลาง จัดอยู่ในขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาระดับ Concrete Operations (อายุ 7-11 ปี) ของเพียเจท์ ซึ่งเป็นการใช้ความคิดเชิงรูปธรรม สรุปลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. การสร้างภาพในใจ เด็กวัยนี้สามารถสร้างภาพความคิดในใจได้ เช่น หลังจากกลับจากโรงเรียนซึ่งอยู่ใกล้ ๆ บ้านแล้ว เด็กจะสามารถอธิบายหรือเขียนแผนที่ไปโรงเรียนได้

2. ความคงตัวของสาร เด็กวัยนี้เข้าใจว่าของเหลวหรือของแข็งจำนวนหนึ่ง จะมีจำนวนคงที่แม้ว่าจะเปลี่ยนแปรรูปหรือสถานที่วาง เช่น ถ้าหากแสดงการทดลองเกี่ยวกับน้ำในแก้วสองใบที่เท่ากัน แล้วเทน้ำจากใบหนึ่งไปใส่ในแก้วใบที่สามที่มีทรงสูงเรียว เด็กวัยนี้ก็จะตอบได้น้ำยังคงมีปริมาณเท่ากัน แม้ว่าจะระดับน้ำในแก้วทรงสูงจะอยู่ในระดับสูงกว่าก็ตาม

3. การคิดเปรียบเทียบ เด็กวัยนี้สามารถคิดเปรียบเทียบได้ว่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะใหญ่กว่า มากกว่า น้อยกว่า โดยเข้าใจว่าความมากกว่า น้อยกว่านั้นอาจเปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับว่าเปรียบเทียบกับอะไร ซึ่งไม่ใช่สิ่งตายตัว เด็กวัยนี้ยังเข้าใจความหมายของส่วนย่อยและส่วนรวมด้วย

4. การแบ่งกลุ่มหรือจัดหมู่ เด็กวัยนี้สามารถตั้งเกณฑ์ในการแบ่งหรือจัดสิ่งของรอบ ๆ ตัวให้เป็นหมวดหมู่ได้ เช่น เข้าใจว่าสามารถจะจัดสุนัข แมว ม้า เป็นพวกเดียวกันได้ โดยใช้เกณฑ์เป็นสัตว์สี่เท้าเหมือนกัน หรือ แบ่งกลุ่มคนออกเป็น ผู้ใหญ่-เด็ก และแบ่งผู้ใหญ่ออกเป็น ชาย-หญิง แบ่งเด็กออกเป็น ชาย-หญิง เป็นต้น

5. การเรียงลำดับ เด็กวัยนี้สามารถจัดของตามลำดับความหนัก ความยาวได้ เช่น เอาไม้ขนาดต่าง ๆ กัน แม้จะต่างกันเพียงสักเล็กน้อย ให้เด็กเรียงตามลำดับความยาว เด็กวัยนี้จะทำได้ อย่างง่ายดาย

6. การคิดย้อนกลับ เด็กวัยนี้สามารถคิดย้อนกลับได้ เช่น ถ้าเด็กคิดได้ว่า $4+8=12$ เด็กก็จะตอบได้ว่า $12-8=4$ หรือ $12-4=8$ เป็นต้น

พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของวัยเด็กตอนกลางนับว่าแตกต่างไปจากวัยเด็กตอนต้นมาก วัยเด็กตอนกลางนั้นสามารถที่จะอ้างอิงด้วยเหตุผล การรับรู้มีได้ขึ้นอยู่กับการที่เห็นเท่านั้น และยังสามารถแบ่งกลุ่มโดยใช้เกณฑ์หลาย ๆ เกณฑ์ และคิดย้อนกลับได้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวเลขก็เพิ่มขึ้น

เด็กวัยนี้ยังมีจินตนาการที่สูงขึ้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดที่จะทำและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นงานอดิเรกและกิจกรรมในชั้นเรียน

พัฒนาการทางภาษาและสัญลักษณ์เจริญก้าวหน้ามาก เด็กเริ่มเข้าใจกฎเกณฑ์และเหตุผล เข้าใจความหมายของบทเรียนทั้งทางคณิตศาสตร์ ภาษา และการอ่าน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและอธิบายได้

อายุ 9-10 ปี เด็กสามารถใช้คำศัพท์มากขึ้น ใช้ประโยคยาวขึ้น และพูดคล่อง เริ่มใช้คำที่เป็นนามธรรม เช่น ความดี ความยุติธรรม ช่วงนี้เด็กจะเริ่มใช้ภาษาแสดง และอาจพูดคำไม่สุภาพ ผู้ใหญ่จึงควรให้คำแนะนำ เด็กจะใช้อยู่พักหนึ่งแล้วก็จะเลิกไป

1.4.1.2 พัฒนาการทางอารมณ์

เด็กวัยนี้จะเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ได้ดีกว่าวัยเด็กตอนต้น สามารถปรับตัวได้ดีขึ้น เปลี่ยนจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มาเป็นความรู้สึกที่จะทำให้อื่นพอใจ และยอมรับกฎเกณฑ์มากขึ้น ในระยะวัยเด็กตอนกลางนี้เด็กมีอารมณ์ต่าง ๆ มากมาย ทั้งอารมณ์ในด้านดีและด้านไม่ดี เมื่อเด็กเกิดอารมณ์จะแสดงออกแตกต่างกัน ทางสีหน้า ท่าทาง หรือคำพูด เด็กที่มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดีจะสามารถปรับอารมณ์ควบคุมพฤติกรรมได้ดีกว่าเด็กที่ด้อยพัฒนาทางอารมณ์

ในช่วงต้นของวัยเด็กตอนกลางนี้คือ ช่วงอายุ 6-7 ปี เด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มักแสดงอาการเอาแต่ใจตัวเอง และเอาชนะผู้อื่น ต้องการทำอะไรและได้อะไรก่อนคนอื่น ยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีนัก แต่หลังจากนั้น คือช่วงอายุ 8-10 ปี เด็กจะเริ่มรู้จักควบคุมอารมณ์และแสดงออกอย่างเหมาะสม เพราะเริ่มมีความรู้สึกที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ รู้จักเห็นใจผู้อื่น

ชอบจะทำตัวให้คนอื่นรัก โดยเฉพาะเมื่ออายุ 10 ปี เด็กจะมีพัฒนาการทางอารมณ์ดีขึ้นมาก เข้าใจผู้อื่นและปรับตัวได้ดี

ลักษณะอารมณ์ของเด็กตอนกลาง มีดังนี้

1. ความโกรธ เด็กจะมีอารมณ์โกรธเมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ หรือถูกเปรียบเทียบกับเด็กอื่น หรือถูกเยาะเย้ยดูถูกเหยียดหยาม เมื่อโกรธเด็กจะไม่ร้องไห้ดัง ๆ หรือกระตืบเท้า ขว้างปาสิ่งของเหมือนเมื่อวัยเด็กตอนต้น แต่เด็กจะมีพฤติกรรมต่อต้านด้วยการปฏิเสธ ไม่ทำตาม หรือดื้อเงียบ หรือโต้เถียง อารมณ์โกรธของเด็กวัยนี้ไม่ค่อยรุนแรงนัก

2. ความกลัว เด็กวัยนี้将有ความกลัวน้อยกว่าวัยเด็กตอนต้น เพราะเด็กมีเหตุผลและรู้ข้อเท็จจริงมากขึ้น แต่เด็กก็ยังมี ความแตกต่างกันมาก เด็กบางคนยังกลัวสัตว์บางชนิด เช่น งู บางคนกลัวที่สูง กลัวฟ้าร้อง ฟ้าผ่า เด็กส่วนใหญ่จะกลัวถูกล้อเพราะแตกต่างกับเพื่อน กลัวไม่มีเพื่อน กลัวเรียนไม่ดีสอบไม่ได้ กลัวถูกทำโทษ กลัวอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวซึ่งเป็นความกลัวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของเด็ก ความกลัวเหล่านี้จะเปลี่ยนไปเป็นความวิตกกังวล เมื่อมีความกลัวและความวิตกกังวลเด็กบางคนจะรู้สึกว่าตนป่วยซึ่งเป็นการป่วยทางใจแล้วแสดงอาการทางกาย เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง บางคนอาจมีอาการซึมเศร้า เก็บตัว

3. ความอิจฉาริษยา เด็กวัยนี้ยังมีอารมณ์อิจฉาริษยา อาจอิจฉาน้องหรือพี่ บางคนอาจอิจฉาเพื่อนที่เก่งหรือเด่นกว่าตน หรือเพื่อนที่เป็นที่รักของครูและของเพื่อน เมื่อเด็กมีความอิจฉาริษยา จะแสดงออกโดยการข่มเหง รังแก ขว่นทะเลาะ นินทาให้ร้ายหรือพูดจาประชดประชัน

4. ความอยากรู้อยากเห็น เด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็น แต่การแสดงออกจะแตกต่างไปจากวัยเด็กตอนต้น เช่น ชักถาม วัยเด็กตอนกลางจะชักถามเฉพาะเรื่องที่ตนสนใจไม่ชักถามไปทุกเรื่องเหมือนวัยเด็กตอนต้น เด็กที่มีความกระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็น มักเป็นเด็กฉลาด และสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยการอ่านหนังสือ สืบค้นจากแหล่งความรู้อื่น ๆ ชักถามผู้ใหญ่ ผู้รู้

โดยปกติแล้ว วัยเด็กตอนกลางนี้เป็นวัยที่เต็มไปด้วยความร่าเริงเบิกบาน เด็กจะมีความสุขสนุกสนานในการเล่น มีความสุขกับความสำเร็จในการเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ข้อสำคัญเด็กต้องประสบความสำเร็จจึงจะเกิดความมั่นใจในตนเองและมีอารมณ์เบิกบานได้ บิดา มารดาและครูจึงควรพยายามให้กำลังใจ สนับสนุนให้เด็กได้รับความสำเร็จ จะมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก

1.4.2 วัยเด็กตอนปลาย (Late Childhood) อายุ 10-12 ปี

วัยเด็กตอนปลายอยู่ในช่วงอายุ 10-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 หรือชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีลักษณะธรรมชาติและพัฒนาการแตกต่างไปจากวัยเด็กตอนปลาย เพราะวัยเด็กตอนปลายนี้จะอยู่ในช่วงคาบเกี่ยวกับวัยรุ่น หรือวัยก่อนวัยรุ่น วัยเด็กตอนปลายนี้เป็นช่วงที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย เนื่องจากการทำงานของต่อมใต้สมองและต่อมเพศ อีกทั้งสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันของเด็กก็เปลี่ยนไป นับตั้งแต่การเรียนที่ยากซับซ้อนขึ้น ความคาดหวังของบิดามารดาและผู้ใหญ่ที่คาดหวังว่าเด็กวัยตอนปลายนี้将有ความสามารถมากขึ้น

มีความรับผิดชอบและช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น รวมทั้งจะต้องเตรียมตัวเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา ดังนั้นวัยเด็กตอนปลายจึงมีพัฒนาการแตกต่างไปจากวัยเด็กตอนกลาง

1.4.2.1 พัฒนาการทางสติปัญญา

วัยเด็กตอนปลายมีประสบการณ์ที่กว้างขวางขึ้นมาก ทั้งเพื่อน บทเรียน ความรู้วิชาการ กิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ความคิดของเด็กมีขอบข่ายกว้างขวางและลึกซึ้ง พัฒนาการทางสติปัญญาก้าวหน้าขึ้นมาก สามารถคิดอย่างมีเหตุผล ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ มีหลักการ รู้จักคิดเอง เข้าใจแนวคิดเชิงนามธรรมและเรื่องราวของศีลธรรมจรรยา เข้าใจว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ยึดหยุ่นได้

เด็กวัยนี้ใช้ภาษาได้ดี พูดได้ชัดเจน แต่อาจไม่ระมัดระวังในการออกเสียงคำบางประเภท เช่น คำควบกล้ำ ร ล ซึ่งอาจเกิดจากความเคยชินที่ได้ยินผู้ใหญ่และคนอื่น ๆ ในสังคมละเลยในการออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัดเจน เด็กจึงออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ไม่ถูกต้อง ทั้ง ๆ ที่ความจริงแล้วเขาสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน เรื่องการออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจนนี้ผู้เขียนพบว่า มีเพิ่มมากขึ้นทั้งในระดับโรงเรียน ในสังคมการดำเนินชีวิตประจำวัน และวงการสื่อสารมวลชนวงการบันเทิง ซึ่งสมควรจะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ๆ

เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดีจะเขียนได้ดี ทั้งความเรียง และการแต่งคำประพันธ์ง่าย ๆ สามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมาย ความต้องการ และแสดงความคิดได้ เด็กบางคนในช่วงวัยนี้จะรักการอ่าน เนื่องจากอ่านหนังสือได้คล่อง เข้าใจความหมายของคำได้ดี บางคนจะอ่านหนังสือเฉพาะที่ตนชอบ แต่บางคนจะอ่านหนังสือทุกประเภททั้งสาระและบันเทิง เด็กที่รักการอ่านจะได้เปรียบผู้อื่นมาก เพราะพบว่ามีผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานจำนวนมากที่เริ่มต้นจากการเป็นนักอ่านในวัยนี้

เด็กวัยนี้สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่พบอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น สามารถปรับตัวได้ดีขึ้นและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันที่ไม่ซับซ้อนได้ มีความคิดสร้างสรรค์ซึ่งแสดงออกเป็นผลงานทางภาษา บทกลอน ศิลปะ ดนตรี งานประดิษฐ์ต่าง ๆ

ลักษณะพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยเด็กตอนปลาย มีดังนี้

1. สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว และมีความอยากรู้ อยากกระทำ พร้อมทั้งคำนึงถึงประโยชน์ด้วย

2. อยากเรียนและอยากทราบรายละเอียดของเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างจริงจัง

3. เข้าใจความแตกต่างของการทำงานและการเล่น

4. บรรณาจะทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

5. สามารถผลิตผลงานสร้างสรรค์ได้มากมาย หากไม่ถูกขัดขวาง

6. มีความตั้งใจในการทำงาน เล่น หรือทำงานที่สนใจได้นาน 1-2 ชั่วโมง

7. รู้สึกสนุกสนานกับประสบการณ์ต่าง ๆ

8. สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งวิชาการและสื่อต่าง ๆ

วันเด็กตอนปลายเป็นวัยของการเตรียมตัวหลาย ๆ ด้านในการดำเนินชีวิตเพื่อเข้าสู่วัย แรกเริ่มและวัยรุ่น เช่น ด้านสังคม การเข้ากลุ่ม การควบคุมอารมณ์ และการเข้าใจตนเอง ดังนั้นบิดา มารดา ครูและผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดกับเด็กควรเข้าใจพัฒนาการของเด็ก ยอมรับ ให้กำลังใจช่วยเหลือและ ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทุกด้าน โดยเฉพาะส่งเสริมให้เด็กได้เข้ากลุ่ม รู้จักเลือกเพื่อนที่ดีที่ เหมาะสม เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพในโอกาสต่อไป

1.4.2.2 พัฒนาการทางอารมณ์

สำหรับพัฒนาการทางอารมณ์ วัยเด็กตอนปลายสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีพอควร และ รู้จักแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสมกว่าวัยเด็กตอนต้นและวัยเด็กตอนกลาง รู้จักสังเกตอารมณ์ของ ตนเองและผู้อื่น รู้จักสงสาร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ชอบเล่นพูดคุยสนุกสนาน ผู้เขียนพบว่าเด็กวัยนี้มีความสุขในการพูดคุยกับเพื่อน ๆ ได้เกือบทั้งวันโดยไม่รู้จักเบื่อหน่าย จนต้องตั้งข้อสังเกตว่าเด็ก ๆ ช่วงนี้มีเรื่องที่จะต้องคุยกันได้มากมายเหลือเกิน

เด็กวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และมีอัตราการเจริญเติบโตแตกต่างกันจึงมีผลต่อ อารมณ์ของเด็กด้วย เด็กจะมีความสนใจอยากรู้เรื่องความแตกต่างระหว่างเพศ เด็กที่มีความ เจริญเติบโตเร็วกว่าเพื่อน ๆ มักมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา และการเปลี่ยนแปลงทาง ร่างกายของตนเอง ทำให้เด็กมีอารมณ์ไม่มั่นคงอยู่บ้าง ดังตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วครูต้องคอยสังเกต และช่วยเหลือ

เด็กวัยนี้เริ่มรู้จักรับผิดชอบตัวเอง และต้องการเป็นอิสระบ้าง ชอบตัดสินใจเองโดยเฉพาะ เรื่องส่วนตัวของเขา เช่น การแต่งตัว การเลือกกิจกรรมพิเศษ เด็กจะไม่ชอบให้บิดามารดาเข้ามา มากเกินไป และไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มาวิจารณ์เขาไปในทางลบ เด็กเริ่มมีความคิดเป็นของตนเอง บางครั้งจึง มีพฤติกรรมเหมือนดื้อ ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ วัยเด็กตอนปลายจะดีกว่าวัยเด็กตอนกลาง

เด็กวัยนี้ต้องการความรัก การยอมรับ การยอเยอชมเชย ต้องการประสบความสำเร็จ มีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้จักชื่นชมและวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของตนเอง ไม่ใช่จะคอย ฟังคำติชมของผู้ใหญ่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังต้องการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง ด้วย บิดามารดาและครูควรให้หรือจัดโอกาสให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำ กิจกรรมตามความสามารถของเขา เพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจในการพัฒนาตนเอง

นอกจากนี้วัยเด็กตอนปลายยังมีลักษณะของอารมณ์ที่น่าสนใจอยู่ 2 ประเภท คือ

1. ความกลัวและวิตกกังวล เด็กวัยนี้กลัวและกังวลว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน กลัวเพื่อนไม่ชอบ กลัวถูกเพื่อนล้อเพราะแตกต่างกับเพื่อน กลัวความผิดหวัง กลัวเสียหน้า มีความ กังวลเกี่ยวกับการเรียน และรูปร่างหน้าตาของตนเอง โดยเฉพาะเด็กที่มีความเจริญเติบโตเร็วกว่า เพื่อน ๆ เรื่องความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเจริญเติบโตที่ไม่เท่ากันนี้บิดามารดาและครูควรอธิบายให้ เด็กเข้าใจว่า เด็กวัยนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างซึ่งเป็นธรรมชาติของวัย เด็กไม่ควรวิตกกังวล

2. ความเครียด ความเครียดเกิดขึ้นได้กับคนทุกวัย ความเครียดของเด็กวัยนี้สาเหตุหนึ่ง อาจสืบเนื่องมาจากความกลัวและวิตกกังวลจนกลายเป็นความเครียด ความเครียดอาจมีผลทางลบ

ต่อเด็กทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยทางกาย เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือมีพฤติกรรมด้านลบ เช่น ซึมเศร้า หรือก้าวร้าวเกร

การดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน มีส่วนสร้างความเครียดให้แก่เด็ก Elkind (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540: 269-270; อ้างอิงจาก Elkind. 1981) ได้ศึกษาตัวแปร ที่ทำให้เด็กวัย ประถมศึกษาเกิดความเครียด ซึ่งผลการศึกษาที่พบมีส่วนคล้ายคลึงกับสังคมไทยด้วย สาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดความเครียดมีดังนี้

1. มีความรับผิดชอบมากเกินไป เด็กที่หับบิดามารดาทำงานนอกบ้านอาจต้องรับผิดชอบ งานบ้านต่าง ๆ มาก และเร็วกว่าวัยที่จะทำได้ดี เช่น ช่วยดูแลน้อง ทำความสะอาด หุงหาอาหาร ฯลฯ

2. มีการเปลี่ยนแปลงมากเกินไป เช่น เปลี่ยนโรงเรียนบ่อย ย้ายบ้านบ่อย เปลี่ยนพี่เลี้ยง บ่อย เปลี่ยนครูบ่อย เปลี่ยนเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ และเปลี่ยนกิจกรรมบ่อย

3. มีอารมณ์วุ่นวายมากเกินไป ได้แก่ สถานการณ์ที่เด็กต้องรองรับอารมณ์ต่าง ๆ โดยเด็ก ไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น บิดามารดาทะเลาะกัน พี่น้องเข้ากันไม่ได้ มีปัญหาในครอบครัว ครูขัดแย้ง กัน

4. มีเรื่องราวที่ต้องรู้มากเกินไป เด็กในปัจจุบันได้รับข่าวสารมากมายหลายทางจากวิทยุ โทรทัศน์ สื่ออื่น ๆ รวมทั้งมีวิชาที่ต้องเรียนมากเกินไป เช่น เรียนหนังสือที่โรงเรียนแล้ว วันหยุดหรือ ตอนเย็นต้องเรียนพิเศษ วิชาการหรือดนตรี กีฬา ฯลฯ

5. ต้องแข่งขันมากเกินไป เด็กต้องทำอะไรให้ดีให้เด่น เพื่อเอาใจบิดามารดา หรือเพื่อ เอาชนะเพื่อน หรือเพื่อจะสอบเข้าโรงเรียนที่ต้องการ

6. ต้องรีบเร่งมากเกินไป สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแข่งขันต้องรีบเร่งทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อแข่ง กับเวลา โดยเฉพาะในสังคมเมือง เด็ก ๆ มีชีวิตรีบเร่ง ปรับตัวให้ทันกับจราจรที่ติดขัด ต้องรีบตื่นแต่ เช้า รีบอาบน้ำ แต่งตัวไปโรงเรียน พอเลิกเรียนก็รีบกลับบ้าน รีบทำการบ้าน รีบอาบน้ำและรีบเข้านอนจะได้ตื่นแต่เช้า

7. ต้องนั่งในรถอยู่บนถนนนานเกินไป จากสภาพจราจรที่ติดขัดในสังคมเมือง ทำให้เด็ก (และทุกคน) เกิดความเครียด

บิดา มารดา ครู และผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ต้องช่วยเหลือพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็ก พยายามให้เด็กได้ลดความวิตกกังวล และความเครียดโดยการทำความเข้าใจลักษณะ พัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของเด็ก รวมทั้งให้ตัวเด็กได้เข้าใจด้วย ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เข้า กลุ่มเพื่อน ได้เล่นออกกำลังกาย ได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น ศิลปะ ดนตรี นอกจากนี้ยังควร ยอมรับความสามารถของเด็ก พยายามให้เด็กได้ประสบความสำเร็จและภูมิใจในตัวเอง ไม่ควรเร่งรัด เด็กในด้านการเรียนหรือคาดหวังในสิ่งที่เกินกำลังของเด็ก

แม้เด็กวัยนี้จะควบคุมอารมณ์และปรับปรุงอารมณ์ได้ดีขึ้น แต่ก็ยังไม่มั่นคง ผู้ใหญ่ควรช่วยให้เด็กควบคุมและปรับปรุงอารมณ์ของตนเองอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่กับคนใกล้ชิดในครอบครัวหรือกับ คนอื่น ๆ ในสังคม เพราะจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นได้ เด็กบางคนเมื่ออยู่บ้านกับอยู่ที่

โรงเรียนจะมีอารมณ์และพฤติกรรมแตกต่างกัน เช่น อยู่บ้านอาจเป็นคนเจ้าอารมณ์ เอาแต่ใจตนเอง ชอบออกคำสั่ง แต่เมื่ออยู่ที่โรงเรียนกลับเป็นคนอารมณ์ดี ชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องจริงที่ผู้เขียนได้พบในลูกศิษย์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่เสมอ เมื่ออยู่โรงเรียนเขาเป็นเด็กน่ารัก มีน้ำใจ ร่าเริงแจ่มใส แต่บิดามารดากลับรายงานว่าเมื่ออยู่บ้านเด็กเอาแต่ใจตัวเอง ไม่มีน้ำใจกับใครเลย นั่นแสดงว่าเด็กสามารถที่จะปรับอารมณ์ของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนได้แต่เด็กก็ควรเรียนรู้และเข้าใจว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนใกล้ชิดเป็นสิ่งที่สำคัญ และเป็นปัจจัยช่วยให้การดำเนินชีวิตครอบครัวมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรมและการฝึกสมาธิ

ปาริชาติ แสงแก้ว (2551) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบพุทธต่อเยาวชนปัญญาและเยาวชนอารมณ์ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีสมมุติฐานการวิจัยส่วนที่หนึ่งคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านการฝึกสมาธิแบบพุทธมีเยาวชนปัญญาและเยาวชนอารมณ์สูงขึ้น และสมมุติฐานส่วนที่สองคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านการฝึกสมาธิแบบพุทธมีเยาวชนปัญญาและเยาวชนอารมณ์สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกสมาธิแบบพุทธ โดยการวิจัยเชิงทดลอง(experimental research) แบบมีกลุ่มควบคุมวัดผลก่อนและหลังการทดลอง(Pretest – posttest control group design) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ศึกษาถึงผลของการฝึกสมาธิที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงระดับเยาวชนปัญญาและเยาวชนอารมณ์ในเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนดอนไชยวิทยา อ.งาว จ.ลำปาง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โดยการทดสอบความฉลาดทางปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มประชากรและสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำออกมาจำนวน 40 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีการเรียนการสอนปกติ และกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน เป็นกลุ่มที่มีการเรียนการสอนปกติ ร่วมกับการฝึกสมาธิโดยโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบพุทธ ด้วยวิธีการฝึกเดินจงกรมตามด้วยการนั่งสมาธิแบบอานาปานสติสำหรับเด็ก ครั้งละ 30-45 นาที โดยฝึก 1 ครั้ง/สัปดาห์ เป็นระยะเวลา 4 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบ The Standard Progressive Matrices (SPM) แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สำหรับวัยเด็กตอนปลาย ของอารีรัตน์ หมิ่นมา ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 และโปรแกรมการฝึกสมาธิแนวพุทธ ดำเนินการฝึกโดยเจ้าอธิการอุดม ปัญญาวิโร เป็นผู้มีการประสบการณ์การสอนสามเณรและเด็กนักเรียนในการฝึกสมาธิ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติคือ ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ผลการทดสอบเชาว์ปัญญาและเชาว์อารมณ์ ใช้สถิติ t-test (Independent Sample t-test) เปรียบเทียบเชาว์อารมณ์และเชาว์ปัญญา ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานส่วนที่หนึ่งและใช้สถิติ t-test (Dependent Sample t-test) เปรียบเทียบเชาว์อารมณ์และเชาว์ปัญญา ก่อน-หลังการฝึกสมาธิในกลุ่มเดียวกัน เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานของการวิจัยส่วนที่สอง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกสมาธิแบบพุทธร มีเชาวน์อารมณ์และเชาวน์ปัญญาสูงขึ้น กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกสมาธิแบบพุทธร มีเชาวน์อารมณ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกสมาธิแบบพุทธรมีเชาวน์ปัญญาไม่แตกต่างกันกลุ่มควบคุม

รพีพร ศิลาวรรณ (2546) ได้ศึกษาผลการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่ โดยมีสมมุติฐานว่าการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กจะเพิ่มขึ้น หลังการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ การศึกษาครั้งนี้ใช้ตัวอย่างประชากรเป็นเด็กที่มีอายุ 10-12 ปี ซึ่งได้รับการดูแลในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่ ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2545 ถึงเดือน มกราคม 2546 จำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงจากจำนวนประชากร 40 คน

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลองโดยใช้แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยผู้ตอบเลือกตอบ จริง หรือไม่จริง ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ยึดทฤษฎีของ Maslow มีจำนวน 46 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหา 2 ด้าน คือความต้องการมีคุณค่าในตนเองและความต้องการการยอมรับนับถือหรือต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่า จากนั้นนำแบบทดสอบไปให้เด็กชายอายุ 10-12 ปี จำนวน 40 คนทดสอบ จากนั้นตรวจให้คะแนนแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของ Kuder Richardson(KR 20) ข้อที่สำคัญคือการคัดเลือกเด็กที่มีคะแนนการทำข้อทดสอบความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองช่วงของการทดสอบหาความเชื่อมั่นที่ได้ต่ำกว่า 35 คะแนนซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการและระยะเวลาในการฝึกต่อเด็กที่คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างและสอบถามความสมัครใจพบว่าเด็กทั้ง 10 คน สมัครใจเข้าร่วมการฝึกกิจกรรม ส่วนเครื่องมือที่สำคัญคือโปรแกรมการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่และรับการฝึกอบรมหลักสูตรการสร้างพลังและความสำเร็จของชีวิตด้วยจิตวิทยานีโอฮิวแมนนิสซึ่งสำนักงานเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดอบรมขึ้น ตลอดจนเข้ารับการฝึกโยคะ ที่ศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กล้าปาง เมื่อเข้าใจในแนวคิดดีแล้วจึงได้ออกแบบโปรแกรมการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการฝึก และได้ทำการฝึกตามโปรแกรมเป็นระยะเวลา 1 เดือน วันละ 1 ชั่วโมง ช่วงเวลา 19.00 น. ถึง 20.00 น. ของทุกวัน ระหว่างวันที่ 8 ธันวาคม 2545 ถึง วันที่ 7 มกราคม 2546 ยกเว้นวันพุธที่สถานสงเคราะห์ได้จัด กิจกรรมพิเศษให้กับเด็กทุกคน รวมเวลาการฝึกกิจกรรมทั้งหมด 27 วัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการฝึกและดูแลด้วยตนเองทุกครั้ง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบวัดมาตรวจให้คะแนนตามวิธีที่กำหนดและทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน ที่ได้จากแบบสอบถามความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ที่เด็กตอบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สูตร Paired t-test สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัย พบว่าการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มทดลอง ทั้งระยะก่อนและหลังการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ ของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่ ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า เด็กที่ได้รับการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ จะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

เรื่องฤทธิ์ แสนนวล (2533) การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปฏิบัติสมาธิของสำนักต่าง ๆ ในประเทศไทยกับการปฏิบัติสมาธิในพระไตรปิฎก โดยการวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบหลักการและวิธีการปฏิบัติสมาธิของสำนักปฏิบัติธรรมบางสำนัก ในประเทศไทยกับหลักคำสอนเรื่องสมาธิที่ปรากฏในพระไตรปิฎกเพื่อหาข้อสรุปว่าวิธีการปฏิบัติสมาธิแต่ละสำนักที่ปฏิบัติกันอยู่ในเวลานี้ สอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติสมาธิที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกหรือไม่เพียงใด โดยมีวิธีการดำเนินวิจัยสองวิธีคือการวิจัยทางเอกสาร ได้แก่การเก็บข้อมูลจากพระไตรปิฎกและเอกสารตำราต่าง ๆ และการวิจัยภาคสนาม คือการเก็บข้อมูลโดยการเข้าไปศึกษาและสังเกตการปฏิบัติสมาธิของสำนักต่าง ๆ 5 สำนัก ได้แก่ สำนักวัดป่าสาละวัน อ.เมือง จ.นครราชสีมา สำนักวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร สำนักวัดท่าซุง อ.เมือง จ.อุทัยธานี และสำนักวัดสนามใน อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

ผลการวิจัยพบว่า วิธีปฏิบัติสมาธิของสำนักต่าง ๆ ดังกล่าว สามารถสรุปวิธีการปฏิบัติได้ดังนี้

1. วิธีปฏิบัติสมาธิของสำนักวัดป่าสาละวัน ปฏิบัติโดยการบริกรรมภาวนา “พุทโธ” จนจิตสงบขั้นอุปปราณสมาธิแล้วน้อมจิตพิจารณา อสุภกรรมฐาน ธาตุวัฏฐาน ตามลำดับ
2. วิธีการปฏิบัติสมาธิของสำนักวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ปฏิบัติโดยการบริกรรมภาวนา “ยุบหนอพองหนอ” โดยการกำหนดจิตให้พิจารณาที่การพองยุบของท้องและระลึกรู้ทันการเคลื่อนไหวของร่างกาย ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ จากอายตนะภายนอก คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ธรรมารมณ์ ที่กระทบอายตนะภายใน คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
3. วิธีการปฏิบัติสมาธิของสำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญ ปฏิบัติโดยการบริกรรมภาวนา “สัมมารัง” และเพ่งลูกแก้วใส เป็นอารมณ์สมาธิจนเกิดดวงนิมิตใสละเอียดมากขึ้น เป็นลำดับและนิมิตนั้นได้กลายเป็นภาพกายต่าง ๆ จนถึงกายพระอรหันต์เป็นอันว่าได้บรรลุ มรรค ผล นิพพาน
4. วิธีการปฏิบัติสมาธิของสำนักวัดสนามใน การปฏิบัติโดยการกำหนดสติ รู้การเคลื่อนไหวของร่างกายและติดตามความคิดของจิตเพื่อให้รู้เท่าทัน
5. วิธีการปฏิบัติสมาธิของสำนักวัดท่าซุง ปฏิบัติโดยการบริกรรมภาวนา นะมะพะทะ เพื่อให้จิตสงบก่อน แล้วอาศัยครูฝึกกล่าวนำเพื่อชักจูงจิตใจให้สร้างจินตภาพรู้เห็นภาพภูมิต่าง ๆ อันเป็นการละกิเลสค้นหาความยึดมั่นถือมั่นลง

เมื่อพิจารณาวิธีการปฏิบัติสมาธิของสำนักทั้ง 5 สำนักดังกล่าว มี 3 สำนักได้แก่ สำนักวัดป่าสาละวัน วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ และวัดสนามในมีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคำสอนของพระพุทธศาสนา และมี 2 สำนักได้แก่ สำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญและวัดท่าซุงที่คิดวิธีปฏิบัติแตกต่าง

ไปจากวิธีปฏิบัติที่ปรากฏในพระไตรปิฎก กล่าวโดยสรุปคือ การปฏิบัติสมาธิของสำนักปฏิบัติธรรมดังกล่าว ส่วนใหญ่สอดคล้องกับคำสอนเรื่องสมาธิที่ปรากฏในพระไตรปิฎก กล่าวคือ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อทำจิตให้สงบเป็นเบื้องต้นก่อน แล้วจึงนำจิตที่สงบนั้นไปพิจารณาสภาวธรรมจนเกิดความรู้แจ้งเห็นจริงในสภาวธรรมในภายหลัง แต่ข้อแตกต่างอยู่ตรงที่แต่ละสำนักใช้สมาธิในระดับที่ไม่เท่ากัน กล่าวคือบางสำนักใช้สมาธิในระดับสูง บางสำนักใช้สมาธิในระดับเบื้องต้นเพื่อเป็นบาทในการเจริญวิปัสสนาเท่านั้น นอกจากนั้นยังพบว่ามีบางสำนักได้คิดค้นวิธีปฏิบัติสมาธิขึ้นมาเองที่แตกต่างจากวิธีการทำสมาธิในพระไตรปิฎก แต่ก็มีเป้าหมายหลักตรงกัน คือ เพื่อความดับทุกข์

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย

ประกาย ชีระวัฒนกุล (2550) ได้ศึกษาความเต็มใจจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครโดยเทคนิคการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า กรณีศึกษาเขตจตุจักร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครด้วยวิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า (Contingent Valuation Method: CVM) และการศึกษาที่มีผลต่อการกำหนดขนาดมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพทางอากาศในกรุงเทพมหานคร โดยมีขอบเขตการศึกษาได้แก่ การศึกษาครอบคลุมพื้นที่ที่มีระดับมลพิษทางอากาศเกินระดับมาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ โดยในการคัดเลือกพื้นที่การศึกษานี้อาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งจะสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ตัวอย่างที่ได้เลือกมาเป็นกรณีศึกษาโดยออกแบบสอบถาม ซึ่งได้เลือกศึกษาเขตจตุจักร และมีการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่กำหนดความเต็มใจจ่ายประกอบด้วย ปัจจัยพื้นฐานและปัจจัย ด้านการรับรู้ โดยปัจจัยพื้นฐานที่ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิสำเนา ทำเลที่อยู่อาศัย สำหรับปัจจัยด้านการรับรู้ ได้แก่ การได้รับรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม การได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม การเป็นสมาชิกชมรมและ/หรือองค์กรทางด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาคือ ความเต็มใจจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 กลุ่มได้แก่ปัจจัยพื้นฐาน เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพ เขตที่อยู่อาศัย และปัจจัยด้านการรับรู้ เช่น การได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ โอกาสการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม ระดับความตระหนักทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวโน้มนโยบายในการจัดการทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อให้ทราบถึงภาวะมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนมาตรการและแนวปฏิบัติที่หน่วยงานของภาครัฐดำเนินการในปัจจุบัน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญคือ ส่วนแรกศึกษาความเต็มใจ

จ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศ โดยเทคนิคการประเมินมูลค่าแบบ Contingent Valuation Method (CVM) ในลักษณะแบบคำถามปิดสองชั้นซึ่งแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาคือ Censored Regression Model อาศัยวิธี Maximum Likelihood Estimation โดยมุ่งประเมินเฉพาะค่า Use Value ที่เป็น Direct Use Value เท่านั้น สำหรับการออกแบบสอบถามอาศัยคำถามปิดสองชั้น จะมีความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะตอบสนองต่อจำนวนเงินดังกล่าวทั้งหมด 4 เหตุการณ์ คือ เต็มใจจ่ายในคำถามที่เสนอทั้งสองชั้น เต็มใจจ่ายในชั้นแรกแต่ปฏิเสธในคำถามชั้นที่สอง ปฏิเสธที่จะจ่ายในคำถามชั้นแรกแต่เต็มใจจ่ายในคำถามชั้นที่สองและปฏิเสธที่จะจ่ายในคำถามทั้งสองชั้น ส่วนที่สองศึกษาปัจจัยกำหนดความเต็มใจจ่ายโดยอาศัยค่าสถิติ likelihood Ratio Test (LR Test) เนื่องจากตัวแปรเชิงคุณภาพเป็นตัวแปรสุ่มที่มีค่าหลายค่าและไม่ต่อเนื่อง(discrete random variable) ซึ่งในการวิเคราะห์ทางสถิติจำเป็นต้องอาศัยการสร้างชุดตัวแปรหุ่น เช่น กำหนดค่าตัวแปรไว้ทั้งหมด m ค่า ซึ่งจะต้องมีการสร้างชุดตัวแปรหุ่นทั้งหมด $m-1$ ตัวแปร ในการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ทำได้โดยนำค่า LR มาพิจารณาเปรียบเทียบกับค่า χ^2 ที่ Degree of Freedom ที่ $m-1$ โดยที่ค่า $m-1$ นี้เป็นจำนวนตัวแปรในกลุ่มตัวแปรหุ่นที่ต้องการทดสอบ และจะปฏิเสธสมมติฐานหลักก็ต่อเมื่อค่า LR ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า χ^2 ซึ่งหมายความว่าชุดตัวแปรหุ่นนี้มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจ่าย

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยส่วนแรกเป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้านสภาพเศรษฐกิจและปัจจัยการรับรู้ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 200 ตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 20-39 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัทเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-30,000 บาท ทำงานในกรุงเทพฯ และอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ มากกว่า 20 ปี ด้านสุขภาพพบผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจเพียงร้อยละ 9.5 ซึ่งเป็นโรคภูมิแพ้ หืดหอบ กลุ่มตัวอย่างจัดอยู่ในระดับความตระหนักสูงทางด้านสิ่งแวดล้อม เห็นว่าตนเองมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางโดยแหล่งข้อมูลข่าวสารหลักของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ การคัดแยกขยะและการปลูกป่า และรู้สึกว่าได้รับผลกระทบมาจากปัญหามลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะการเดินทางด้วยรถประจำทาง และพยายามหลีกเลี่ยงโดยอาศัยเครื่องปรับอากาศ เครื่องกรองอากาศ หรือผ้าปิดจมูก

ส่วนที่สองมูลค่าความเต็มใจจ่าย เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศของกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดโครงการปรับปรุงคุณภาพอากาศ กลุ่มตัวอย่างตอบรับยินดีจะจ่ายตามมูลค่าที่สอบถามครั้งแรกคิดเป็นร้อยละ 31.9 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบปฏิเสธที่จะจ่ายตามมูลค่าที่สอบถามครั้งแรกคิดเป็นร้อยละ 68.1 และเมื่อสอบถามครั้งที่สองโดยลดระดับราคาลงเหลือเพียงครึ่งหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างเต็มใจจะจ่ายเงินในราคาใหม่ถึงร้อยละ 38.7 ส่วนอีก 29.4 ยังคงไม่เต็มใจจะจ่าย การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายระหว่างกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่าย (Mean of WTP) เท่ากับ 612.0234 บาทต่อปี และความเต็มใจจ่ายรวม (total WTP) เท่ากับ 57,328,473.63 บาทต่อปี และค่ามัธยฐานของความเต็ม

ใจจ่าย (Median of WTP) เท่ากับ 477.8327 บาทต่อปี และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์พบว่า ระดับการศึกษาสูงขึ้นมีแนวโน้มที่จะมีระดับรายได้และความเต็มใจจ่ายสูงขึ้น

ส่วนที่สาม ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจะได้รับ (WTA) หากไม่มีการปรับปรุงคุณภาพอากาศ พบว่า ค่าเฉลี่ยความเต็มใจที่จะได้รับมีค่าเท่ากับ 1,918.722 บาทต่อปี นั่นคือ ค่าเฉลี่ยความเต็มใจที่จะได้รับของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่า ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจะจ่าย 3.135 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยเชิงประจักษ์อื่น ๆ ในต่างประเทศที่เคยมีการศึกษามาว่า ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจะรับจะสูงกว่า ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจะจ่าย

ณภัทร ต้นเส้า (2549) ได้ศึกษาถึงความเต็มใจของผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วย สำหรับโครงการวิจัยเพื่อรักษาการเจ็บป่วย เนื่องจากการสูบบุหรี่กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วยสำหรับโครงการวิจัยเพื่อศึกษาการเจ็บป่วยเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายของผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วย สำหรับโครงการวิจัยเพื่อรักษาการเจ็บป่วยเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการเก็บแบบสอบถามผู้ป่วยที่เป็นโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่คือ กลุ่มโรคมะเร็ง กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดและกลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจซึ่งเป็นผู้ป่วยที่สูบบุหรี่มาแล้วมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป โดยการสัมภาษณ์ผู้ป่วยจำนวน 300 รายและผู้ดูแลผู้ป่วย 300 ราย รวมสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 600 ราย โดยแบ่งประชากรเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลรัฐบาล และ กลุ่มผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลเอกชน และการใช้ข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถามผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วยจินตนาการว่า ถ้ารัฐบาลมีโครงการวิจัยเพื่อรักษาการเจ็บป่วยเนื่องมาจากการสูบบุหรี่แล้ว จะสามารถจ่ายเงินสนับสนุนเท่าใด

สำหรับเทคนิคที่ใช้ส่วนที่ 1 ใช้แบบสอบถามถึงค่าใช้จ่ายในการรักษา และผลกระทบอื่น ๆ ทั้งทางร่างกายและจิตใจความสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งได้เลือกใช้การประเมินมูลค่าในรูปแบบบัตรการจ่ายเงิน (Payment Card: PC) เพื่อวัดค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน โดยมีวิธีการวัด ความเต็มใจจ่ายในโครงการวิจัยเพื่อการรักษา ของจำนวนเงินทั้งหมด 5 ลำดับ และให้ผู้สัมภาษณ์เลือกตอบระหว่าง 5 ทางเลือกในแต่ละจำนวนเงินที่สนับสนุน ตั้งแต่ยอมรับถึงคัดค้านเป็นการประเมินค่าโดยวิธีการแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non Parametric) ดังนั้นค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายอยู่กึ่งกลางระหว่างจำนวนเงินสูงสุดที่ยอมรับกับจำนวนเงินต่ำสุดที่คัดค้าน

ส่วนที่ 2 การศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมด้านผู้ป่วย พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศชายและสามารถเลิกได้แล้วและเป็นโรคในกลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจคือโรคถุงลมโป่งพอง และมีค่าเดินทางเฉลี่ย 437.33 บาทต่อครั้ง ค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ย 35,510.63 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายอื่น 1,960.77 บาทต่อปี โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ใช้บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง)

และผู้ดูแลผู้ป่วย ญาติผู้ป่วยเป็นเพศหญิง มีค่าใช้จ่ายเดินทาง 453.31 ค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ย 41,232.47 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายนอกเหนือ 2,033.73 บาทต่อปี

ด้านความเต็มใจจ่ายเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านสุขภาพ พบว่าผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ยที่ 862.20 บาทต่อคนต่อเดือน แยกเป็น รพ.รัฐบาล 802.27 บาท รพ.เอกชน 1,012.86 บาท และ ผู้ดูแลผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ย 856.33 บาทต่อคนต่อเดือน แยกเป็น รพ.รัฐบาล 775.32 บาท รพ.เอกชน 1,138.06 บาทมูลค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับโครงการวิจัย รวมมูลค่าเท่ากับ 4,566 ล้านบาท แยกเป็นส่วนผู้ป่วย 2,291 ล้านบาท ผู้ดูแลผู้ป่วย 2,275 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของ GDP เท่ากับร้อยละ 4.66

ด้านความสัมพันธ์กับความเต็มใจจ่ายในทิศทางเดียวกันได้แก่ อายุ ปีการศึกษา จำนวนครั้งที่รักษา อาชีพพนักงานบริษัท การจ่ายโดยใช้บัตรสิทธิ รายได้ครัวเรือน ระยะเวลาเป็นโรค ผลกระทบที่ได้รับ ในขณะที่ อาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัวอาชีพรับจ้างมีความสัมพันธ์ทิศทางตรงข้าม

จิตติมา น้อยวิจิตร (2546) ได้ศึกษาความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยนอกในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้มารับบริการที่โรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยนอก ในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้าและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยนอก ในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยขอบเขตการศึกษามีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ราย ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) จากประชากรที่ศึกษาซึ่งมารับบริการ ณ โรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ครบถ้วนทั้งกระบวนการแล้ว โดยเลือกสุ่มตัวอย่าง 1 ราย จากประชากรทุก ๆ 10 รายที่มารับบริการในช่วงวันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.30-16.30 ระหว่างวันที่ 1-31 พ.ค. 2546 และใช้ระยะเวลาในการศึกษา 10 เดือน ตั้งแต่ ธค.45-กย.46 ซึ่งข้อมูลที่ใช้มีข้อมูลปฐมภูมิ ในรูปแบบสอบถาม ซึ่งรวบรวมได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปทฤษฎีและแนวคิด ซึ่งรวบรวมได้จากการค้นคว้าเอกสารที่เป็นบทความทางวิชาการจากหนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์ รายงานสถิติทั้งของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

สำหรับเทคนิคที่ใช้โดยการแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ส่วนแรกจะเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และที่มีรายได้ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบบหลายตัวเลือกที่กำหนดให้แต่ละข้อเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ เท่านั้น ส่วนที่สองเป็นข้อมูลความพึงพอใจของผู้มารับบริการด้านความพึงพอใจในสุขภาพของผู้รับบริการเป็นคำถามแบบปิดแบบหลายตัวเลือก และด้านความพึงพอใจในบริการที่ได้รับ เป็นคำถามแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับความพอใจ ส่วนที่สามเป็นข้อมูลความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้มารับบริการ เป็นคำถามปลายปิดแบบหลายตัวเลือก ตอบเพียง 1 คำตอบและส่วนสุดท้ายเป็นข้อมูลความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลในกรณีที่โรงพยาบาลหางดงมีการพัฒนาระบบการบริการในประเด็นที่ผู้มารับบริการไม่พึงพอใจเป็น

คำถามแบบปลายปิด หลายตัวเลือก เลือกตอบเพียง 1 คำตอบ โดยวิธีการประเมินผลใช้วิธีใช้สถิติแบบพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางความถี่ร้อยละ สำหรับข้อมูลความพึงพอใจในสุขภาพ ใช้วิธี Rating Scale ซึ่งเป็นวิธีจัดลำดับความพึงพอใจในสุขภาพออกเป็น 4 ระดับวิเคราะห์โดยใช้สถิติแบบพรรณนา ความถี่และร้อยละ สำหรับข้อมูลความพึงพอใจในด้านการเข้าถึงบริการ แบ่งแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้สถิติแบบพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และสำหรับการหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (X^2)

ผลการศึกษาพบว่า ด้านข้อมูลทั่วไปผู้มารับบริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ระหว่าง 2,501-5,000 บาท มีจำนวนสมาชิก 3-4 คน มีสมาชิกที่มีรายได้จำนวน 2 คน มีรายได้ต่อเดือนทั้งหมดไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในสุขภาพของตน มีความพึงพอใจในการได้รับบริการระดับปานกลาง ด้านความเต็มใจจ่ายของผู้มารับบริการ ในระดับราคา 30 บาท มากที่สุด ค่าเฉลี่ยของระดับราคาที่เต็มใจจ่าย 33.50 บาท และด้านความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับความเต็มใจจ่ายรักษาพยาบาล พบว่า อาชีพ ระดับการศึกษา ความพึงพอใจต่อการบริการ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ คือ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความพึงพอใจในสุขภาพของตนเอง ความสะดวกในการเดินทาง ความสะดวกสบาย ความสะอาด ความรวดเร็ว และความสามารถในการรักษาพยาบาล

ชิตศุภางค์ ตัจฉนีกุล (2544) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจในสุขภาพและความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลสำหรับโรคติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนของผู้ป่วยในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความพึงพอใจในสุขภาพและความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาล ของผู้ป่วยโรคติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในสุขภาพและความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน และเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาล สำหรับกลุ่มโรคติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน ใช้วิธีศึกษาโดยการสำรวจข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross Section Data) กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยเข้ารับการรักษาระหว่างวันที่ 15 มกราคม – 8 เมษายน 2544 รวมระยะเวลา 12 สัปดาห์และสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดเป้าหมายจากผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีการจัด(สุ่ม)ให้เข้าตรวจรักษากับแพทย์ผู้สัมภาษณ์เฉพาะที่เป็นชาวไทยอายุระหว่าง 16-60 ปี มีจำนวน 243 คน ในจำนวนนี้ได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยใน 36 คน แบบผู้ป่วยนอก 207 คน ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยนอก 207 คน มีความเต็มใจเข้าร่วมการวิจัย 202 คน ไม่เต็มใจ 5 คน และในจำนวนผู้ป่วยที่เต็มใจเข้าร่วมการวิจัย 202 คน เมื่อได้สัมภาษณ์ความพึงพอใจในสุขภาพขณะเจ็บป่วยแล้ว 4 คนได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยในในเวลาต่อมา และอีก 28 คนไม่กลับมาเพื่อติดตามผลการรักษาและสัมภาษณ์ความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลอีกครั้งภายใน 14 วัน จึงต้องตัดผู้ป่วย

ตัวอย่างออกไปอีก 32 คน ทำให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจได้ในการศึกษานี้มีจำนวนเหลือทั้งสิ้น 170 คน

สำหรับการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ 2 ครั้ง คือในวันแรกที่มาตรวจจะสัมภาษณ์ความพึงพอใจในสุขภาพด้วยวิธี Standard Gamble และ Time Trade Off ร่วมกันและในวันที่มาติดตามผลการรักษาจะสัมภาษณ์ความเต็มใจจ่าย (Contingent Valuation Method) ค่ารักษาพยาบาลสำหรับโรคติดเชื้อทางเดินหายใจได้ใช้คำถามแบบปิด Bidding Games และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression)

จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ค่าความพึงพอใจในสุขภาพเฉลี่ยของผู้ป่วยโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน มีค่าลดลงเมื่ออายุมากขึ้น ค่าความพึงพอใจในสุขภาพมีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้แก่ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ขนาดของครอบครัวที่มีขนาดเล็กลง ความเร่งรีบที่ต้องการหายสนิทจากโรภายใน 1 วัน และค่ารักษาตามจริงทั้งหมดที่ผู้ป่วยรับทราบ เหล่านี้มีผลต่อความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลมากขึ้น นอกจากนี้ผลการศึกษาได้พบว่า มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลสำหรับโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนแบบผู้ป่วยนอก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 489.30 บาท ซึ่งทำให้ทราบถึงราคาเสนอแนะของการรักษาพยาบาลโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนแบบผู้ป่วยนอกว่า ควรอยู่ภายใต้งบประมาณ 489.30 บาท นอกจากนี้ยังพบพฤติกรรมแบบ Moral Hazard ด้วย คิดเป็นร้อยละ 30.93 คือเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่มาขอรับการรักษาโรคโดยที่อาการเจ็บป่วยของตนยังไม่รุนแรงมาก แต่มาเพราะตนมีสิทธิ์เบิกค่ารักษาพยาบาลคืนได้

นิโรจน์ สินณรงค์ (2548) การประเมินความเต็มใจจ่ายของผู้ดูแลผู้ป่วย สำหรับโครงการส่งเสริมความรู้แก่ผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเต็มใจจ่ายของผู้ดูแลผู้ป่วยและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายของผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่สำหรับโครงการส่งเสริมความรู้ (KPP) แก่ผู้ดูแลผู้ป่วยของรัฐ ด้วยการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลปฏิบัติต่อผู้ป่วยทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ถูกต้องจากแพทย์และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญ ณ ศูนย์บริการสาธารณสุขของรัฐใกล้บ้าน จำนวน 2-3 วัน และมีการติดตามผลด้วยการเยี่ยมบ้านของทีมแพทย์และพยาบาลเป็นประจำในช่วงเวลา 1 ปี โดยประมาณ กำหนดขอบเขตการศึกษาข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-sectional data) ในจังหวัดเชียงใหม่ จากการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ญาติหรือผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ใน 3 กลุ่มโรค คือ กลุ่มโรคมะเร็ง กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ และกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด กำหนดให้ผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ต้องเป็นผู้ที่มีประวัติการสูบบุหรี่มาอย่างน้อย 15 ปี โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ดูแลผู้ป่วยเฉพาะผู้ป่วยใน (Inpatients) จำนวน 300 ราย แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลรัฐ จำนวน 200 ราย และกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลเอกชน จำนวน 100 ราย โดยใช้เทคนิควิธีการคอนทินเจนซ์ (CVM) ในรูปแบบการลดการไม่สอดคล้องกันให้น้อยที่สุด (Dissonance minimizing format:

DM) เพื่อลดปัญหาความเอนเอียงจากการตอบเพียงใช่ (yes-saying) และปัญหาความเอนเอียงจากการคัดค้านวิธีการจ่ายเงิน (Protest answer)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลผู้ป่วยมีความเต็มใจจ่ายในรูปแบบภาษีรายได้ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของโครงการส่งเสริมความรู้เป็นสินค้าสาธารณะ (Public goods) เป็นมูลค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ย (mean WTP) เท่ากับ 815.07 บาทต่อปี โดยมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายมัธยฐาน (median WTP) เท่ากับ 728.33 บาทต่อปี สำหรับการจ่ายเงินในรูปแบบของค่าประกันสุขภาพรายเดือนซึ่งอยู่บนพื้นฐานของโครงการส่งเสริมความรู้เป็นสินค้าเอกชน (Private goods) มีมูลค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ย (mean WTP) เท่ากับ 287.47 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 3,449.64 บาทต่อปี โดยมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายมัธยฐาน (median WTP) เท่ากับ 226.03 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 2,712.36 บาทต่อปี ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่าย พบว่าปัจจัยทางด้านรายได้และลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยและผู้ป่วย ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจจ่ายภาษีรายได้และค่าประกันสุขภาพ คือ ระดับรายได้ของครอบครัวของผู้ดูแลผู้ป่วย จำนวนปีที่ศึกษาในระบบของผู้ดูแลผู้ป่วย การเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ในกลุ่มโรคมะเร็ง กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ และกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดของผู้ป่วย ระยะเวลาที่เจ็บป่วยของผู้ป่วยการเกิดผลกระทบจากการเจ็บป่วยของผู้ป่วยต่อครอบครัว และความยากลำบากในการดูแลผู้ป่วยของผู้ดูแลผู้ป่วย สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ได้แก่ ระยะเวลาที่เลิกสูบบุหรี่ของผู้ป่วยและเกี่ยวข้องของการป่วยกับการสูบบุหรี่ของผู้ป่วย

สร้าสรณ์ รัตนาภรณ์ (2549) ความเต็มใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวชของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหามูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปตัวเงินและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการที่จะยินยอมจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวช เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการเสนอแนวทางที่จะจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการให้บริการด้านจิตเวชที่เหมาะสม โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่ทำงานแล้วจำนวน 313 ตัวอย่าง และจัดเก็บข้อมูลตามพื้นที่ที่สำคัญที่มีบุคคลพักอาศัยอยู่ เช่น ศูนย์การค้าภายในจังหวัดหรือตลาดในพื้นที่ต่าง ๆ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยอาศัยวิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดลอมด้วยวิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินหรือ CVM มีลักษณะคำถามปิด (Close-Ended) แบบ Bidding game การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับปัจจัยที่มีอิทธิพลใช้วิธีสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความน่าจะเป็นในการที่จะยินยอมจ่ายค่าบริการใช้วิเคราะห์แบบโพรบิต (Probit Analysis)

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปตัวเงินของการรับบริการด้านจิตเวชค่าเฉลี่ยเท่ากับ 98.86 บาท โดยปัจจัยที่มีความน่าเชื่อถือทางสถิติและมีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายในรูปตัวเงินของการรับบริการด้านจิตเวช ได้แก่ ปัจจัยเรื่องอายุ การประเมินฐานะตนเองว่ามีฐานะที่สามารถหาความสุขด้านอื่น ๆ ได้ การเคยผ่านประสบการณ์อันเลวร้ายมาก่อน การมีอาชีพลูกจ้างระดับต้น โดยที่บุคคลที่มีอายุมากขึ้นยินดีที่จะจ่ายค่าบริการมากขึ้น บุคคลที่ประเมินตนเองว่ามีฐานะที่ดีพอ จะมีความพอใจที่จะจ่ายมากกว่าบุคคลที่คิดว่าตนเองมีฐานะที่ไม่ดี บุคคลที่

เคยผ่านประสบการณ์ที่เลวร้ายจะมีความพอใจที่จะจ่ายมากขึ้น และบุคคลที่มีอาชีพลูกจ้างระดับต้น จะมีความยินดีจ่ายมากกว่าบุคคลที่มีอาชีพอื่น ๆ

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าจะเป็นของการยินยอมที่จะตัดสินใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวชได้แก่ อายุ ผลต่างรายได้กับค่าใช้จ่าย การเคยผ่านประสบการณ์อันเลวร้ายมาก่อน การมีผู้ป่วยที่ต้องดูแลเป็นพิเศษอยู่ในครัวเรือน และทัศนคติที่มีต่อเรื่องทางด้านจิตเวช โดยบุคคลที่มีอายุมากขึ้น จะมีความน่าจะเป็นที่ยินยอมที่จะจ่ายอัตราค่าบริการในการดูแลสุขภาพจิตมากขึ้น บุคคลที่มีผลต่างของรายได้และค่าใช้จ่ายมากขึ้นจะมีความน่าจะเป็นที่จะยินยอมจ่ายอัตราค่าบริการที่มากขึ้นตาม บุคคลที่เคยผ่านประสบการณ์ที่เลวร้ายจะมีความน่าจะเป็นที่ยินยอมที่จะจ่ายอัตราค่าบริการมากกว่าบุคคลที่ไม่เคยผ่านประสบการณ์อันเลวร้าย บุคคลที่มีผู้ป่วยที่ต้องดูแลเป็นพิเศษอยู่ในครัวเรือน จะมีความน่าจะเป็นที่จะยินยอมจ่ายมากกว่าบุคคลที่ไม่ต้องรับผิดชอบและ บุคคลที่มีทัศนคติต่อด้านจิตเวชที่ดีจะมีความน่าจะเป็นที่ยินยอมที่จะจ่ายอัตราค่าบริการในการดูแลสุขภาพจิตมากกว่าบุคคลที่มีทัศนคติที่แย่กว่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดพื้นที่ ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดพื้นที่ ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ในการวิจัย ประชากรและระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนปรัชชาธร เลขที่ 114 ถนนสวนสยาม แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10230 โทรศัพท์หมายเลข 02-9179906-7 เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดโรงเรียนเอกชน เปิดสอนระดับอนุบาล 1-3 และระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวนนักเรียนในปัจจุบัน 238 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาล 97 คน ระดับประถมศึกษา 141 คน

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากจำนวนนักเรียนในปัจจุบัน 141 คน ดังนั้นจำนวนประชากรของผู้ปกครองจึงเท่ากับ 141 คน ในช่วงระยะเวลา 2 เดือน คือ พฤศจิกายน – ธันวาคม 2552

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้ใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากร โดยคำนวณจากสูตร Yamane (จิรพรรณ กุลดิลก. 2548: 46) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างมีค่า 0.5 ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 95%

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{141}{1 + 141(0.05)^2} \\
 &= \frac{141}{1 + 141(0.0025)} \\
 &= \frac{141}{1.3525} \\
 &= 104.2514
 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างจำนวน 104 คน

โดยมีวิธีการเก็บกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกสถานที่คือโรงเรียนปราชญ์ ช่างคันทนา ยาว เขตคันทนา ยาว กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเท่านั้น และไม่เกินกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ 104 ตัวอย่าง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบหลายตัวเลือกซึ่งกำหนดให้แต่ละข้อเลือกตอบเพียง 1 คำตอบเท่านั้น ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว เพศของนักเรียน ความสัมพันธ์กับนักเรียน และระดับชั้นเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้พฤติกรรมของนักเรียนและทัศนคติด้านต่าง และแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินผลได้ใช้เกณฑ์การประเมินดังต่อไปนี้ เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของ ลีเคิร์ท (Liker Scale) มีน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548: 77)

1. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
2. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 ระดับความคิดเห็นมาก
3. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 ระดับความคิดเห็นปานกลาง
4. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 ระดับความคิดเห็นน้อย
5. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองด้วยวิธีการ สมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า (Contingent Valuation Method: CVM) และใช้แบบสอบถาม คำถาม แบบ Bidding Games โดยให้การตอบหลายครั้ง (Interactive Bidding)

2.1 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

2.1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมา สร้างแบบสอบถาม

2.1.2 เก็บรวบรวมเนื้อหาสาระต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 สร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งเป็น

3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง

2.1.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา เนื้อหา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะศึกษา

2.1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองของ นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรัษฎาทร จำนวน 15 คน เพื่อนำผลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม โดยกำหนดเกณฑ์ที่ระดับความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.5 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ค่าแอลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับของความ คงที่ของแบบสอบถาม โดยมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดงว่ามีความเชื่อมั่น สูง ซึ่งคำนวณได้จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543: 125-126)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	N แทน จำนวนของแบบสอบถาม
	S_i^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนปรัชชาธร เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำนวน 104 คน โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถาม เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2552

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปทฤษฎีและแนวคิด ซึ่งรวบรวมได้จากการค้นคว้าเอกสารที่เป็นบทความทางวิชาการจากหนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์ รายงานสถิติทั้งของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดการประยุกต์หลักเศรษฐศาสตร์ในงานสาธารณสุข แนวคิดการประยุกต์หลักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทฤษฎีส่วนเกินผู้บริโภค แนวคิดเกี่ยวกับวิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (CVM) แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติ แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรมและการฝึกสมาธิ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิธีจัดกระทำข้อมูล

ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการจัดกระทำข้อมูล ดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับมากลับมาทั้งหมดเพื่อนำมาตรวจสอบจำนวนของแบบสอบถามว่าได้มาครบจำนวนหรือไม่

4.1.2 ทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1 นำข้อมูลทั้งหมดมาทำการจัดระบบข้อมูลโดยการบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูป

4.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน เพศของนักเรียน และระดับชั้นเรียน โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการรับรู้พฤติกรรมของนักเรียนและทัศนคติด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

4.2.4 ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา (WTP) ด้วยวิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า (CVM) และใช้แบบสอบถามคำถาม แบบ Bidding Games โดยการใช้การต่อรองหลายครั้ง

4.2.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติต่าง ๆ กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายด้วยสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) ในการทดสอบสมมุติฐาน

โดยกำหนดแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับตัวแปรต่าง ๆ ในรูปสมการดังนี้

$$WTP = f(G, AGE, ED, O, S, Y, FM, AC, EF, GA, AT, ST, DU, ME, EM)$$

$$WTP = \text{มูลค่าความเต็มใจจ่าย}$$

$$G = \text{เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม มีค่าเป็น 1 ถ้าเป็นชาย และ 2 ถ้าเป็นหญิง}$$

$$AGE = \text{อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$ED = \text{ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$O = \text{อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$S = \text{สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$Y = \text{รายได้ของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเดือน}$$

$$FM = \text{ขนาดของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$AC = \text{การยอมรับพฤติกรรมของนักเรียน (Accept)}$$

$$EF = \text{ทัศนคติต่อผลกระทบที่ได้รับจากพฤติกรรมของนักเรียน (Effect)}$$

$$GA = \text{ทัศนคติต่อการเล่นเกมของนักเรียน (Game)}$$

$$AT = \text{ทัศนคติต่อการทำกิจกรรมของนักเรียน (Activity)}$$

$$ST = \text{ทัศนคติต่อผลการเรียนของนักเรียน (Study)}$$

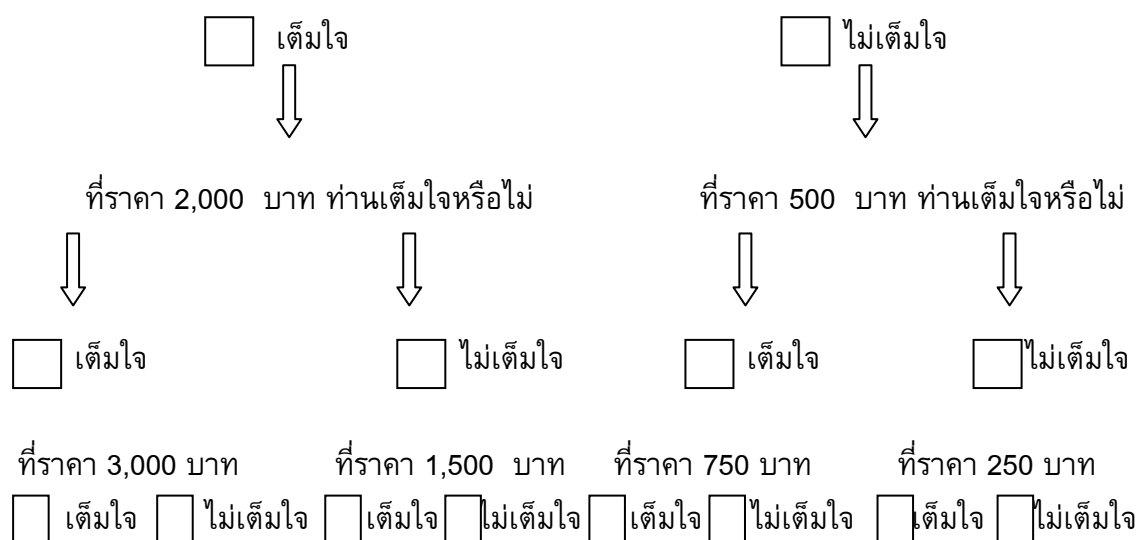
$$DU = \text{ทัศนคติต่อหน้าที่อบรมนักเรียน (Duty)}$$

$$ME = \text{ทัศนคติต่อการฝึกสมาธิของผู้ตอบแบบสอบถาม (Meditation)}$$

$$EM = \text{ทัศนคติต่อความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ (Emotion)}$$

WTP คือมูลค่าความเต็มใจจ่ายที่ผู้ปกครองจะจ่ายสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา มีหน่วยเป็นบาท วัดโดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเราจะเรียกวิธีการที่เรียกว่า Bidding Game Question โดยจะถามถึงจำนวนเงินที่ผู้ปกครองเต็มใจที่จะจ่าย โดยใช้ X เป็นราคาเริ่มต้น เพื่อลดปัญหาความเอนเอียงของราคาเสนอเริ่มต้น (Starting Point Bias) โดยจะเริ่มถามคำถามที่ว่า “คุณเต็มใจที่จะจ่ายเงินจำนวนนี้สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษาหรือไม่” ถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่า “เต็มใจ” ก็จะถามคำถามเดิมอีกสองครั้ง โดยที่ราคาเสนอถัดไปจะเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่า “ไม่เต็มใจ” ก็จะถามคำถามเดิมอีกสองครั้งเช่นเดียวกัน แต่ราคาที่เสนอถัดไปจะถูกลดจำนวนเงินลง โดยแบบแผนการถามจะมีลักษณะดังนี้

คุณเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในราคา 1,000 บาทหรือไม่

โดยการศึกษาเลือกราคา 1,000 บาทเป็นราคาเริ่มต้น เนื่องจากว่าเป็นราคาเหมาะสมกับค่าครองชีพ ค่าเดินทางและค่าดูแลความปลอดภัยสำหรับระยะเวลา 5 วันในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

ในขั้นตอนนี้ ค่าความเต็มใจจ่าย (WTP) สามารถคิดได้จากคำตอบที่ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกตอบ โดยจะมีค่าที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกรณีของคำตอบ ซึ่งสามารถแสดงวิธีการคำนวณหาความเต็มใจจ่ายได้ ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงวิธีการคำนวณหาค่าความเต็มใจที่จ่าย (WTP)

รูปแบบของคำตอบ	การคำนวณค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)
1. เต็มใจ-เต็มใจ-เต็มใจ	ผู้ถูกสัมภาษณ์ระบุจำนวนเงินที่เต็มใจจ่ายสูงสุดเองเป็นค่า WTP
2. เต็มใจ-เต็มใจ-ไม่เต็มใจ	$(2,000+3,000)/2 = 2,500$
3. เต็มใจ-ไม่เต็มใจ-เต็มใจ	$(1,500+2,000)/2 = 1,750$
4. เต็มใจ-ไม่เต็มใจ-ไม่เต็มใจ	$(1,000+1,500)/2 = 1,250$
5. ไม่เต็มใจ-เต็มใจ-เต็มใจ	$(1,000+750)/2 = 875$
6. ไม่เต็มใจ-เต็มใจ-ไม่เต็มใจ	$(750+500)/2 = 625$
7. ไม่เต็มใจ-ไม่เต็มใจ-เต็มใจ	$(500+250)/2 = 325$
8. ไม่เต็มใจ-ไม่เต็มใจ-ไม่เต็มใจ	0

หากผู้ปกครองสามารถระบุมูลค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุดได้เองโดยไม่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงิน X บาท (เช่น ระบุว่าจะไม่ยอมจ่ายเกินกว่าราคานี้เด็ดขาด) ก็จะใช้จำนวนเงินที่ผู้ปกครองระบุเองเป็นหลัก จากนั้นจะนำผลที่ได้ไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยของ WTP และค่ามัธยฐานของ WTP และค่าฐานนิยมของ WTP ในที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน เป็นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองเพื่อให้นักเรียนระดับประถมศึกษาเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ใช้สถิติพื้นฐานดังนี้

5.1.1. ร้อยละ (Percentage) การคำนวณหาสัดส่วนของข้อมูลในแต่ละตัวเทียบกับข้อมูลรวมทั้งหมด โดยให้ข้อมูลรวมทั้งหมดมีค่าเป็นร้อย คำนวณจากสูตร (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548: 152)

$$\text{ร้อยละ (\%)} = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ X = จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาร้อยละ
N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คือ ค่าคะแนนตัวหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการเอาค่าคะแนนทุกตัวมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนของคะแนนทั้งหมด เพื่อต้องการทราบค่าเฉลี่ยของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550: 33)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

Σx = ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล

n = จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อใช้อธิบายผลของข้อมูล ถ้าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่ายิ่งมาก แสดงว่าข้อมูลชุดนั้นมีการกระจายมากหรือข้อมูลชุดนั้นมีความแตกต่างกันมาก คำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550: 60)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Σx^2 แทน ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

การทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปร 2 ตัวแปร เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ของครอบครัว และปัจจัยด้านการรับรู้ เช่น พฤติกรรมของนักเรียน ผลกระทบกับพฤติกรรมของนักเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ โดยใช้ สถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) คำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550: 204-205)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

$$E_{ij} = \frac{(r_i)(c_j)}{n}$$

χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์
O_{ij}	แทน	ค่าความถี่ที่สังเกต(ข้อมูลจริง)ในแถวที่ i สดมภ์ที่ j
E_{ij}	แทน	ค่าความถี่ที่คาดหวัง ในแถวที่ i สดมภ์ที่ j
r_i	แทน	ความถี่รวมในแถวที่ i
c_j	แทน	ความถี่รวมในสดมภ์ที่ j
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
df	แทน	ค่าองศาแห่งความอิสระ คำนวณจาก $df = (r-1)(c-1)$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่าย โดยผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	=	จำนวนผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	=	ค่าเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	=	ค่าไค-สแควร์
Sig.	=	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วนตามลำดับ ดังนี้

- ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง
- ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง
- ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง
- ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน เพศของนักเรียน และระดับชั้นเรียน

ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศของผู้ปกครอง		
ชาย	33	31.73
หญิง	71	68.27
รวม	104	100.00
2. อายุของผู้ปกครอง		
20-29 ปี	2	1.92
30-39 ปี	43	41.35
40-49 ปี	50	48.08
50-59 ปี	9	8.65
รวม	104	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมต้น	4	3.85
มัธยมต้น	4	3.85
มัธยมปลายหรือ ปวช.	16	15.38
อนุปริญญาหรือ ปวส.	16	15.38
ปริญญาตรี	51	49.04
สูงกว่าปริญญาตรี	13	12.50
รวม	104	100.00
4. สถานภาพสมรส		
โสด	2	1.92
สมรส	89	85.58
หย่าร้าง	13	12.50
รวม	104	100.00
5. อาชีพของผู้ปกครอง		
ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	11	10.58
เจ้าของกิจการหรือธุรกิจส่วนตัว	36	34.62
พนักงานบริษัทเอกชน	41	39.42
แม่บ้าน	9	8.65
อื่น ๆ	7	6.73
รวม	104	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
6. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	4	3.85
10,000 - 20,000 บาท	22	21.15
20,001-30,000 บาท	24	23.08
30,001- 40,000 บาท	21	20.19
40,000 บาทขึ้นไป	33	31.73
รวม	104	100.00
7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
ไม่เกิน 3 คน	20	19.23
4-5 คน	71	68.27
6 คนขึ้นไป	13	12.50
รวม	104	100.00
8. ความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง		
บิดา-มารดา	97	93.27
น้า-อา	3	2.88
ปู่-ย่า/ตา-ยาย	2	1.92
ลุง-ป้า	2	1.92
รวม	104	100.00
9. เพศของนักเรียน		
ชาย	51	49.04
หญิง	53	50.96
รวม	104	100.00
10. ระดับชั้นเรียน		
ประถมศึกษาปีที่ 1	15	14.42
ประถมศึกษาปีที่ 2	17	16.35
ประถมศึกษาปีที่ 3	22	21.15
ประถมศึกษาปีที่ 4	12	11.54
ประถมศึกษาปีที่ 5	14	13.46
ประถมศึกษาปีที่ 6	24	23.08
รวม	104	100.00

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรัชชาธร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้จำนวน 104 คน พบว่า

เพศ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นหญิงคิดเป็นร้อยละ 68.27 และเป็นชายคิดเป็นร้อยละ 31.73

อายุ ผู้ปกครองส่วนใหญ่อายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.08 รองลงมาอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.35 และรองลงมาอายุระหว่าง 50-59 คิดเป็นร้อยละ 8.65 และส่วนที่เหลืออายุระหว่าง 20-29 คิดเป็นร้อยละ 1.92

การศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 49.04 รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือ ป.ว.ช. และอนุปริญญาหรือ ป.ว.ส. คิดเป็นร้อยละ 15.38 เท่ากัน รองลงมามีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 12.50 และส่วนที่เหลือมีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมต้น และระดับมัธยมต้น คิดเป็นร้อยละ 3.85 เท่ากัน

สถานภาพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 85.58 รองลงมามีสถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 12.50 และส่วนที่เหลือสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 1.92

อาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 39.42 รองลงมาอาชีพเจ้าของกิจการหรือธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 34.62 รองลงมาอาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.58 รองลงมาอาชีพแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 8.65 และส่วนที่เหลืออาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 6.73

รายได้ของครอบครัว ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มากกว่า 40,000 คิดเป็นร้อยละ 31.73 รองลงมามีรายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.08 รองลงมามีรายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.15 รองลงมามีรายได้ 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.19 ส่วนที่เหลือรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.85

จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวน 4-5 คน คิดเป็นร้อยละ 68.27 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่เกิน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 ส่วนที่เหลือมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.50

ความสัมพันธ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นบิดา-มารดา คิดเป็นร้อยละ 93.27 รองลงมามีความสัมพันธ์เป็น น้า-อา คิดเป็นร้อยละ 2.88 ส่วนที่เหลือเป็น ปู่-ย่า/ตา-ยาย และ ลูก-ป้า คิดเป็นร้อยละ 1.92 เท่ากัน

เพศของนักเรียน นักเรียนในปกครองของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.96 และเป็นนักเรียนชายคิดเป็นร้อยละ 49.04

ระดับชั้นเรียน นักเรียนในปกครองของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 23.08 รองลงมาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 21.15 รองลงมาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 16.35 รองลงมาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 14.42 รองลงมาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 13.46 ส่วนที่เหลือเรียนในระดับชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 11.54

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง

เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้ปกครองในเรื่องการยอมรับพฤติกรรมของเด็ก ทัศนคติต่อผลกระทบที่ได้รับจากพฤติกรรมของนักเรียน ทัศนคติต่อการเล่นเกมของนักเรียน ทัศนคติต่อการทำกิจกรรมของนักเรียน ทัศนคติต่อผลการเรียนของนักเรียน ทัศนคติต่อหน้าที่อบรมนักเรียน ทัศนคติต่อการฝึกสมาธิของนักเรียน และทัศนคติต่อความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามการรับรู้และทัศนคติด้านต่าง ๆ

ความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง	ระดับความคิดเห็น						S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย		
<u>การยอมรับพฤติกรรม</u>								
<u>ของเด็ก</u>								
- ความก้าวร้าวของเด็ก เป็นเรื่องปกติ	3 (2.88)	8 (7.69)	17 (16.35)	29 (27.88)	47 (45.19)	1.95	1.09	น้อย
- ความดีของเด็กเป็น เรื่องปกติ	8 (7.69)	20 (19.23)	46 (44.23)	19 (18.27)	11 (10.58)	2.93	1.06	ปานกลาง
- การโกหกของเด็กเป็น เรื่องปกติ	2 (1.92)	6 (5.77)	12 (11.54)	22 (21.15)	62 (59.62)	1.69	1.02	น้อย
- การทำลายสิ่งของเมื่อ ไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ	1 (0.96)		3 (2.88)	23 (22.12)	77 (74.04)	1.32	0.63	น้อยที่สุด
- การส่งเสียงร้องกรี๊ดเมื่อ ไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ	3 (2.88)	2 (1.92)	6 (5.77)	22 (21.15)	71 (68.27)	1.50	0.91	น้อย
- การทำร้ายสัตว์เลี้ยง หรือคนในครอบครัวเป็น เรื่องปกติ	1 (0.96)	1 (0.96)	2 (1.92)	11 (10.58)	89 (85.58)	1.21	0.62	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านการยอมรับพฤติกรรมของเด็ก						1.77		น้อย

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง	ระดับความคิดเห็น						S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย		
<u>ทัศนคติต่อการทำกิจกรรมของนักเรียน</u>								
- ครอบครัวควรทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ	58 (55.77)	31 (29.81)	9 (8.65)	4 (3.85)	2 (1.92)	4.34	0.93	มาก
- ควรส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน	49 (47.12)	35 (33.65)	17 (16.35)	2 (1.92)	1 (0.96)	4.24	0.86	
ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการทำกิจกรรมของนักเรียน						4.29		มาก
<u>ทัศนคติต่อผลการเรียนของนักเรียน</u>								
- ท่านคาดหวังให้บุตรหลานมีผลการเรียนที่ดีมาก	32 (30.77)	37 (35.58)	34 (32.69)	1 (0.96)		3.96	0.82	มาก
- การเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญ	15 (14.42)	28 (26.92)	50 (48.08)	8 (7.69)	3 (2.88)	3.42	0.93	
ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อผลการเรียนของนักเรียน						3.69		มาก
<u>ทัศนคติต่อหน้าที่อบรมนักเรียน</u>								
- ท่านสามารถอบรมได้เองโดยไม่จำเป็นต้องให้ไปฝึกสมาธิ	10 (9.62)	15 (14.42)	59 (56.73)	14 (13.46)	6 (5.77)	3.09	0.95	ปานกลาง
- การอบรมเด็กเป็นหน้าที่สถานศึกษาเท่านั้น		6 (5.80)	29 (27.90)	28 (26.90)	41 (39.40)	2.00	0.96	
ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อหน้าที่อบรมนักเรียน						2.54		ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง	ระดับความคิดเห็น						S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย		
<u>ทัศนคติต่อการฝึกสมาธิ</u>								
<u>ของนักเรียน</u>								
- การฝึกสมาธิจะช่วยให้ การปรับปรุงพฤติกรรม	48 (46.15)	36 (34.62)	15 (14.42)	2 (1.92)	3 (2.88)	4.19	0.96	มาก
<u>ทัศนคติต่อความสำคัญ</u>								
<u>ของความฉลาดทาง</u>								
<u>อารมณ์</u>								
- ความฉลาดทางอารมณ์								
มีความสำคัญกว่าความ	33	23	34	9	5	3.67	1.15	มาก
ฉลาดทางปัญญา	(31.73)	(22.12)	(32.69)	(8.65)	(4.81)			

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองมีการรับรู้และทัศนคติในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการยอมรับพฤติกรรมของนักเรียน ผู้ปกครองมีการแสดงความคิดเห็นโดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมการยอมรับพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย (1.77) โดยมีระดับความเห็นด้วยน้อยกว่าความก้าวร้าวของเด็กเป็นเรื่องปกติ (1.95) มีระดับความเห็นด้วยปานกลางว่าความดีของเด็กเป็นเรื่องปกติ (2.93) มีระดับความเห็นด้วยน้อยว่าการโกหกของเด็กเป็นเรื่องปกติ (1.69) มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุดว่าการทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ (1.32) มีระดับความเห็นด้วยน้อยกว่าการส่งเสียงร้องกรี๊ดเมื่อไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ (1.50) และมีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุดว่าการทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัวเป็นเรื่องปกติ (1.21)

ด้านทัศนคติต่อผลกระทบที่ได้รับจากพฤติกรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทัศนคติต่อผลของพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (3.72) โดยมีระดับความเห็นด้วยมากที่สุดที่ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย (4.28) มีระดับความเห็นด้วยมากกว่าการลงโทษเมื่อทำผิดเป็นเรื่องที่ผู้ปกครองควรทำ (3.74) มีระดับความเห็นด้วยมากกว่าเด็กที่มีพฤติกรรมเกรี้ยวในปัจจุบันจะก่อปัญหาสังคมในอนาคตเสมอ (3.61) มีระดับความเห็นด้วยปานกลางว่าพฤติกรรมของบุตรหลานก่อให้เกิดความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัว (3.27) และมีระดับความเห็นด้วยมากที่สุดว่าพฤติกรรมของบุตรหลานจะส่งผลกระทบต่ออนาคตของเขา (3.69)

ด้านทัศนคติต่อการเล่นเกมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทัศนคติของผู้ปกครองต่อการเล่นเกมของนักเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (3.59) โดยมีระดับความเห็นด้วยมากกว่าการเล่นเกมทำให้เสียการเรียน (3.68) และมีระดับเห็นด้วยมากกว่าการเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว (3.50)

ด้านทัศนคติต่อการทำกิจกรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทัศนคติของผู้ปกครองต่อการทำกิจกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (4.29) โดยมีระดับความเห็นด้วยมากกว่าครอบครัวควรทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ (4.34) และมีระดับความเห็นด้วยมากกว่าควรส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน (4.24)

ด้านทัศนคติต่อผลการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทัศนคติของผู้ปกครองต่อผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (3.69) โดยมีระดับความเห็นด้วยมากกว่าผู้ปกครองคาดหวังให้บุตรหลานมีผลการเรียนที่ดีมาก (3.96) และระดับความเห็นด้วยปานกลางว่าการเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญ (3.42)

ด้านทัศนคติต่อหน้าที่อบรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทัศนคติของผู้ปกครองต่อหน้าที่อบรมนักเรียนอยู่ในระดับความเห็นด้วยปานกลาง (2.54) โดยมีระดับความเห็นด้วยปานกลางว่าผู้ปกครองสามารถอบรมบุตรหลานได้เองโดยไม่จำเป็นต้องให้ไปฝึกสมาธิ (3.09) และมีระดับความเห็นด้วยน้อยกว่าการอบรมเด็กเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาเท่านั้น (2.00)

ด้านทัศนคติต่อการฝึกสมาธิของนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการฝึกสมาธิของนักเรียนอยู่ในระดับความเห็นด้วยมากกว่าการฝึกสมาธิจะช่วยให้ปรับปรุงพฤติกรรม (4.19)

ด้านทัศนคติต่อความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ในระดับความเห็นด้วยมากกว่าความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญกว่าความฉลาดทางปัญญา (3.67)

ส่วนที่ 3 มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง

เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา

ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง

มูลค่าความเต็มใจจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
0	21	20.19
325	5	4.81
625	16	15.38
875	7	6.73
1,250	19	18.27
1,750	22	21.15
2,500	10	9.62
3,000	4	3.85
รวม	104	100.00

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีมูลค่าความเต็มใจจ่ายจำนวน 1,750 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.15 รองลงมา มีมูลค่าความเต็มใจจ่าย 0 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.19 รองลงมา มีมูลค่าความเต็มใจจ่าย 1,250 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.27 รองลงมา มีมูลค่าความเต็มใจจ่าย 625 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.38 รองลงมา มีมูลค่าความเต็มใจจ่าย 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.62 รองลงมา มีมูลค่าความเต็มใจจ่าย 875 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.73 รองลงมา มีมูลค่าความเต็มใจจ่าย 325 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.81 รองลงมา มีมูลค่าความเต็มใจจ่าย 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.85

จากข้อมูลข้างต้น เมื่อหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง พบว่ามีค่าเท่ากับ 1,125 บาท ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีมูลค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษาในระดับราคาโดยเฉลี่ย 1,125 บาท เมื่อหาค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง พบว่ามีค่าเท่ากับ 1,250 บาท และมีค่าฐานนิยมของความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 1,750 บาท

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง

เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองและปัจจัยด้านทัศนคติและการรับรู้ของผู้ปกครองมีผลกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับเพศของผู้ปกครอง

เพศของผู้ปกครอง	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
ชาย	8	1	3	3	6	6	3	3	33
หญิง	13	4	13	4	13	16	7	1	71
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 6.028$$

$$df = 7$$

$$Sig. = 0.536$$

จากตาราง 11 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้ปกครองกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 6.028 มีค่า Sig. = 0.536 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าเพศของผู้ปกครองและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ปกครองทั้งเพศหญิงและเพศชายมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับอายุของผู้ปกครอง

อายุของผู้ปกครอง	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
20-29	0	1	0	0	0	1	0	0	2
30-39	9	4	6	4	7	7	5	1	43
40-49	10	0	9	2	10	12	5	2	50
50-59	2	0	1	1	2	2	0	1	9
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 20.540$$

$$df = 21$$

$$Sig. = 0.487$$

จากตาราง 12 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้ปกครองกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 20.540 มีค่า Sig. = 0.487 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอายุของผู้ปกครองและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ปกครองทุกระดับอายุมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษา	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
ต่ำกว่ามัธยมต้น	1	1	2	0	0	0	0	0	4
มัธยมต้น	0	0	2	0	1	1	0	0	4
มัธยมปลายหรือ ปวช.	4	2	1	0	2	6	1	0	16
อนุปริญญาหรือ ปวส.	3	1	2	2	2	3	2	1	16
ปริญญาตรี	10	1	6	5	13	9	5	2	51
สูงกว่าปริญญาตรี	3	0	3	0	1	3	2	1	13
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 30.475$$

$$df = 35$$

$$Sig. = 0.686$$

จากตาราง 13 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 30.475 มีค่า Sig. = 0.686 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ปกครองทุกระดับการศึกษามีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
โสด	0	1	1	0	0	0	0	0	2
สมรส	19	3	12	7	15	20	10	3	89
หย่าร้าง	2	1	3	0	4	2	0	1	13
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 17.752$$

$$df = 14$$

$$Sig. = 0.218$$

จากตาราง 14 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสของผู้ปกครองกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 17.752 มีค่า Sig. = 0.218 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าสถานภาพสมรสของผู้ปกครองและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ปกครองทุกสถานภาพสมรสมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
ข้าราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	3	0	1	1	1	3	2	0	11
เจ้าของกิจการหรือ ธุรกิจส่วนตัว	8	1	5	2	5	7	6	2	36
พนักงาน บริษัทเอกชน	7	2	6	4	12	7	2	1	41
แม่บ้าน	1	2	2	0	0	4	0	0	9
อื่น ๆ	2	0	2	0	1	1	0	1	7
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 27.992$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.465$$

จากตาราง 15 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 27.992 มีค่า Sig. = 0.465 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ปกครองทุกอาชีพมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

รายได้ของ ครอบครัวต่อเดือน	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
ต่ำกว่า 10,000	0	1	2	0	1	0	0	0	4
10,000 - 20,000	7	2	2	1	3	4	2	1	22
20,001-30,000	6	1	5	2	5	5	0	0	24
30,001- 40,000	3	0	3	0	4	6	4	1	21
40,000 บาทขึ้นไป	5	1	4	4	6	7	4	2	33
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 24.922$$

$$df = 28$$

$$\text{Sig.} = 0.632$$

จากตาราง 16 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อเดือนของผู้ปกครองกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 24.922 มีค่า Sig. = 0.632 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่ารายได้ของครอบครัวต่อเดือนของผู้ปกครองและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ปกครองทุกระดับรายได้ของครอบครัวต่อเดือนมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกใน ครัวเรือน	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
ไม่เกิน 3 คน	1	0	4	1	3	7	4	0	20
4-5 คน	14	5	7	5	15	15	6	4	71
6 คนขึ้นไป	6	0	5	1	1	0	0	0	13
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 26.506$$

$$df = 14$$

$$Sig. = 0.022$$

จากตาราง 17 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 26.506 มีค่า Sig. = 0.022 มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่แตกต่างกัน

ตาราง 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับความสัมพันธ์ผู้ปกครองกับนักเรียน

ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครอง กับนักเรียน	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
บิดา-มารดา	21	5	13	6	18	21	9	4	97
น้า-อา	0	0	1	1	0	1	0	0	3
ปู่-ย่า/ตา-ยาย	0	0	0	0	1	0	1	0	2
ลุง-ป้า	0	0	2	0	0	0	0	0	2
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 23.095$$

$$df = 21$$

$$Sig. = 0.339$$

จากตาราง 18 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียนกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 23.095 มีค่า Sig. = 0.339 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียนและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความ

สัมพันธ์กัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียนมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับเพศของนักเรียน

นักเรียนในปกครอง ของท่านเพศใด	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
ชาย	8	3	8	4	11	9	5	3	51
หญิง	13	2	8	3	8	13	5	1	53
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 3.697$$

$$df = 7$$

$$Sig. = 0.814$$

จากตาราง 19 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 3.697 มีค่า Sig. = 0.814 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าเพศของนักเรียนและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เพศของนักเรียนทั้งหญิงและชายทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับระดับชั้นของนักเรียน

นักเรียนในปกครอง ของท่านศึกษาอยู่ ชั้นใด	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
ประถมศึกษาปีที่ 1	3	1	1	1	5	2	1	1	15
ประถมศึกษาปีที่ 2	4	0	5	0	2	3	2	1	17
ประถมศึกษาปีที่ 3	3	2	3	1	3	8	2	0	22
ประถมศึกษาปีที่ 4	3	1	2	0	3	2	1	0	12
ประถมศึกษาปีที่ 5	1	0	3	0	3	4	1	2	14
ประถมศึกษาปีที่ 6	7	1	2	5	3	3	3	0	24
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 34.653$$

$$df = 35$$

$$Sig. = 0.485$$

จากตาราง 20 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นของนักเรียนกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 34.653 มีค่า Sig. = 0.485 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าระดับชั้นของนักเรียนและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ นักเรียนทุกระดับชั้นเรียนมีผลทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับความก้าวร้าวของเด็ก

ความก้าวร้าวของ เด็กเป็นเรื่องปกติ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	8	2	5	3	10	13	5	1	47
เห็นด้วยน้อย	7	1	8	1	4	5	2	1	29
เห็นด้วยปานกลาง	3	1	2	0	5	2	2	2	17
เห็นด้วยมาก	2	1	1	1	0	2	1	0	8
เห็นด้วยมากที่สุด	1	0	0	2	0	0	0	0	3
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 34.885$$

$$df = 28$$

$$\text{Sig.} = 0.173$$

จากตาราง 21 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับความก้าวร้าวของเด็กกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 34.885 มีค่า Sig. = 0.173 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการยอมรับความก้าวร้าวของเด็กและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับการยอมรับความก้าวร้าวของเด็กทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับความตื้อของเด็ก

ความตื้อของเด็ก เป็นเรื่องปกติ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	2	0	1	2	1	5	0	0	11
เห็นด้วยน้อย	1	2	2	1	5	6	2	0	19
เห็นด้วยปานกลาง	10	3	7	1	6	10	6	3	46
เห็นด้วยมาก	5	0	6	1	7	0	1	0	20
เห็นด้วยมากที่สุด	3	0	0	2	0	1	1	1	8
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 40.748$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.057$$

จากตาราง 22 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับความตื้อของเด็กกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 40.748 มีค่า Sig. = 0.057 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการยอมรับความตื้อของเด็กและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับการยอมรับความตื้อของเด็กทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับการโกหกของเด็ก

.การโกหกของเด็ก เป็นเรื่องปกติ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	13	2	7	3	15	14	7	1	62
เห็นด้วยน้อย	3	2	4	2	2	5	2	2	22
เห็นด้วยปานกลาง	3	1	3	0	1	3	0	1	12
เห็นด้วยมาก	0	0	2	2	1	0	1	0	6
เห็นด้วยมากที่สุด	2	0	0	0	0	0	0	0	2
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 31.083$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.313$$

จากตาราง 23 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับการโกหกของเด็กกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 31.083 มีค่า Sig. = 0.313 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการยอมรับการโกหกของเด็กและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับการยอมรับการโกหกของเด็กทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับการทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจของเด็ก

การทำลายสิ่งของ เมื่อไม่พอใจเป็น เรื่องปกติ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	17	4	11	4	14	19	7	1	77
เห็นด้วยน้อย	3	0	5	2	5	3	2	3	23
เห็นด้วยปานกลาง	1	1	0	0	0	0	1	0	3
เห็นด้วยน้อยที่สุด	0	0	0	1	0	0	0	0	1
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 33.540$$

$$df = 21$$

$$\text{Sig.} = 0.041$$

จากตาราง 24 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับการทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจของเด็กกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 33.540 มีค่า Sig. = 0.041 มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการยอมรับการทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจของเด็กและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับการยอมรับการทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจของเด็กทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่แตกต่างกัน

ตาราง 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับการส่งเสียงรบกวน

การส่งเสียงรบกวน เมื่อไม่พอใจเป็น เรื่องปกติ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	16	3	10	6	11	19	6	0	71
เห็นด้วยน้อย	3	1	4	0	6	2	3	3	22
เห็นด้วยปานกลาง	1	1	1	0	2	0	0	1	6
เห็นด้วยมาก	1	0	1	0	0	0	0	0	2
เห็นด้วยมากที่สุด	0	0	0	1	0	1	1	0	3
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 33.304$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.225$$

จากตาราง 25 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับการส่งเสียงรบกวนเมื่อไม่พอใจของเด็กกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 33.304 มีค่า Sig. = 0.225 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการยอมรับการส่งเสียงรบกวนเมื่อไม่พอใจของเด็กและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับการยอมรับการส่งเสียงรบกวนเมื่อไม่พอใจของเด็กทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการยอมรับการทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัว

การทำร้ายสัตว์เลี้ยง หรือคนในครอบครัว	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เป็นเรื่องปกติ	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	19	5	12	7	17	20	7	2	89
เห็นด้วยน้อย	0	0	4	0	2	0	3	2	11
เห็นด้วยปานกลาง	1	0	0	0	0	1	0	0	2
เห็นด้วยมาก	1	0	0	0	0	0	0	0	1
เห็นด้วยมากที่สุด	0	0	0	0	0	1	0	0	1
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 30.470$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.341$$

จากตาราง 26 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับการทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัวกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 30.470 มีค่า Sig. = 0.341 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการยอมรับการทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัวและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับการยอมรับการทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัวทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับความคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อย

ท่านคาดหวังให้บุตร หลานมีพฤติกรรม สุขภาพเรียบร้อย	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อย	1	0	1	0	1	0	0	0	3
เห็นด้วยปานกลาง	4	0	3	0	6	1	4	0	18
เห็นด้วยมาก	6	1	1	3	4	9	3	3	30
เห็นด้วยมากที่สุด	10	4	11	4	8	12	3	1	53
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 24.320$$

$$df = 21$$

$$\text{Sig.} = 0.278$$

จากตาราง 27 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 24.320 มีค่า Sig. = 0.278 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับความคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติการลงโทษเมื่อทำผิด

การลงโทษเมื่อทำผิดเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองควรทำ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	0	0	0	1	1	0	0	3
เห็นด้วยน้อย	2	0	2	1	1	3	1	1	11
เห็นด้วยปานกลาง	8	0	3	0	8	4	1	1	25
เห็นด้วยมาก	5	1	9	2	4	9	5	1	36
เห็นด้วยมากที่สุด	5	4	2	4	5	5	3	1	29
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 26.816$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.528$$

จากตาราง 28 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการลงโทษเมื่อทำผิดกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 26.816 มีค่า Sig. = 0.528 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติการลงโทษเมื่อทำผิดและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติการลงโทษเมื่อทำผิดทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติพฤติกรรมเกรในปัจุบันจะก่อปัญหาสังคมในอนาคตเสมอ

เด็กที่มีพฤติกรรมเกรในปัจุบันจะก่อปัญหาสังคมในอนาคตเสมอ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	3	0	0	0	2	0	1	0	6
เห็นด้วยน้อย	3	0	3	1	0	1	0	0	8
เห็นด้วยปานกลาง	8	1	8	4	7	7	1	2	38
เห็นด้วยมาก	3	2	3	0	2	4	5	2	21
เห็นด้วยมากที่สุด	4	2	2	2	8	10	3	0	31
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 34.811$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.175$$

จากตาราง 29 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติพฤติกรรมเกรในปัจจุบัน กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 34.811 มีค่า Sig. = 0.175 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติพฤติกรรมเกรในปัจจุบันจะก่อปัญหาสังคมในอนาคตเสมอและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติพฤติกรรมเกรในปัจจุบันทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติพฤติกรรมของบุตรหลานกับความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัว

พฤติกรรมของบุตร หลานก่อให้เกิด ความเครียดต่อ สมาชิกในครอบครัว	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	3	1	1	1	1	3	2	1	13
เห็นด้วยน้อย	4	1	1	0	2	0	4	1	13
เห็นด้วยปานกลาง	5	2	7	1	5	9	0	1	30
เห็นด้วยมาก	5	1	5	4	7	3	3	1	29
เห็นด้วยมากที่สุด	4	0	2	1	4	7	1	0	19
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 29.744$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.376$$

จากตาราง 30 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติพฤติกรรมของบุตรหลานกับความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัวกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 29.744 มีค่า Sig. = 0.376 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติพฤติกรรมของบุตรหลานกับความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัวและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติพฤติกรรมของบุตรหลานกับความเครียดในครอบครัวทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติพฤติกรรมของบุตรหลาน
ส่งผลกระทบอนาคตของเขา

พฤติกรรมของบุตร หลานจะส่งผล กระทบอนาคตขอ เขา	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	3	0	0	0	1	1	1	2	8
เห็นด้วยน้อย	2	0	0	0	1	0	1	1	5
เห็นด้วยปานกลาง	5	3	4	1	7	4	2	1	27
เห็นด้วยมาก	7	1	9	3	4	7	4	0	35
เห็นด้วยมากที่สุด	4	1	3	3	6	10	2	0	29
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 35.517$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.155$$

จากตาราง 31 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติพฤติกรรมของบุตรหลานส่งผลกระทบอนาคตของเขากับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 35.517 มีค่า Sig. = 0.155 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงทัศนคติพฤติกรรมของบุตรหลานส่งผลกระทบอนาคตของเขาและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติพฤติกรรมของบุตรหลานทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติการเล่นเกมเสียการเรียน

การเล่นเกมทำให้ เสียการเรียน	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	0	0	1	2	0	0	0	0	3
เห็นด้วยน้อย	2	1	1	1	1	0	1	1	8
เห็นด้วยปานกลาง	13	1	4	2	6	8	3	2	39
เห็นด้วยมาก	4	1	4	0	8	3	2	1	23
เห็นด้วยมากที่สุด	2	2	6	2	4	11	4	0	31
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 43.341$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.032$$

จากตาราง 32 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการเล่นเกมทำให้เสียการเรียนกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 43.341 มีค่า Sig. = 0.032 มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติการเล่นเกมทำให้เสียการเรียนและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติการเล่นเกมทำให้เสียการเรียนทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่แตกต่างกัน

ตาราง 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติการเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว

การเล่นเกมนำให้ เด็กมีพฤติกรรม ก้าวร้าว	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	2	0	2	1	0	0	0	0	5
เห็นด้วยน้อย	4	1	0	1	2	1	3	2	14
เห็นด้วยปานกลาง	8	2	4	3	7	6	2	2	34
เห็นด้วยมาก	5	2	6	0	4	6	3	0	26
เห็นด้วยมากที่สุด	2	0	4	2	6	9	2	0	25
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 30.961$$

$$df = 28$$

$$\text{Sig.} = 0.319$$

จากตาราง 33 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 30.961 มีค่า Sig. = 0.319 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติการเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติการเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติการทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว

ครอบครัวควรทำ กิจกรรมร่วมกัน	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	0	1	0	0	0	0	0	2
เห็นด้วยน้อย	2	0	0	0	0	2	0	0	4
เห็นด้วยปานกลาง	2	1	1	1	2	2	0	0	9
เห็นด้วยมาก	4	1	6	1	7	7	3	2	31
เห็นด้วยมากที่สุด	12	3	8	5	10	11	7	2	58
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 15.556$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.972$$

จากตาราง 34 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 15.556 มีค่า Sig. = 0.972 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติการทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติการทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน

ควรส่งเสริมให้เด็กมี กิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	0	0	0	0	0	0	0	1
เห็นด้วยน้อย	2	0	0	0	0	0	0	0	2
เห็นด้วยปานกลาง	4	1	1	1	6	3	0	1	17
เห็นด้วยมาก	6	2	6	0	4	11	6	0	35
เห็นด้วยมากที่สุด	8	2	9	6	9	8	4	3	49
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 30.541$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.338$$

จากตาราง 35 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 30.541 มีค่า Sig. = 0.338 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียนและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียนทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับความคาดหวังในผลการเรียนดีมาก

ท่านคาดหวังให้บุตร หลานมีผลการเรียน ที่ดีมาก	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	0	0	0	0	0	0	0	1
เห็นด้วยน้อย	8	1	9	0	6	2	7	1	34
เห็นด้วยปานกลาง	7	1	4	1	8	14	1	1	37
เห็นด้วยมาก	5	3	3	6	5	6	2	2	32
เห็นด้วยมากที่สุด	1	0	0	0	0	0	0	0	1
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 36.709$$

$$df = 21$$

$$\text{Sig.} = 0.018$$

จากตาราง 36 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในผลการเรียนดีมาก กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 36.709 มีค่า Sig. = 0.018 มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความคาดหวังในผลการเรียนดีมากและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับความคาดหวังในผลการเรียนทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่แตกต่างกัน

ตาราง 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับความสำคัญของการเรียนกวดวิชา

การเรียนกวดวิชา เป็นเรื่องสำคัญ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	0	0	3	0	0	0	0	0	3
เห็นด้วยน้อย	3	1	1	0	1	2	0	0	8
เห็นด้วยปานกลาง	7	2	7	4	11	8	9	2	50
เห็นด้วยมาก	5	2	4	2	7	7	1	0	28
เห็นด้วยมากที่สุด	6	0	1	1	0	5	0	2	15
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 42.973$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.035$$

จากตาราง 37 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสำคัญของการเรียนกวดวิชา กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 42.973 มีค่า Sig. = 0.035 มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความสำคัญของการเรียนกวดวิชาและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับความสำคัญของการเรียนกวดวิชาทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่แตกต่างกัน

ตาราง 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการอบรมบุตรหลานได้เองโดยไม่
ต้องให้ไปฝึกสมาธิ

ท่านสามารถอบรม ได้เองโดยไม่ จำเป็นต้องให้ไปฝึก สมาธิ	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	3	0	0	2	1	0	0	0	6
เห็นด้วยน้อย	4	0	3	0	6	0	1	0	14
เห็นด้วยปานกลาง	10	3	8	4	9	16	6	3	59
เห็นด้วยมาก	3	1	3	1	3	1	2	1	15
เห็นด้วยมากที่สุด	1	1	2	0	0	5	1	0	10
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 35.275$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.162$$

จากตาราง 38 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมบุตรหลานได้เองโดยไม่ต้องให้ไปฝึกสมาธิกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 35.275 มีค่า Sig. = 0.162 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติการอบรมบุตรหลานได้เองโดยไม่ต้องให้ไปฝึกสมาธิและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติการอบรมบุตรหลานได้เองโดยไม่ต้องให้ไปฝึกสมาธิทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับการอบรมเด็กเป็นหน้าที่สถานศึกษา

การอบรมเด็กเป็น หน้าที่สถานศึกษา	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	12	1	6	4	6	7	5	0	41
เห็นด้วยน้อย	2	0	4	3	5	7	4	3	28
เห็นด้วยปานกลาง	5	4	3	0	8	8	1	0	29
เห็นด้วยมาก	2	0	3	0	0	0	0	1	6
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 36.879$$

$$df = 21$$

$$\text{Sig.} = 0.017$$

จากตาราง 39 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการอบรมเด็กเป็นหน้าที่สถานศึกษากับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 36.879 มีค่า Sig. = 0.017 มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการอบรมเด็กเป็นหน้าที่สถานศึกษาและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติการอบรมเด็กเป็นหน้าที่สถานศึกษาทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่แตกต่างกัน

ตาราง 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติการฝึกสมาธิจะช่วยให้การปรับปรุงพฤติกรรม

การฝึกสมาธิจะช่วยให้การปรับปรุงพฤติกรรม	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	3	0	0	0	0	0	0	0	3
เห็นด้วยน้อย	0	0	0	0	0	1	1	0	2
เห็นด้วยปานกลาง	6	2	0	0	4	1	1	1	15
เห็นด้วยมาก	7	2	7	4	6	5	4	1	36
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1	9	3	9	15	4	2	48
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 36.833$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.123$$

จากตาราง 40 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการฝึกสมาธิจะช่วยให้การปรับปรุงพฤติกรรมกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 36.833 มีค่า Sig. = 0.123 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติการฝึกสมาธิจะช่วยให้การปรับปรุงพฤติกรรมและมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติการฝึกสมาธิจะช่วยให้การปรับปรุงพฤติกรรมทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับทัศนคติความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์มี									
ความสำคัญว่า	มูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ								รวม
ความฉลาดทาง									
ปัญญา	0	325	625	875	1,250	1,750	2,500	3,000	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	0	0	1	1	2	0	0	5
เห็นด้วยน้อย	4	0	0	0	0	1	3	1	9
เห็นด้วยปานกลาง	8	4	3	3	7	5	3	1	34
เห็นด้วยมาก	3	1	6	1	6	4	0	2	23
เห็นด้วยมากที่สุด	5	0	7	2	5	10	4	0	33
รวม	21	5	16	7	19	22	10	4	104

$$\chi^2 = 35.861$$

$$df = 28$$

$$Sig. = 0.146$$

จากตาราง 41 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 35.861 มีค่า Sig. = 0.146 มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทัศนคติความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์และมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือทุกระดับทัศนคติความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ทำให้ผู้ปกครองมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายต่อโครงการฝึกสมาธิที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติ

ปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	ปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ
<u>ปัจจัยส่วนบุคคล</u> - เพศ - อายุ - สถานภาพสมรส - ระดับการศึกษา - อาชีพ - รายได้ต่อครอบครัว - ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน - เพศของนักเรียน - ระดับชั้นที่นักเรียนศึกษาอยู่ <u>ปัจจัยด้านทัศนคติและการรับรู้</u> - ความก้าวร้าวของเด็กเป็นเรื่องปกติ - ความดีของเด็กเป็นเรื่องปกติ - การโกหกของเด็กเป็นเรื่องปกติ - การส่งเสียงร้องกรี๊ดเมื่อไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ - การทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัวเป็นเรื่องปกติ - ท่านคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย - การลงโทษเมื่อทำผิดเป็นเรื่องที่ผู้ปกครองควรทำ - เด็กที่มีพฤติกรรมเกเรในปัจจุบันจะก่อปัญหาสังคมในอนาคตเสมอ - พฤติกรรมของบุตรหลานก่อให้เกิดความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัว - พฤติกรรมของบุตรหลานจะส่งผลกระทบต่ออนาคตของเขา - การเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว	<u>ปัจจัยส่วนบุคคล</u> - จำนวนสมาชิกในครอบครัว <u>ปัจจัยด้านทัศนคติและการรับรู้</u> - การทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ - การเล่นเกมทำให้เสียการเรียน - ท่านคาดหวังให้บุตรหลานมีผลการเรียนที่ดีมาก - การเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญ - การอบรมเด็กเป็นหน้าที่สถานศึกษาเท่านั้น

ตาราง 42 (ต่อ)

ปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	ปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ
- ครอบครัวควรทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ	
- ควรส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน	
- ท่านสามารถอบรมได้เองโดยไม่จำเป็นต้องให้ไปฝึกสมาธิ	
- การฝึกสมาธิจะช่วยให้การปรับปรุงพฤติกรรม	
- ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญกว่าความฉลาดทางปัญญา	

จากตาราง 42 สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองต่อโครงการฝึกสมาธิได้ว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ได้แก่จำนวนสมาชิกในครอบครัว ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ได้แก่เพศของผู้ปกครอง อายุของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง สถานภาพสมรส อาชีพของผู้ปกครอง เพศของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน และระดับชั้นเรียนของนักเรียน ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติด้านต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ได้แก่ การยอมรับว่าพฤติกรรมการทำลายสิ่งของของเด็ก ทัศนคติว่าการเล่นเกมนำไปสู่การเรียน ความคาดหวังให้บุตรหลานมีผลการเรียนที่ดีมาก ทัศนคติว่าการเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญ ทัศนคติเกี่ยวกับหน้าที่การอบรมเด็กของสถานศึกษาเท่านั้น ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติด้านต่าง ๆ ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ได้แก่ด้านการยอมรับพฤติกรรมความก้าวร้าวของเด็ก การยอมรับพฤติกรรมความดื้อของเด็ก การยอมรับพฤติกรรมการโกหกของเด็กการยอมรับพฤติกรรมการส่งเสียงร้องกรี๊ดเมื่อไม่พอใจ การยอมรับพฤติกรรมการทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัว ความคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย ทัศนคติต่อการลงโทษเมื่อทำผิด ทัศนคติต่อพฤติกรรมของเด็กกับปัญหาสังคมในอนาคต ก่อให้เกิดความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัว ผลกระทบอนาคตของเขา ทัศนคติต่อการเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ทัศนคติ

ต่อการทำกิจกรรมครอบครัวร่วมกันเสมอ ทักษะคิดต่อกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียนของเด็ก ทักษะคิดต่อหน้าที่อบรมนักเรียนว่าผู้ปกครองสามารถอบรมบุตรหลานได้เองโดยไม่จำเป็นต้องให้ไปฝึกสมาธิ ทักษะคิดต่อการฝึกสมาธิของนักเรียนจะช่วยในการปรับปรุงพฤติกรรมและทักษะคิดต่อความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญกว่าความฉลาดทางปัญญา ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจของผู้ปกครอง และประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองอย่างแท้จริง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปกำหนดนโยบายทางการศึกษาที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งทางด้านสติปัญญาและทางด้านอารมณ์ของเยาวชนต่อไป ผู้วิจัยสามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา
2. เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา

ความสำคัญของงานวิจัย

โครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ในนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นโครงการที่ผู้วิจัยสนใจขึ้นมา โดยใช้ช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีสถานที่ฝึกสมาธิคือค่ายปัญญาภูมิธรรม ศูนย์ปฏิบัติธรรมอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มีระยะเวลาฝึกสมาธิ 5 วัน ความสำคัญของงานวิจัยครั้งนี้คือเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษารวมทั้งมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองเพื่อสื่อให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาอย่างไรและสามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายทางการศึกษาได้

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน
2. การรับรู้พฤติกรรมและทัศนคติด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของงานวิจัย

พื้นที่ในการวิจัย ประชากรและระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนปรัชชาธร เลขที่ 114 ถนนสวนสยาม แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10230 โทรศัพท์หมายเลข 02-9179906-7 เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดโรงเรียนเอกชน เปิดสอนระดับอนุบาล 1-3 และระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวนนักเรียนในปัจจุบัน 238 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาล 97 คน ระดับประถมศึกษา 141 คน

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากจำนวนนักเรียนในปัจจุบัน 141 คน ดังนั้นจำนวนประชากรของผู้ปกครองจึงเท่ากับ 141 คน ในช่วงระยะเวลา 2 เดือน คือ พฤศจิกายน-ธันวาคม 2552

ผู้วิจัยจึงได้ใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากร โดยคำนวณจากสูตร Yamane ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 95% ผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างจำนวน 104 ตัวอย่าง

โดยมีวิธีการเก็บกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกสถานที่คือโรงเรียนปรัชชาธร แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเท่านั้น และไม่เก็บกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ 104 ตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบหลายตัวเลือกซึ่งกำหนดให้แต่ละข้อเลือกตอบเพียง 1 คำตอบเท่านั้น ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว เพศของนักเรียน ความสัมพันธ์กับนักเรียน และระดับชั้นเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้พฤติกรรมของนักเรียนและทัศนคติด้านต่าง ๆ และแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองด้วยวิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า (Contingent Valuation Method: CVM) และใช้แบบสอบถามคำถาม แบบ Bidding Games โดยใช้การต่อรองหลายครั้ง (Interactive Bidding)

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7006

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนปรัชชาธร เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำนวน 104 คน โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถาม เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2552

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปทฤษฎีและแนวคิด ซึ่งรวบรวมได้จากการค้นคว้าเอกสารที่เป็นบทความทางวิชาการจากหนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์ รายงานสถิติทั้งของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดการประยุกต์หลักเศรษฐศาสตร์ในงานสาธารณสุข แนวคิดการประยุกต์หลักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทฤษฎีส่วนเกินผู้บริโภค แนวคิดเกี่ยวกับวิธีสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (CVM) แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติ แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรมและการฝึกสมาธิ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีจัดกระทำข้อมูล

ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการจัดกระทำข้อมูล ดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับมากลับมาทั้งหมดเพื่อนำมาตรวจสอบจำนวนของแบบสอบถามว่าได้มาครบจำนวนหรือไม่

1.2 ทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน เพศของนักเรียน และระดับชั้นเรียน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการรับรู้พฤติกรรมของนักเรียนและทัศนคติด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2.3 ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา (WTP) ด้วยวิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า (CVM) และใช้แบบสอบถามคำถาม แบบ Bidding Games โดยใช้การตอบหลายครั้ง

2.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติต่าง ๆ กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายด้วยสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

เพศ พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าเพศชาย

อายุ พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 40-49 ปี รองลงมาอายุระหว่าง 30-39 ปี อายุระหว่าง 50-59 ปี และอายุระหว่าง 20-29 ปีตามลำดับ

การศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือ ป.ว.ช. และอนุปริญญาหรือ ป.ว.ส. รองลงมาการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และส่วนที่เหลือมีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมต้น และระดับมัธยมต้น ตามลำดับ

สถานภาพ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพสมรส รองลงมามีสถานภาพหย่า และส่วนที่เหลือสถานภาพโสด

อาชีพ พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน รองลงมาอาชีพเจ้าของกิจการหรือธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ แม่บ้าน อาชีพอื่น ๆ ตามลำดับ

รายได้ของครอบครัว พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มากกว่า 40,000 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท รายได้ต่อเดือน 30,001-40,000 บาท รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน รองลงมาจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่เกิน 3 คน ส่วนที่เหลือมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คนขึ้นไป

ความสัมพันธ์ พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นบิดา-มารดา รองลงมาความสัมพันธ์เป็น น้ำ-อา ปู่-ย่า/ตา- ยาย และ ลุง-ป้า เท่ากัน

เพศของนักเรียน พบว่า นักเรียนในปกครองของผู้ตอบแบบสอบถามมีสัดส่วนเพศชายและเพศหญิง ใกล้เคียงกัน

ระดับชั้นเรียน พบว่า นักเรียนในปกครองของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง

ด้านการยอมรับพฤติกรรมของนักเรียน ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความเห็นด้วยน้อยว่าความก้าวร้าวของเด็กเป็นเรื่องปกติ เห็นด้วยปานกลางว่าความดื้อของเด็กเป็นเรื่องปกติ เห็นด้วยน้อยว่าการโกหกของเด็กเป็นเรื่องปกติ เห็นด้วยน้อยที่สุดว่าการทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ เห็นด้วยน้อยว่าการส่งเสียงร้องกรี๊ดเมื่อไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ และเห็นด้วยน้อยที่สุดว่าการทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัวเป็นเรื่องปกติ

ด้านทัศนคติต่อผลกระทบที่ได้รับจากพฤติกรรมของนักเรียน ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความเห็นด้วยมากที่ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย เห็นด้วยมากกว่าการลงโทษเมื่อทำผิดเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองควรทำ ระดับความเห็นด้วยมากว่าเด็กที่มีพฤติกรรมเกเรในปัจจุบันจะก่อปัญหาสังคมในอนาคตเสมอ ระดับความเห็นด้วยปานกลางว่าพฤติกรรมของบุตรหลานก่อให้เกิดความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัว และมีระดับความเห็นด้วยมากกว่าพฤติกรรมของบุตรหลานจะส่งผลกระทบต่ออนาคตของเขา

ด้านทัศนคติต่อการเล่นเกมของนักเรียน ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงระดับความเห็นด้วยมากกว่าการเล่นเกมทำให้เสียการเรียน และระดับความเห็นด้วยมากกว่าการเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว

ด้านทัศนคติต่อการทำกิจกรรมของนักเรียน ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงระดับความเห็นด้วยมากกว่าครอบครัวควรทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ และมีระดับความเห็นด้วยมากกว่าควรส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียน

ด้านทัศนคติต่อผลการเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงระดับความเห็นด้วยมากกว่าผู้ปกครองคาดหวังให้บุตรหลานมีผลการเรียนที่ดีมาก และระดับความเห็นด้วยปานกลางว่าการเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญ

ด้านทัศนคติต่อหน้าที่อบรมนักเรียน ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงระดับความเห็นด้วยปานกลางว่าผู้ปกครองสามารถอบรมบุตรหลานได้เองโดยไม่จำเป็นต้องให้ไปฝึกสมาธิ และระดับความเห็นด้วยน้อยว่าการอบรมเด็กเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาเท่านั้น

ด้านทัศนคติต่อการฝึกสมาธิของนักเรียน ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงระดับความเห็นด้วยมากกว่าการฝึกสมาธิจะช่วยในการปรับปรุงพฤติกรรม

ด้านทัศนคติต่อความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงระดับความเห็นด้วยมากกว่าความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญกว่าความฉลาดทางปัญญา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีมูลค่าความเต็มใจจ่ายจำนวน 1,750 บาท รองลงมา มีมูลค่าความเต็มใจจ่าย 0 มูลค่าความเต็มใจจ่าย 1,250 มูลค่าความเต็มใจจ่าย 625 มูลค่าความเต็มใจจ่าย 2,500 มูลค่าความเต็มใจจ่าย 875 มูลค่าความเต็มใจจ่าย 325 บาท มูลค่าความเต็มใจจ่าย 3,000 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง เท่ากับ 1,125 บาท ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีมูลค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษาในระดับราคาโดยเฉลี่ย 1,125 บาท ค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองเท่ากับ 1,250 บาท

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ได้แก่จำนวนสมาชิกในครอบครัว ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ได้แก่เพศของผู้ปกครอง อายุของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง สถานภาพสมรส อาชีพของผู้ปกครอง เพศของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน และระดับชั้นเรียนของนักเรียน ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติ ที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ได้แก่ การยอมรับว่าพฤติกรรมการทำลายสิ่งของของเด็ก ทัศนคติว่าการเล่นเกมนำไปสู่การเรียน ความคาดหวังให้บุตรหลานมีผลการเรียนที่ดีมาก ทัศนคติว่าการเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญ ทัศนคติเกี่ยวกับหน้าที่การอบรมเด็กของสถานศึกษาเท่านั้น ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติ ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองสำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิ ได้แก่ด้านการยอมรับพฤติกรรมความก้าวร้าวของเด็ก การยอมรับพฤติกรรมความดื้อของเด็ก การยอมรับพฤติกรรมการโกหกของเด็ก การยอมรับพฤติกรรมการส่งเสียงร้องกรี๊ดเมื่อไม่พอใจ การยอมรับพฤติกรรมการทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัว ความคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย ทัศนคติต่อการลงโทษเมื่อทำผิด ทัศนคติต่อพฤติกรรมของเด็กกับปัญหาสังคมในอนาคต ก่อให้เกิดความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัว ผลกระทบอนาคตของเขา ทัศนคติต่อการเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ทัศนคติต่อการทำกิจกรรมครอบครัวร่วมกันเสมอ ทัศนคติต่อกิจกรรมช่วงปิดภาคเรียนของเด็ก ทัศนคติต่อหน้าที่อบรมนักเรียนว่าผู้ปกครองสามารถอบรมบุตรหลานได้เองโดยไม่จำเป็นต้องให้ไปฝึกสมาธิ ทัศนคติต่อการฝึกสมาธิของนักเรียนจะช่วยในการปรับปรุงพฤติกรรม และทัศนคติต่อความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญกว่าความฉลาดทางปัญญา ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ที่สรุปข้างต้น มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว กล่าวคือ ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่เกิน 3 คน เป็นครอบครัวขนาดเล็ก มีสมาชิกคือ พ่อ แม่ ลูก ให้ความสำคัญกับการฝึกสมาธิและมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายมากกว่าครอบครัวขนาดใหญ่ สาเหตุมาจาก ครอบครัวที่ไม่มีปู่ย่า ตายาย หรือญาติผู้ใหญ่พักอาศัยด้วยในครอบครัว พ่อแม่ต้องออกไปหารายได้นอกบ้านมาจุนเจือครอบครัว ไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน ขาดความใกล้ชิด เมื่อเกิดปัญหาจากการเลี้ยงดูบุตรหลาน จะต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง การส่งเสริมการฝึกสมาธิผู้ปกครองหวังว่าจะช่วยให้การเลี้ยงดูบุตรง่ายขึ้น แตกต่างจากครอบครัวขนาดใหญ่ ที่มี ปู่ย่า ตายาย คอยช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษาในการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนบุตรหลานได้ ทำให้คลายความกังวลของพ่อแม่ลงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ รวีสภาพร (2547: 71) แสดงความคิดเห็นของนักเรียนตอบทบทวนหน้าที่ของสมาชิกครอบครัว เรื่องการศึกษา ลักษณะครอบครัวของนักเรียน พบว่าครอบครัวเดี่ยวส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวลดน้อยลง เนื่องจากมีเฉพาะบิดา มารดาและบุตร ไม่มีญาติพี่น้องอยู่ร่วมด้วย จึงทำให้ไม่ค่อยมีความใกล้ชิดกันมากนัก ไม่มีเวลาในการมีกิจกรรมร่วมกัน บิดามารดาต้องออกไปหารายได้นอกบ้านมาจุนเจือครอบครัว การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกครอบครัวต่อนักเรียนลดน้อยลง

2. ผู้ปกครองมีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กว่าความก้าวร้าว คือ ทำลายข้าวของ ส่งเสียงร้องกรี๊ด และทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือสมาชิกในครอบครัว เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และไม่ยอมรับพฤติกรรมดังกล่าวว่าเป็นเรื่องปกติ และเมื่อพิจารณาว่าการยอมรับพฤติกรรมของเด็ก ๆ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายหรือไม่ จึงพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ ส่งเสียงร้องกรี๊ดและทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง เนื่องจาก พฤติกรรมเหล่านี้เป็นนามธรรม ไม่สามารถวัดได้อย่างชัดเจนและ ผู้ปกครองมีความเชื่อว่าพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะหายไปหรือลดน้อยลงเมื่อเด็ก ๆ เจริญเติบโตและได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองและจากสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุณี เต็นจิ (2551: 62) ว่า การลดพฤติกรรมเด็กที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวทางสังคมพบว่า เด็กที่ผ่านการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ จะมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ลดลง และงานวิจัยของ บงกช โควินท์ (2544: 202) ว่าเด็กที่มีพฤติกรรมทำร้ายเพื่อนเมื่อได้รับการอบรมสั่งสอนและการดูแลเป็นรายบุคคลพฤติกรรมดังกล่าวได้ลดลงอย่างมาก แต่พฤติกรรมทำลายข้าวของเมื่อไม่พอใจ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครองเนื่องจาก การทำลายข้าวของสามารถมองเห็นได้ชัดเจนถึงความเสียหายของวัตถุ สิ่งของต่าง ๆ ทำให้สูญเสียเงินทองของผู้ปกครอง และผู้ปกครองไม่แน่ใจว่าเมื่อเด็ก ๆ เจริญเติบโตแล้วพฤติกรรมเหล่านี้จะหายไปเองจากเรียนรู้หรือการอบรมสั่งสอน หรือว่าพฤติกรรมดังกล่าวอาจเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นก็เป็นไปได้ ทำให้ผู้ปกครอง

มีมูลค่าความเต็มใจจ่ายในโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิมากขึ้น อย่างน้อยจำนวนเงินที่จ่ายไปในโครงการนี้เมื่อเทียบกับแล้วอาจน้อยกว่าจำนวนเงินที่อาจสูญเสียจากการทำลายข้าวของของเด็ก ๆ ในอนาคต

3. ผู้ปกครองมีทัศนคติระดับความเห็นด้วยว่า การเล่นเกมจะทำให้เสียการเรียนและการเล่นเกมจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวรรณ ปัญญาภาศ (2551: 59) แต่เมื่อพิจารณาปัจจัยดังกล่าวความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายพบว่า การเล่นเกมทำให้เสียการเรียนมีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่าย แต่การเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่าย เนื่องมาจากพฤติกรรมเป็นนามธรรมไม่สามารถวัดค่าเป็นคะแนนได้แต่ผลการเรียนสามารถวัดเป็นคะแนนได้ สอดคล้องกับทัศนคติว่า การเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญและ ความคาดหวังในผลการเรียนของบุตรหลาน ซึ่งทัศนคติเหล่านี้ก็มีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สาเหตุมาจากสังคมในปัจจุบัน มีการแข่งขันสูงในทุก ๆ ด้าน ตัวผู้ปกครองเองต้องการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และอยากให้บุตรหลานประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับตนเอง จึงพยายามส่งเสริมทั้งทางด้านการเรียนพิเศษ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บุตรหลานมีผลการเรียนดี สามารถสอบเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง ทำให้ในอนาคตบุตรหลานจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ ธชนรงค์ (2550: 88) มีสรุปผลการวิจัยว่าผู้ปกครองคาดหวังต่อผลการเรียนการสอนระดับมาก ทั้งด้านหลักสูตรและการบวนการเรียนการสอน บุคคลากร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผู้ปกครองมีทัศนคติระดับความเห็นด้วยน้อยกว่าการอบรมเด็กเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาเท่านั้น และทัศนคติดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับมูลค่าความเต็มใจจ่าย อธิบายได้ว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการอบรมเด็กเป็นหน้าที่ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง ผู้ปกครองเต็มใจให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันกับสถานศึกษาเพื่ออบรมสั่งสอนนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภิส เอกสุวรรณ (2546: 73) มีผลการวิจัยว่าด้วยการพัฒนาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับมากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีปัญหาหาทางการเรียนรู้ในทุกด้านและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการเรียนการสอนของทางโรงเรียน การขอคำปรึกษาและสอบถามความก้าวหน้าของบุตรหลาน การส่งรายงานด้วยความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอและเขียนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอย่างละเอียด การเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมอย่างพร้อมเพรียง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระดับความเห็นด้วยว่าการฝึกสมาธิเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะทำให้เกิดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดทางปัญญาแก่เด็ก ๆ สถานศึกษาควรส่งเสริมการฝึกสมาธิของเด็กนักเรียน ซึ่งปัจจุบัน โรงเรียนปรัชชาธร มีการส่งเสริมการฝึกสมาธิในช่วงโม่งเรียนอยู่แล้ว ดังนั้นทางโรงเรียนอาจเพิ่มความถี่ในการฝึกสมาธิขึ้นจนกิจวัตรประจำวัน นอกจากนี้ทางโรงเรียนควรสนับสนุนการเชิญพระนักเทศน์ มาให้ความรู้ในเรื่องศีลธรรมและการฝึกสมาธิกับเด็กนักเรียนเป็นครั้งคราวไป

2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า การอบรมสั่งสอนเด็ก ๆ ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ปกครองฝ่ายเดียว หรือเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ต้องทำร่วมกันทั้งสองฝ่าย การส่งเสริมโครงการฝึกสมาธิ นอกสถานที่นั้นเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียน ได้เรียนรู้โลกภายนอก จัดว่าเป็นการทัศนศึกษานอกสถานที่ นอกจากนี้มีผู้ปกครองจำนวนหนึ่งมีความกังวลในเรื่องระยะเวลา และความปลอดภัยของบุตรหลาน ซึ่งทางโรงเรียนต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองถึงผลดีที่เด็กจะได้รับ และมาตรการดูแล รักษาความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียนมากขึ้น หรือทางโรงเรียนอาจจัดกิจกรรมการฝึกสมาธิร่วมกันเป็นครอบครัว เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวและทำให้ผู้ปกครองคลายความกังวลในเรื่องความปลอดภัยได้

3. ผู้ปกครองบางส่วนที่ไม่มีระดับความเห็นด้วยกับโครงการฝึกสมาธิมีเหตุผลต่าง ๆ เช่น เด็กนักเรียน อายุยังน้อยเกินไปดูแลตนเองไม่ได้ วัยของเด็กควรส่งเสริมกิจกรรมที่สนุกสนาน ให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออกมากกว่า โครงการมีระยะเวลาไปฝึกสมาธินานเกินไป สถานที่ไปฝึกค่อนข้างไกล ควรจัดสถานที่ในกรุงเทพฯ จะดีกว่า มีสถานปฏิบัติธรรมหลายแห่งส่งเสริมให้เด็กไปฝึกสมาธิโดยไม่มีค่าใช้จ่าย คุณภาพของอาหารที่พักและการเดินทางอยู่ในระดับใด เด็กนักเรียนมีโรคประจำตัว ช่วงเวลาในโครงการทางครอบครัวมีกิจกรรมต้องทำร่วมกัน มีสถานที่อื่นที่คนในครอบครัวไปฝึกสมาธิเป็นประจำอยู่แล้ว ช่วงเวลาในโครงการเป็นช่วงที่เด็กนักเรียนเตรียมตัวสอบเข้าระดับมัธยมศึกษา ผู้ปกครองมีวิธีการอบรมสั่งสอนด้วยตนเองและเป็นวิธีอื่นที่ไม่ใช่การฝึกสมาธิ และผู้ปกครองเห็นว่าการเป็นตัวอย่างที่ดี การอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองให้ประโยชน์มากกว่าการฝึกสมาธิ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในโรงเรียนอื่น ๆ ทั้งโรงเรียนเอกชน โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือในระดับอุดมศึกษาก็ตาม ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ซึ่งผลการวิจัยที่ได้อาจมีความแตกต่างกันไป เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการกำหนดนโยบายในการศึกษาให้เหมาะสมกับพื้นที่ต่าง ๆ กันไป

2. ในการทำงานวิจัยที่เกี่ยวกับสถานศึกษา ผู้วิจัยควรประสานงานกับทางผู้บริหารของทางโรงเรียนก่อนทำวิจัยทุกครั้ง เนื่องด้วยบางสถานศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนของรัฐบาล การเก็บข้อมูลที่มีมูลค่าเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง จะขัดต่อกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ปกครอง อาจก่อให้เกิดความเสียหายกับทางโรงเรียนได้

3. งานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square) การทดสอบสมมุติฐานเพื่ออธิบายว่าตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันด้วยหรือไม่ ซึ่งไม่สามารถอธิบายทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและวัดค่าความสัมพันธ์ระหว่างกันได้ ดังนั้นหากผู้วิจัยต้องการข้อมูลที่มีความละเอียดมากขึ้น ควรใช้สถิติทดสอบอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้สมการถดถอยเชิงเส้น (R^2) เป็นต้น

4. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามคำถามปิดแบบ Bidding Games โดยมีการต่อรองหลายครั้ง (Interactive Bidding) ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเอนเอียงเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกว่าจะใช้เวลานานในการตอบแบบสอบถาม ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจใช้แบบสอบถามวิธีอื่น ๆ เช่น คำถามปิดแบบหลายตัวเลือก เพื่อลดการใช้เวลาตอบแบบสอบถามลดความเอนเอียงดังกล่าว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จิรพรรณ กลดิลก. (2548). *วิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชิตศุภางค์ ตัจฉนีกุล. (2544). *ความพึงพอใจในในสุขภาพและความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาล สำหรับโรคติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนของผู้ป่วยในจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชัย ศุภวงศ์. (2539). *สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพในประเทศไทย*. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. นนทบุรี.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา น้อยวิจิ. (2546). *ความเต็มใจจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยนอกในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ณภัทร ดันเส้า. (2549). *ความเต็มใจของผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วย สำหรับโครงการวิจัยเพื่อรักษาการเจ็บป่วย เนื่องจากการสูบบุหรี่กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS: ครอบคลุมเวอร์ชัน 10-13*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บิสมิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธารรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2548). *จิตวิทยาสำหรับนักเศรษฐศาสตร์*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิโรจน์ สนิทรงค์. (2548). *การประเมินความเต็มใจจ่ายของผู้ดูแลผู้ป่วย สำหรับโครงการส่งเสริมความรู้แก่ผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2534). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: B&B Publishing.
- ประกาย ชีระวัฒนากุล. (2550). *การศึกษาความเต็มใจจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครโดยเทคนิคการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า กรณีศึกษาเขตจตุจักร*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ปาริชาติ แสงแก้ว. (2551). ผลของโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบพุทธต่อเยาวชนปัญญาและเยาวชน
อารมณ์ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การค้นคว้าแบบอิสระ วท.ม. (จิตวิทยาการ
ปรึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รพีพร ศิลารวรรณ. (2546). ผลการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดมนุษยนิยมใหม่ต่อการเห็น
คุณค่าในตนเองของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู สุขารมณ์. (2541, ธันวาคม). วิธีการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่าสินค้าที่ไม่ผ่านตลาด.
วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์. 16(4: 89-117).
- เรืองฤทธิ์ แสนนวล. (2533). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปฏิบัติสมาธิของสำนักต่าง ๆ ใน
ประเทศไทยกับการปฏิบัติสมาธิในพระไตรปิฎก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ปรัชญา).
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2549). การสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม. กรุงเทพฯ:
วิทย์พัฒน์.
- สร้างสรรค์ รักราชภูริ. (2549). ความเต็มใจจ่ายค่าบริการทางด้านจิตเวชของประชาชนในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์) เชียงใหม่:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุขุมล เกษมสุข. (2547). เอกสารคำสอนรายวิชา ปถ 301 การศึกษาเด็ก. ภาควิชาหลักสูตร
และการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดิสร อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2542, ธันวาคม). การประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อม คืออะไร ทำอย่างไร
และทำเพื่อใคร. วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์. 17(4: 92-114).
- Carson, R..T.; & W.M. Hanemann. (2005). *Contingent Valuation*. Handbook of
Environmental Economics. North-Holland :Ed. Kari-Foran Maler & J. Vincent.
- Fisher, Anthony C. (1996). *The Conceptual Underpinnings of the Contingent Valuation
Method*. The Contingent Valuation of Environmental Resources.
Methodological Issues and Research Needs. Cheltenham.UK.
- Freeman, A Myrick. (1993). *The Measurement of Environmental and Resource Value:
Theory and Methods*. Washinton D.C: Resources for the Future.
- Michell, Rovbert; & Richard T. Carson. (1989). *Using Surveys to Value Public Goods:
The Contingent Valuation Method*. Washington D.C.: Resources for the Future.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เลขที่

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง

การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิใน
นักเรียนระดับประถมศึกษา

+++++

คำชี้แจง การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ประเมินความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในเรียนระดับ
ประถมศึกษา ซึ่งการฝึกสมาธิของนักเรียนจะช่วยให้ในการพัฒนาสติปัญญาและการพัฒนาด้าน
อารมณ์ของตัวผู้ฝึกสมาธิได้มากขึ้น ส่งผลต่อบุคคลในครอบครัวและสังคม

ข้อมูลของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะถือข้อมูล
เป็นความลับและขอขอบพระคุณ ที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบคำถามมา ณ โอกาสนี้

ส่วนประกอบของแบบสอบถาม

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง
ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง
ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการ
ส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

1. เพศของผู้ปกครอง ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุของผู้ปกครอง
☐ 20 – 29 ปี ☐ 30 – 39 ปี ☐ 40 – 49 ปี
☐ 50 – 59 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
☐ ต่ำกว่ามัธยมต้น ☐ มัธยมต้น ☐ มัธยมปลายหรือ ปวช.
☐ อนุปริญญาหรือ ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
4. สถานภาพสมรส
☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง

5.อาชีพของผู้ปกครอง

- ☐ ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
☐ เจ้าของกิจการหรือธุรกิจส่วนตัว
☐ พนักงานบริษัทเอกชน

- ☐ แม่บ้าน
☐ อื่น ๆ.....(ระบุ)

6.รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

- ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท
☐ 10,000 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 30,000 บาท

- ☐ 30,001 – 40,000 บาท
☐ 40,001 บาท ขึ้นไป

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

- ☐ ไม่เกิน 3 คน ☐ 4-5 คน ☐ 6 คนขึ้นไป

8.ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน

- ☐ บิดา-มารดา ☐ ปู่-ย่า/ตา-ยาย ☐ ลุง-ป้า
☐ น้า-อา ☐ อื่น ๆ(ระบุ).....

9.นักเรียนในปกครองของท่านเพศใด

- ☐ ชาย ☐ หญิง

10. นักเรียนในปกครองของท่านศึกษาอยู่ชั้นใด

- ☐ ประถมศึกษาปีที่ 1 ☐ ประถมศึกษาปีที่ 2
☐ ประถมศึกษาปีที่ 3 ☐ ประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ประถมศึกษาปีที่ 5 ☐ ประถมศึกษาปีที่ 6

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้ปกครอง

โปรดทำเครื่องหมาย **X** ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกและความเห็นของท่านมากที่สุดตามข้อความต่อไปนี้

ความคิดเห็นของท่าน	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. การก้าวร้าวของเด็กเป็นเรื่องปกติ					
2. ความดื้อของเด็กเป็นเรื่องปกติ					
3. การโกหกของเด็กเป็นเรื่องปกติ					
4. การทำลายสิ่งของเมื่อไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ					
5. การส่งเสียงร้อง กรีด เมื่อไม่พอใจเป็นเรื่องปกติ					

ความคิดเห็นของท่าน	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
6. การทำร้ายสัตว์เลี้ยงหรือคนในครอบครัวเป็นเรื่องปกติ					
7. ท่านคาดหวังให้บุตรหลานมีพฤติกรรมเรียบร้อยสุภาพ					
8. การลงโทษเมื่อทำผิด เป็นเรื่องที่ผู้ปกครองควรทำ					
9. เด็กที่มีพฤติกรรมเกรี้ยวในปัจุบันก็จะก่อปัญหาสังคมในอนาคตเสมอ					
10. การเล่นเกมทำให้เสียการเรียน					
11. การเล่นเกมทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว					
12. ครอบครัวจำเป็นต้องทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ					
13. ควรส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมทำช่วงปิดภาคเรียน					
14. ท่านคาดหวังให้บุตรหลานมีผลการเรียนที่ดีมาก					
15. การเรียนกวดวิชาเป็นเรื่องสำคัญ					
16. พฤติกรรมของบุตรหลานก่อให้เกิดความเครียดต่อสมาชิกในครอบครัว					
17. พฤติกรรมของบุตรหลานท่าน จะส่งผลกระทบอนาคตของเขา					
18. การฝึกสมาธิจะช่วยในการปรับปรุงพฤติกรรม					
19. ท่านสามารถอบรมได้เองโดยไม่จำเป็นต้องให้ไปฝึกสมาธิ					
20. การอบรมเด็กเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาเท่านั้น					
21. ความฉลาดทางอารมณ์มีสำคัญกว่าความฉลาดทางปัญญา					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง สำหรับโครงการ ส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา

การฝึกสมาธิ ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ สำหรับโครงการฝึกสมาธิฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโครงการที่ผู้วิจัยสมมุติขึ้นมา โดยใช้ช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีสถานที่ฝึกสมาธิคือค่ายปัญญาภูมิธรรม ศูนย์ปฏิบัติธรรม อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มีระยะเวลาฝึกสมาธิ 5 วัน ในวันพุธที่ 31 – วันอาทิตย์ที่ 4 เมษายน 2553 อีกทั้งยังถือเป็นการทัศนศึกษานอกสถานที่ของนักเรียน ซึ่งจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าอาหาร และดูแลความปลอดภัยของนักเรียน ดังนั้นถ้าจะให้ท่านออกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมทั้งหมดท่าน ท่านมีความเต็มใจที่จะจ่ายในราคา 1,000 บาทต่อครั้ง หรือไม่

หมายเหตุ : ทั้งนี้จำนวนเงินดังกล่าวที่ท่านระบุ ท่านมิได้ต้องจ่ายจริงประการใด เพียงแต่เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนหรือบุตรหลานของท่านฝึกสมาธิเพื่อพัฒนาความฉลาดทางทางอารมณ์ มากขึ้น

☐ เต็มใจ ↓		☐ ไม่เต็มใจ ↓	
ที่ราคา 2,000 บาท ท่านเต็มใจหรือไม่		ที่ราคา 500 บาท ท่านเต็มใจหรือไม่	
↓	↓	↓	↓
☐ เต็มใจ	☐ ไม่เต็มใจ	☐ เต็มใจ	☐ ไม่เต็มใจ
ที่ราคา 3,000 บาท	ที่ราคา 1,500 บาท	ที่ราคา 750 บาท	ที่ราคา 250 บาท
☐ เต็มใจ ☐ ไม่เต็มใจ	☐ เต็มใจ ☐ ไม่เต็มใจ	☐ เต็มใจ ☐ ไม่เต็มใจ	☐ เต็มใจ ☐ ไม่เต็มใจ

เหตุผลที่ท่านไม่ยินดีจ่ายค่าใช้จ่ายใด ๆ เลย

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านในการกรอกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้

ภาคผนวก ข

โครงการส่งเสริมการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา

ครั้งที่ 1/2553

ระยะเวลา 5 วัน ในวันพุธที่ 31 – วันอาทิตย์ที่ 4 เมษายน 2553

ณ ค่ายปัญญาวุฒิธรรม ศูนย์ปฏิบัติธรรม อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

+++++

หลักการและเหตุผล

การฝึกสมาธิ ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางปัญญาแก่เด็กนักเรียน ในปัจจุบันนี้ทางโรงเรียนปรัชชาธรได้มีการฝึกสมาธิสำหรับนักเรียนในระหว่างภาคเรียนและยังไม่เคยจัดการฝึกสมาธิในช่วงเวลาปิดภาคเรียน จากประสบการณ์จะพบว่า ในช่วงเวลาปิดภาคเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ได้ใช้เวลาไปกับการเล่นเกม ดูทีวี ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดี อีกทั้งเสียสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต ทางโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการฝึกสมาธิในนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นการใช้เวลาปิดภาคเรียนให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนด้วยการฝึกสมาธิ เพื่อเพิ่มความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางปัญญา อีกทั้งยังถือเป็นการทัศนศึกษานอกสถานที่ของนักเรียนอีกด้วย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่โรงเรียนโรงเรียนปรัชชาธร แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

เพื่อปลูกฝังให้เด็กนักเรียนรู้จักการฝึกสมาธิ เข้าใจพระพุทธศาสนา เป็นการใช้เวลาปิดภาคเรียนให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งยังถือเป็นการทัศนศึกษานอกสถานที่ของนักเรียนก่อให้เกิดสมาธิในการเรียนเกิดพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางปัญญา

ผลลัพธ์ของโครงการ

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น มีความรู้ในโลกภายนอกและมีพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางปัญญามากขึ้น

ระยะเวลา และสถานที่ดำเนินการ

ระยะเวลา ระยะเวลา 5 วัน ในวันพุธที่ 31 – วันอาทิตย์ที่ 4 เมษายน 2553

สถานที่ ค่ายปัญญาวุฒิธรรม ศูนย์ปฏิบัติธรรม อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ผู้เข้าร่วมโครงการ

นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรัชชาธร แขวงคันนายาว เขตคันนายาว
กรุงเทพมหานคร จำนวน 141 คน

กำหนดการ

วันพุธที่ 31 มีนาคม 2553

- 08.30 น. ลงทะเบียน ณ โรงเรียน ปรัชชาธร
- 09.00 น. ออกเดินทางจากโรงเรียน ปรัชชาธร มุ่งหน้าสู่ค่ายปัญญาภูมิธรรม ศูนย์ปฏิบัติธรรม อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- 11.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
- 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 15.30 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
- 17.30 น. อาบน้ำรับประทานอาหารเช้า
- 19.00 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
- 20.00 น. เข้านอน

วันพฤหัสบดีที่ 1 เมษายน 2552

- 06.00 น. ตื่นนอน ออกกำลังกายตอนเช้า และอาบน้ำ
- 07.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 08.30 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
- 10.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.30 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
- 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 15.30 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
- 17.30 น. อาบน้ำรับประทานอาหารเช้า
- 19.00 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
- 20.00 น. เข้านอน

วันศุกร์ที่ 2 เมษายน 2552

- 06.00 น. ตื่นนอน ออกกำลังกายตอนเช้า และอาบน้ำ
- 07.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 08.30 น. เดินชมค่ายปัญญาภูมิธรรมเพื่อชมธรรมชาติ
- 10.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

- 10.30 น. เดินชมค่ายปัญญาภูมิธรรมเพื่อชมธรรมชาติ
 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
 13.00 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
 15.30 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
 17.30 น. อาบน้ำรับประทานอาหารเช้า
 19.00 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
 20.00 น. เข้านอน

วันเสาร์ที่ 3 เมษายน 2552

- 06.00 น. ตื่นนอน ออกกำลังกายตอนเช้า และอาบน้ำ
 07.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน
 08.30 น. เข้าชมสวนสัตว์ประจำจังหวัดลพบุรีเพื่อศึกษาธรรมชาติของสัตว์
 10.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
 10.30 น. เข้าชมสวนสัตว์ประจำจังหวัดลพบุรีเพื่อศึกษาธรรมชาติของสัตว์
 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
 13.00 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
 15.30 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
 17.30 น. อาบน้ำรับประทานอาหารเช้า
 19.00 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
 20.00 น. เข้านอน

วันอาทิตย์ที่ 4 เมษายน 2552

- 06.00 น. ตื่นนอน ออกกำลังกายตอนเช้า และอาบน้ำ
 07.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน
 08.30 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
 10.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
 10.30 น. ฟังพระธรรมเทศนาและกิจกรรมฝึกสมาธิ
 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
 13.00 น. เดินทางกลับสู่ โรงเรียน ปรัชชาธร กรุงเทพมหานคร
 15.00 น. ถึงจุดหมายโดยปลอดภัย

สิ่งที่ต้องจัดเตรียม

เสื้อและกางเกงสีขาว หรือสีสุภาพ รองเท้าผ้าใบและของใช้ส่วนตัวเท่าที่จำเป็น ยารักษาโรค
 ส่วนตัว ห้ามนำขนม ของเล่น เงินและของมีค่าไปด้วย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววนิดา สิงห์มณี
วันเดือนปีเกิด	23 มกราคม 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	33 ซอยสวนสยาม 6 แยก 2 ถนนสวนสยาม แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	ผู้จัดการส่วนบัญชี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท ไทยยานยนต์ จำกัด 6-6/1-4 ถนนรองเมืองซอย 5 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2553	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ